

Grupa Kapitałowa
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za I kwartał 2018 roku

Spis treści

Wstęp	4
Wybrane dane finansowe	8
1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU	8
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)	9
3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)	10
4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych.....	11
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe	12
1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat	12
2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	13
3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	14
4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	16
5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	19
Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	21
1. Informacje o PZU i Grupie PZU	21
2. Struktura akcjonariatu	32
3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy	33
4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy	34
5. Korekty błędów lat ubiegłych	51
6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	51
7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego	51
8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	52
9. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.....	92
10. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	92
11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	92
12. Zarządzanie kapitałem własnym.....	95
13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	96
14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej	106
15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne	117
16. Otoczenie makroekonomiczne.....	117
17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników	120
18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach.....	120
19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	121
20. Niespłaceniu lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki	121
21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	121
22. Dywidendy	121
23. Sprawy sporne.....	122

24. Pozostałe informacje	125
Kwartałna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)	128
1. Śródroczny bilans.....	128
2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych	130
3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych.....	131
4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat.....	132
5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym	133
6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych	135
7. Wprowadzenie.....	137
8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości	137
9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	137
10. Objasnienie różnic między wcześniej publikowaną kwartalną informacją finansową a danymi zaprezentowanym w śródrocznym raporcie okresowym	138

Wstęp

Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2017 rok.

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – PZU.

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy o rachunkowości, sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z PSR, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 562);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 277).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub MSSF.

Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

Walutą funkcjonalną spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro, spółek mających siedzibę na Ukrainie – hrywna ukraińska, a spółki w Wielkiej Brytanii – funt brytyjski.

Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Waluta	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 grudnia 2017	1 stycznia – 31 marca 2017	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
euro	4,1784	4,2447	4,2891	4,2085	4,1709	4,2198
funt brytyjski	4,7511	4,7694	nd.	4,7974	4,7001	nd.
hrywna ukraińska	0,1257	0,1402	0,1484	0,1298	0,1236	0,1460

Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skróty użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Nazwy spółek

AAS Balta – Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta.

Alior Bank – Alior Bank SA.

EMC – EMC Instytut Medyczny SA.

Grupa Kapitałowa Alior Banku – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi: Alior Services sp. z o.o., Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. w likwidacji, Alior Leasing sp. z o.o., Meritum Services ICB SA, Money Makers TFI SA, New Commerce Services sp. z o.o., Absource sp. z o.o., Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Armatura – Armatura Kraków SA wraz z jednostkami zależnymi: Aquaform SA, Aquaform Badprodukte GmbH, Aquaform Ukraine TOW, Aquaform Romania SRL, Morehome.pl sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa Pekao – Pekao wraz z jednostkami zależnymi: Pekao Bankiem Hipotecznym SA, Centralnym Domem Maklerskim Pekao SA, Pekao Leasing sp. z o.o., Pekao Investment Banking SA, Pekao Faktoring sp. z o.o., Pekao PTE, Pekao TFI, Centrum Kart SA, Pekao Financial Services sp. z o.o., Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o., Pekao Property SA, FPB – Media sp. z o.o., Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji, PIM, Xelion.

Link4 – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA.

NZOZ Trzebinia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Trzebinia sp. z o.o.

Pekao – Bank Pekao SA.

PFR – Polski Fundusz Rozwoju SA.

Pekao TFI – Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (dawniej Pioneer Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA).

Pekao PTE – Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (dawniej Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA).

PIM – Pekao Investment Management SA (dawniej Pioneer Pekao Investment Management SA).

PTE PZU – Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA.

PZU, jednostka dominująca – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

PZU CO – PZU Centrum Operacji SA.

PZU Ukraina – PrJSC IC PZU Ukraine.

PZU Ukraina Życie – PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance.

PZU Życie – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

TUW PZUW – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Xelion – Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.

Pozostałe definicje

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

GOOZPDO – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

IBNR – ang. *Incurred But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2017 rok – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2017 rok, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 14 marca 2018 roku.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 31 marca 2018 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

NBP – Narodowy Bank Polski.

PGK – Podatkowa Grupa Kapitałowa zawiązana na mocy umowy podpisanej 20 września 2017 roku pomiędzy 13 spółkami Grupy PZU: PZU, PZU Życie, Link4, PZU CO, PZU Pomoc SA, Ogrodowa-Inwestycje, PZU Zdrowie SA, Tulare Investments sp. z o.o., Battersby Investments SA, Ipsilon sp. z o.o., PZU Finanse sp. z o.o., PZU LAB SA (dawniej Omicron SA), Omicron Bis SA. PGK powołana została na okres 3 lat – od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku. Spółką dominującą i reprezentującą PGK jest PZU.

PSR – ustawa o rachunkowości oraz przepisy wydane na jej podstawie.

RMSR – Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych – rozporządzenie Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, podpisane przez Zarząd PZU 14 marca 2018 roku.

UKNF – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

[Ustawa o działalności ubezpieczeniowej](#) – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1170 z późn. zmianami).

[Ustawa o rachunkowości](#) – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 395 z późn. zm.).

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wybrane dane finansowe

1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 831	5 768	1 396	1 345
Składki zarobione netto	5 458	5 072	1 306	1 183
Przychody z tytułu prowizji i opłat	830	251	199	59
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	2 474	1 679	592	391
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 626)	(3 710)	(868)	(865)
Zysk brutto	1 399	1 259	335	294
Zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	640	940	153	219
Zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	403	67	96	16
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 511 199	863 512 144	863 511 199	863 512 144
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,74	1,09	0,18	0,25

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	mln zł 31 marca 2018	mln zł 31 grudnia 2017	mln zł 31 marca 2017	mln EUR 31 marca 2018	mln EUR 31 grudnia 2017	mln EUR 31 marca 2017
Aktywa	318 199	317 405	126 684	75 609	76 100	30 021
Kapitał podstawowy	86	86	86	20	21	20
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	14 877	14 622	13 929	3 535	3 506	3 301
Udziały niekontrolujące	22 753	22 979	4 185	5 406	5 509	992
Kapitały, razem	37 630	37 601	18 114	8 941	9 015	4 293
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 490 158	863 522 900	863 520 900	863 490 158	863 522 900	863 520 900
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ euro)	17,23	16,93	16,13	4,09	4,06	3,82

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 693)	(1 741)	(1 123)	(406)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 929	1 954	1 419	456
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	2 193	17	525	4
Przepływy pieniężne netto, razem	3 429	230	821	54

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 31 marca 2018	mln zł 31 grudnia 2017	mln zł 31 marca 2017	mln EUR 31 marca 2018	mln EUR 31 grudnia 2017	mln EUR 31 marca 2017
Aktywa	43 918	42 388	39 179	10 436	10 163	9 285
Kapitał podstawowy	86	86	86	20	21	20
Kapitały, razem	13 891	13 583	13 055	3 301	3 257	3 094
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ euro)	16,09	15,73	15,12	3,82	3,77	3,58

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	3 769	3 696	902	862
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	395	397	95	93
Wynik netto na działalności inwestycyjnej ¹⁾	125	37	30	9
Zysk netto	258	343	62	80
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,30	0,40	0,07	0,09

¹⁾ Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 31 marca 2018	mln zł 31 grudnia 2017	mln zł 31 marca 2017	mln EUR 31 marca 2018	mln EUR 31 grudnia 2017	mln EUR 31 marca 2017
Aktywa	28 653	28 320	28 454	6 808	6 790	6 743
Kapitały, razem	4 788	4 657	5 208	1 138	1 117	1 234

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2018	mln zł 1 stycznia - 31 marca 2017	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2018	mln EUR 1 stycznia - 31 marca 2017
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 079	2 135	498	498
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	353	295	84	69
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	166	435	40	101
Zysk netto	269	221	64	52

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku wyniósł 1 043 mln zł i był wyższy o 3,6% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 640 mln zł wobec 940 mln zł w 2017 roku (spadek o 31,9%).

Z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych¹ wynik netto wzrósł o 16,9% względem ubiegłego roku.

Wskaźnik ROE przypadający jednostce dominującej za okres od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku wyniósł 17,6%, co oznacza spadek o 10,3 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wpływ na działalność Grupy PZU w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego miały następujące elementy:

- wzrost składki przypisanej brutto w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta masowego i korporacyjnego w efekcie wzrostu średniej składki oraz w spółkach zagranicznych w szczególności w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych;
- wyższa rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych i korporacyjnych pozakomunikacyjnych, głównie w efekcie poprawy rentowności portfela ubezpieczeń szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych;
- spadek rentowności w segmencie ubezpieczeń masowych – efekt doszacowania rezerw w ubezpieczeniach majątkowych na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku w łącznej kwocie 148 mln zł, będącej najlepszym oszacowaniem na moment sporządzenia sprawozdania finansowego za I kwartał 2018 roku (brak pewności w zakresie praktyki rynkowej oraz % niepełnosprawności poszkodowanych kształtujących spodziewaną wartość roszczeń);
- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych w efekcie stale rosnącego portfela ubezpieczeń oraz poprawy względem ubiegłego roku szkodowości produktów ochronnych - niższa częstość zgonów;
- lepsze wyniki w segmencie działalności bankowej w Alior Banku w związku z wysokim poziomem sprzedaży produktów kredytowych wspartym korzystną koniunkturą gospodarczą oraz niskim poziomem stóp procentowych;
- niższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na gorszą koniunkturę na GPW.

Na porównywalność wyników oraz sumy bilansowej rok do roku w sposób istotny wpłynęło włączenie do struktury Grupy PZU banku Pekao w czerwcu 2017 roku. Suma bilansowa wzrosła głównie z tego tytułu o ponad 191 mld zł względem analogicznego okresu ubiegłego roku, a udziały niekontrolujące osiągnęły wartość 22,8 mld zł (stan na 31 marca 2018 roku). Pekao kontrybuował do wyniku operacyjnego segmentu działalności bankowej kwotą 563 mln zł w I kwartale 2018 roku.

¹ Zdarzenia jednorazowe obejmują efekt konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P, jednorazowy efekt doszacowania rezerw w ubezpieczeniach majątkowych na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

1. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8.1	5 831	5 768
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(51)	(93)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		5 780	5 675
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		(322)	(603)
Składki zarobione netto		5 458	5 072
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8.2	830	251
Przychody netto z inwestycji	8.3	2 893	1 366
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	8.4	65	10
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	8.5	(421)	(223)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	8.6	(63)	526
Pozostałe przychody operacyjne	8.7	495	279
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(3 731)	(3 792)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		105	82
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	8.8	(3 626)	(3 710)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8.9	(171)	(77)
Koszty odsetkowe	8.10	(499)	(172)
Koszty akwizycji	8.11	(751)	(694)
Koszty administracyjne	8.11	(1 615)	(865)
Pozostałe koszty operacyjne	8.12	(1 196)	(504)
Zysk z działalności operacyjnej		1 399	1 259
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-
Zysk brutto		1 399	1 259
Podatek dochodowy	8.14	(356)	(252)
Zysk netto, w tym:		1 043	1 007
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		640	940
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		403	67
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	8.13	863 511 199	863 512 144
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	8.13	0,74	1,09

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 rok zaprezentowano w punkcie 4.2.

2. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Zysk netto		1 043	1 007
Inne całkowite dochody	8.14	65	7
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		157	7
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		138	nd.
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		nd.	56
Różnice kursowe z przeliczenia		11	(54)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		8	5
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		(92)	-
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(95)	nd.
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		3	-
Dochody całkowite netto, razem		1 108	1 014
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		602	928
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		506	86

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	31 marca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone) 1)	31 marca 2017 (przekształcone) 1)	1 stycznia 2017 (przekształcone) 1)
Wartość firmy	8.15	3 854	3 839	1 559	1 583
Wartości niematerialne	8.16	3 319	3 443	1 439	1 463
Inne aktywa	8.17	677	692	813	866
Odroczone koszty akwizycji		1 526	1 485	1 457	1 407
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	8.27	1 200	1 250	1 003	990
Rzeczowe aktywa trwałe	8.18	3 137	3 239	1 434	1 467
Nieruchomości inwestycyjne		2 389	2 354	1 745	1 738
Jednostki wyceniane metodą praw własności		20	20	37	37
Należności od klientów z tytułu kredytów	8.19	170 473	169 457	46 918	44 998
Pochodne instrumenty finansowe	8.20	2 116	2 351	963	953
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe		108 416	110 046	57 914	59 335
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	8.21.1	44 218	nd.	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	8.21.2	43 047	nd.	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	8.21.3	21 151	nd.	nd.	nd.
Utrzymywane do terminu wymagalności	8.21.4	nd.	21 237	19 272	17 346
Dostępne do sprzedaży	8.21.5	nd.	48 519	8 967	11 652
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	8.21.6	nd.	20 243	21 319	21 001
Pożyczki	8.21.7	nd.	20 047	8 356	9 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 826	1 577	680	633
Należności	8.23	7 273	9 096	6 296	5 664
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		11 675	8 239	3 140	2 973
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	8.24	298	317	1 286	1 189
Aktywa, razem		318 199	317 405	126 684	125 296

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2017 i 1 stycznia 2017 roku zaprezentowano w punkcie 4.2.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

Kapitały i zobowiązania	Nota	31 marca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone) ₁₎	31 marca 2017 (przekształcone) ₁₎	1 stycznia 2017 (przekształcone) ₁₎
Kapitały					
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		14 877	14 622	13 929	12 998
Kapitał podstawowy	8.26	86	86	86	86
Pozostałe kapitały		11 884	11 917	10 860	10 869
Niepodzielony wynik		2 907	2 619	2 983	2 043
Zysk z lat ubiegłych		2 267	(291)	2 043	108
Zysk netto		640	2 910	940	1 935
Udziały niekontrolujące		22 753	22 979	4 185	4 086
Kapitały, razem		37 630	37 601	18 114	17 084
Zobowiązania					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	8.27	44 940	44 558	43 010	42 194
Rezerwy na świadczenia pracownicze		570	556	138	128
Inne rezerwy	8.28	605	497	349	367
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		704	638	752	469
Zobowiązania finansowe	8.29	224 373	224 507	59 074	60 030
Inne zobowiązania	8.32	9 374	9 045	5 204	4 991
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	8.24	3	3	43	33
Zobowiązania, razem		280 569	279 804	108 570	108 212
Kapitały i zobowiązania, razem		318 199	317 405	126 684	125 296

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2017 i 1 stycznia 2017 roku zaprezentowano w punkcie 4.2.

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej										Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik		Razem		
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2018 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	2 619	-	14 622	22 979	37 601
Wpływ zastosowania MSSF9 i inne zmiany	-	-	-	7	-	-	-	(349)	-	(342)	(739)	(1 081)
Stan na 1 stycznia po zmianie zasad rachunkowości	86	-	11 824	164	5	4	(73)	2 270	-	14 280	22 240	36 520
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(92)	-	-	-	-	-	(92)	(3)	(95)
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	36	-	-	-	-	-	36	102	138
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	4	8
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	11	-	-	11	-	11
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	-	3
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	(49)	-	-	11	-	-	(38)	103	65
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	640	640	403	1 043
Całkowite dochody razem	-	-	-	(49)	-	-	11	-	640	602	506	1 108
Pozostałe zmiany, w tym:	-	(1)	(1)	(1)	1	-	-	(3)	-	(5)	7	2
Podział wyniku finansowego	-	-	2	-	1	-	-	(3)	-	-	-	-
Transakcje na akcjach własnych	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(4)	-	-	-	-	-	-	(4)	7	3
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2018 roku	86	(1)	11 823	114	6	4	(62)	2 267	640	14 877	22 753	37 630

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej										Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podsta- wowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik		Razem		
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2017 roku	86	(1)	10 758	106	5	3	(2)	2 043	-	12 998	4 086	17 084
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	53	-	-	-	-	-	53	64	117
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	9	11
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(71)	-	-	(71)	-	(71)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	6	7
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do inwestycyjnych	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	57	-	1	(71)	-	-	(13)	79	66
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	2 910	2 910	1 323	4 233
Całkowite dochody razem	-	-	-	57	-	1	(71)	-	2 910	2 897	1 402	4 299
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1	1 066	(6)	-	-	-	(2 334)	-	(1 273)	17 491	16 218
Podział wyniku finansowego	-	-	1 125	-	-	-	-	(2 334)	-	(1 209)	-	(1 209)
Nabycie akcji Pekao	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17 677	17 677
Transakcje na akcjach własnych	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Zmiany w składzie Grupy PZU i transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(65)	-	-	-	-	-	-	(65)	(186)	(251)
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	6	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2017 roku	86	-	11 824	157	5	4	(73)	(291)	2 910	14 622	22 979	37 601

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone) ¹⁾	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekon- trolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podsta- wowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto			
Stan na 1 stycznia 2017 roku	86	(1)	10 758	106	5	3	(2)	2 043	-	12 998	4 086	17 084
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	40	-	-	-	-	-	40	16	56
Transakcje zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	3	5
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	(54)	-	-	(54)	-	(54)
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	42	-	-	(54)	-	-	(12)	19	7
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	940	940	67	1 007
Całkowite dochody razem	-	-	-	42	-	-	(54)	-	940	928	86	1 014
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1	3	(1)	-	-	-	-	-	3	13	16
Transakcje na akcjach własnych	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	13	15
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2017 roku	86	-	10 761	147	5	3	(56)	2 043	940	13 929	4 185	18 114

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 zaprezentowano w punkcie 4.2.

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Zysk brutto	1 399	1 259
Korekty	(6 092)	(3 000)
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów	(2 394)	(1 920)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów	(2 197)	(843)
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej	63	(584)
Przychody i koszty odsetkowe	(618)	(300)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości	421	213
Wynik z tytułu różnic kursowych	(130)	(144)
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(41)	(50)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	267	127
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	50	(13)
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	382	816
Zmiana stanu należności	(26)	(522)
Zmiana stanu zobowiązań	(108)	412
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(4)	(31)
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych	(46)	(83)
Podatek dochodowy zapłacony	(301)	(269)
Pozostałe korekty	(1 410)	191
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 693)	(1 741)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	251 364	237 100
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	5	2
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	79	76
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	47	21
- zbycie udziałów i akcji	987	1 076
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	74 992	46 973
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	111 717	89 395
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	49 890	56 793
- realizacja pozostałych lokat	13 471	42 592
- odsetki otrzymane	163	147
- dywidendy otrzymane	2	1
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu nabycia jednostek i zmiany zakresu konsolidacji	-	22
- pozostałe wpływy z lokat	11	2

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Wydatki	(245 435)	(235 146)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(13)	(12)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(30)	(48)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(144)	(122)
- nabycie udziałów i akcji	(951)	(537)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych	(13)	-
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży jednostek i zmiany zakresu konsolidacji	-	(6)
- nabycie dłużnych papierów wartościowych	(67 178)	(46 179)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	(113 580)	(87 905)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(53 729)	(56 069)
- nabycie pozostałych lokat	(9 792)	(44 265)
- pozostałe wydatki na lokaty	(5)	(3)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 929	1 954
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy	61 317	67 004
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	535	-
- wpływy z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	1 227	-
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	59 555	67 004
Wydatki	(59 124)	(66 987)
- spłata kredytów i pożyczek	(345)	(5)
- wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	(513)	-
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(58 199)	(66 969)
- odsetki od kredytów i pożyczek	(50)	(1)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(17)	(12)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	2 193	17
Przepływy pieniężne netto, razem	3 429	230
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	8 239	2 973
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	7	(63)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	11 675	3 140
- o ograniczonej możliwości dysponowania	78	20

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za 2016 rok zaprezentowano w punkcie 4.2.

Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1 PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU – spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 24.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności - ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

1.2 Jednostki Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2018	31 grudnia 2017	
Jednostki ubezpieczeniowe objęte konsolidacją						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.pzu.pl/
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zycie
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.link4.pl/
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://tuwpzuw.pl/
5	Lietuvos Draudimas AB	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.ld.lt/
6	Apdrošināšanas Akciju Sabiedrība Balta	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	99,99%	99,99%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.balta.lv/
7	PrJSC IC PZU Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.pzu.com.ua/
8	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.com.ua/
9	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. https://pzuqd.lt/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao						
10	Bank Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi bankowe. https://www.pekao.com.pl/
11	Pekao Bank Hipoteczny SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi bankowe. http://www.pekaobh.pl/
12	Centralny Dom Maklerski Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi maklerskie. https://www.cdmpekao.com.pl/
13	Pekao Leasing sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi leasingowe. http://www.pekaoleasing.com.pl/
14	Pekao Investment Banking SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi maklerskie. http://pekaoib.pl/
15	Pekao Faktoring sp. z o.o.	Lublin	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usług faktoringowe. https://www.pekaofaktoring.pl/
16	Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (dawniej Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA)	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. https://www.pekaopte.pl/
17	Pekao TFI SA (dawniej Pioneer Pekao TFI SA)	Warszawa	11.12.2017 07.06.2017 ¹⁾	20,00%	20,02%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
18	Centrum Kart SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi finansowe pomocnicze. http://www.centrumkart.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2018	31 grudnia 2017	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao – ciąg dalszy						
19	Pekao Financial Services sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Agent transferowy. http://www.pekao-fs.com.pl/pl/
20	Centrum Bankowości Bezpośredniej sp. z o.o.	Kraków	07.06.2017	20,00%	20,02%	Usługi call – center. http://www.cbb.pl/
21	Pekao Property SA	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Działalność deweloperska.
22	FPB – Media sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Działalność deweloperska.
23	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,00%	20,02%	Doradztwo gospodarcze.
24	Pekao Investment Management SA (dawniej Pioneer Pekao Investment Management SA)	Warszawa	07.06.2017 11.12.2017 ¹⁾	20,00%	20,02%	Zarządzanie aktywami. https://www.pekaotfi.pl/tfi/welcome
25	Dom Inwestycyjny Xelion sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017 11.12.2017 ²⁾	20,00%	20,02%	Pośrednictwo finansowe. https://www.xelion.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku						
26	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	32,23%	32,23%	Usługi bankowe. https://www.aliorbank.pl/
27	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	32,23%	32,23%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
28	Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	18.12.2015	32,23%	32,23%	Obrót wierzytelnościami.
29	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	32,23%	32,23%	Usługi leasingowe. https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html
30	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	32,23%	32,23%	Usługi informatyczne.
31	Money Makers TFI SA ³⁾	Warszawa	18.12.2015	29,48%	19,39%	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. http://www.moneymakers.pl
32	New Commerce Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	32,23%	32,23%	Spółka nie prowadzi działalności.
33	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	32,23%	32,23%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
34	Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	32,23%	32,23%	Działalność brokerska.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie						
35	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-zdrowie-sa
36	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmmedica.pl/
37	Specjalistyczna Przychodnia Przemysłowa Prof-Med sp. z o.o.	Włocławek	12.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://cmprofmed.pl/
38	Sanatorium Uzdrowskowie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. http://www.sanatoriumkrystynka.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2018	31 grudnia 2017	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie – ciąg dalszy						
39	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.elvita.pl/
40	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. http://www.proelmed.pl/
41	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	60,46%	60,46%	Usługi medyczne. http://www.cmgamma.pl/
42	Polmedic sp. z o.o.	Radom	30.11.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.polmedic.com.pl/
43	Artimed Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o.o.	Kielce	21.12.2016	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://artimed.pl/
44	Revimed sp. z o.o.	Gdańsk	31.05.2017	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.revimed.pl/
45	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Trzebinia sp. z o.o.	Trzebinia	30.06.2017	100,00%	99,75%	Usługi medyczne. http://www.nzoz.trzebinia.com/
46	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	Częstochowa	09.01.2018	100,00%	nd.	Usługi medyczne. http://www.cmlukasza.pl/
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki						
47	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pte-pzu
48	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
49	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. http://www.pzu.pl/grupa-pzu/tfi-pzu
50	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. http://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-pomoc
51	PZU Finance AB (publ.)	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/pzu-finance-ab
52	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowo.
53	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Działalność deweloperska, eksploatacja i wynajem nieruchomości. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/tower-inwestycje
54	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. http://www.ogrodowainwestycje.pl/
55	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2018	31 grudnia 2017	
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki – ciąg dalszy						
56	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.
57	PZU Corporate Member Limited	Londyn (Wielka Brytania)	28.09.2017	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna.
58	Ardea Alba SA w likwidacji (dawniej PZU Asset Management SA) ⁴⁾	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
59	PZU LAB SA (dawniej Omicron SA)	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi konsultingowe, szkoleniowe oraz rozwój innowacji technologicznych w zakresie wsparcia w procesach bezpieczeństwa technicznego i procesowego oraz zarządzania ryzykiem. https://www.pzu.pl/lab
60	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
61	Sigma BIS SA	Warszawa	12.12.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
62	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
63	Battersby Investments SA	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
64	Tulare Investments sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją - Grupa Kapitałowa Armatura						
65	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników, baterii sanitarnych oraz administracja i zarządzanie grupą kapitałową. http://www.grupa-armatura.pl/
66	Aquaform SA	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego. http://www.aquaform.com.pl/
67	Aquaform Badprodukte GmbH	Anhausen (Niemcy)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
68	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa. http://aquaform.org.ua/
69	Aquaform Romania SRL	Prejmer (Rumunia)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Sprzedaż hurtowa.
70	Morehome.pl sp. z o.o.	Środa Wlkp.	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne						
71	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
72	PZU FIZ Dynamiczny	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	j.w.
73	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ⁵⁾	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	j.w.
74	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ⁵⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.
75	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.
76	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				31 marca 2018	31 grudnia 2017	
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy						
77	PZU FIZ Surowcowy	Warszawa	03.09.2015	nd.	nd.	j.w.
78	PZU FIO Globalny Obligacji Korporacyjnych	Warszawa	30.05.2016	nd.	nd.	j.w.
79	PZU FIZ Forte	Warszawa	01.07.2016	nd.	nd.	j.w.
80	PZU Telekomunikacja Media Technologia	Warszawa	07.09.2016	nd.	nd.	j.w.
81	PZU Dłużny Aktywny	Warszawa	26.10.2016	nd.	nd.	j.w.
82	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych Witelo Fund	Warszawa	30.11.2016	nd.	nd.	j.w.
83	PZU FIZ Akcji Combo	Warszawa	09.03.2017	nd.	nd.	j.w.
84	PZU Akcji Spółek Dywidendowych	Warszawa	31.12.2017	nd.	nd.	j.w.
Jednostki stowarzyszone						
85	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń. http://gsupomoc.pl/
86	EMC Instytut Medyczny SA	Wrocław	18.06.2013	28,31% ⁶⁾	28,31% ⁶⁾	Ochrona zdrowia ludzkiego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i farmacji. http://www.emc-sa.pl/
87	CPF Management	Tortola, Brytyjskie Wyspy Dziewicze	07.06.2017	8,00% ⁷⁾	8,01% ⁷⁾	Działalność doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności.

¹⁾ 7 czerwca 2017 roku, wraz z nabyciem przez PZU akcji Pekao PZU uzyskał znaczący wpływ na PIM, w którym Pekao posiadał 49% udziału. W wyniku transakcji nabycia 51% akcji PIM przez Pekao 11 grudnia 2017 roku PZU uzyskał pośrednią kontrolę nad PIM i w konsekwencji nad jego spółką zależną – Pekao TFI.

²⁾ 7 czerwca 2017 roku, wraz z nabyciem przez PZU akcji Pekao PZU uzyskał znaczący wpływ na Xelion, w którym Pekao posiadał 50% udziału. W wyniku transakcji nabycia 50% udziałów Xelion przez Pekao 11 grudnia 2017 roku PZU uzyskał pośrednią kontrolę nad Xelion.

³⁾ Jednostka bezpośrednio zależna od Alior Banku, w której posiada on 91,48% (na 31 grudnia 2017 roku: 60,16%). W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU sprawuje nad jednostką kontrolę.

⁴⁾ 4 grudnia 2017 roku walne zgromadzenie podjęło uchwałę o otwarciu likwidacji spółki.

⁵⁾ Na 31 marca 2018 roku fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości i PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadziły swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego (objęte konsolidacją) mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia, których liczba wynosiła odpowiednio dla każdego funduszu: 15 i 20 (31 grudnia 2017 roku: 15 i 20).

⁶⁾ % głosów posiadanych przez PZU różni się od % kapitału akcyjnego i zarówno na 31 marca 2018 roku, jak i na 31 grudnia 2017 roku wynosił 25,44%. Różnica pomiędzy udziałem w głosach a udziałem w kapitale wynika z posiadania przez akcjonariuszy niekontrolujących akcji uprzywilejowanych co do głosu.

⁷⁾ Jednostka stowarzyszona z Pekao, w której posiada on odpowiednio 40,00%. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

Na 31 marca 2018 roku poza jednostkami wymienionymi w tabeli Grupa PZU posiadała 100% udziałów w spółce Syta Development sp. z o.o. w likwidacji, nad którą kontrolę sprawuje likwidator niezależny od Grupy PZU i z tej przyczyny spółka nie podlegała konsolidacji. Wartość tych udziałów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy PZU wynosiła zero.

1.3 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Pekao ¹⁾	80,00%	79,98%	nd.
Alior Bank ²⁾	67,77%	67,77%	70,78%
Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	39,54%	39,54%	39,54%
Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	43,00%	43,00%	43,00%
Sanatorium Uzdrowskowie „Krystynka” sp. z o.o.	0,91%	0,91%	0,91%
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	0,66%	0,66%	0,66%
AAS Balta	0,01%	0,01%	0,01%
NZOZ Trzebinia	0,00%	0,25%	nd.

¹⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Pekao, wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

²⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Alior Banku wymienionych w tabeli w punkcie 1.2.

Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone)
Grupa Pekao	18 612	18 605	nd.
Grupa Alior Banku	4 137	4 368	4 180 ¹⁾
Pozostałe	4	6	5
Razem	22 753	22 979	4 185

¹⁾ Przekształcenie danych na 31 marca 2017 roku wynika z ostatecznego rozliczenia nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2017 rok.

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Pekao oraz Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Przekształcenie danych na 31 marca 2017 roku wynika z ostatecznego rozliczenia nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2017 rok.

Aktywa	Grupa Kapitałowa Pekao ¹⁾		Grupa Kapitałowa Alior Banku		
	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone)
Wartość firmy	692	692	-	-	-
Wartości niematerialne	1 936	2 032	650	662	671
Inne aktywa	137	95	50	36	85
Rzeczowe aktywa trwałe	1 647	1 683	452	476	484
Nieruchomości inwestycyjne	21	22	-	-	-
Należności od klientów z tytułu kredytów	119 135	118 660	51 338	50 797	46 918
Pochodne instrumenty finansowe	1 340	1 608	536	454	414
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	47 096	52 555	13 970	14 020	8 094
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	14 573	nd.	4 860	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 130	nd.	8 931	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 393	nd.	179	nd.	nd.
Utrzymywane do terminu wymagalności	nd.	3 500	nd.	1 339	221
Dostępne do sprzedaży	nd.	33 593	nd.	12 259	6 806
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	nd.	1 731	nd.	87	34
Pożyczki	nd.	13 731	nd.	335	1 033
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	966	924	835	619	635
Należności	2 092	2 017	711	785	734
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	8 021	5 282	1 944	1 338	1 990
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	48	64	-	-	-
Aktywa, razem	183 131	185 634	70 486	69 187	60 025

Kapitały i zobowiązania	Grupa Kapitałowa Pekao ¹⁾		Grupa Kapitałowa Alior Banku		
	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone)
Kapitały					
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	23 265	23 263	6 103	6 445	5 906
Kapitał podstawowy	262	262	1 293	1 293	1 293
Pozostałe kapitały	20 667	20 562	5 097	5 019	4 325
Niepodzielony wynik	2 336	2 439	(286)	133	288
Udziały niekontrolujące	-	-	-	1	1
Kapitały, razem	23 265	23 263	6 104	6 446	5 907
Zobowiązania					
Rezerwy na świadczenia pracownicze	422	425	46	43	38
Inne rezerwy	335	305	162	77	258
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	38	-	-	-
Zobowiązania finansowe	155 130	157 903	62 615	60 863	52 521
Inne zobowiązania	3 946	3 700	1 559	1 758	1 301
Zobowiązania, razem	159 866	162 371	64 382	62 741	54 118
Kapitały i zobowiązania, razem	183 131	185 634	70 486	69 187	60 025

¹⁾ Ze względu na objęcie kontroli nad Pekao 7 czerwca 2017 roku nie zaprezentowano danych za okres porównywalny (31 marca 2017 roku).

W poniższej tabeli zaprezentowano skonsolidowane dane Grupy PZU z wydzielonymi danymi Grupy Kapitałowej Pekao i Grupy Kapitałowej Alior Banku, uwzględniającymi efekt korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej na dzień obejmowania kontroli oraz ich późniejszego rozliczenia w czasie.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 831	-	-	-	5 831
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(51)	-	-	-	(51)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	5 780	-	-	-	5 780
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(322)	-	-	-	(322)
Składki zarobione netto	5 458	-	-	-	5 458
Przychody z tytułu prowizji i opłat	830	(573)	(204)	4	57
Przychody netto z inwestycji	2 893	(1 606)	(978)	4	313
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	65	(33)	(15)	-	17
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(421)	133	262	-	(26)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(63)	(12)	(41)	-	(116)
Pozostałe przychody operacyjne	495	(143)	(152)	-	200
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(3 731)	-	-	-	(3 731)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	105	-	-	-	105
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 626)	-	-	-	(3 626)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(171)	90	80	-	(1)
Koszty odsetkowe	(499)	273	192	(4)	(38)
Koszty akwizycji	(751)	-	-	(4)	(755)
Koszty administracyjne	(1 615)	831	405	-	(379)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 196)	519	219	-	(458)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 399	(521)	(232)	-	646
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-
Zysk (strata) brutto	1 399	(521)	(232)	-	646
Podatek dochodowy	(356)	163	60	-	(133)
Zysk (strata) netto	1 043	(358)	(172)	-	513

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku ¹⁾ (przekształcone)	Grupa PZU	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa bez Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 768	-	3	5 771
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(93)	-	-	(93)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	5 675	-	3	5 678
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(603)	-	-	(603)
Składki zarobione netto	5 072	-	3	5 075
Przychody z tytułu prowizji i opłat	251	(199)	-	52
Przychody netto z inwestycji	1 366	(975)	3	394
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	10	-	-	10
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(223)	209	-	(14)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	526	63	-	589
Pozostałe przychody operacyjne	279	(36)	-	243
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(3 792)	-	-	(3 792)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	82	-	-	82
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 710)	-	-	(3 710)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(77)	74	-	(3)
Koszty odsetkowe	(172)	156	(3)	(19)
Koszty akwizycji	(694)	-	-	(694)
Koszty administracyjne	(865)	468	(3)	(400)
Pozostałe koszty operacyjne	(504)	106	-	(398)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 259	(134)	-	1 125
Zysk (strata) brutto	1 259	(134)	-	1 125
Podatek dochodowy	(252)	38	-	(214)
Zysk (strata) netto	1 007	(96)	-	911

¹⁾ Ze względu na objęcie kontroli nad Pekao 7 czerwca 2017 roku nie zaprezentowano danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 roku.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Grupa Kapitałowa Pekao ¹⁾	Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017
Zysk netto	358	172	96
Inne całkowite dochody	74	65	27
Wycena instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	85	51	nd.
Wycena instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(4)	-	nd.
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	nd.	nd.	23
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	(7)	15	4
Różnice kursowe	-	(1)	-
Dochody całkowite netto, razem	432	237	123

¹⁾ Ze względu na objęcie kontroli nad Pekao 7 czerwca 2017 roku nie zaprezentowano danych za okres 1 stycznia - 31 marca 2017 roku.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Grupa Kapitałowa Pekao ¹⁾	Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(4 475)	556	478
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	7 665	(16)	(58)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	898	(18)	(14)
Przepływy pieniężne netto, razem	4 088	522	406

¹⁾ Ze względu na objęcie kontroli nad Pekao 7 czerwca 2017 roku nie zaprezentowano danych za okres 1 stycznia - 31 marca 2017 roku.

Zarówno w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku, jak i w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2017 roku Pekao i Alior Bank nie wypłacały dywidendy.

1.4 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.

9 stycznia 2018 roku PZU Zdrowie SA nabyło 360 udziałów spółki Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego i upoważniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników o wartości nominalnej 600 zł każdy.

Od dnia objęcia kontroli, tj. od 9 stycznia 2018 roku Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o. objęto konsolidacją.

2. Struktura akcjonariatu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawiała się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
1	Skarb Państwa	295 217 300 ¹⁾	34,1875%
2	Pozostali akcjonariusze	568 305 700	65,8125%
Razem		863 523 000	100,00%

¹⁾ Na podstawie raportu bieżącego nr 11/2018 dotyczącego wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% liczby głosów na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PZU rozpoczętym 27 lutego, a zakończonym 9 marca 2018 roku.

2.1 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego nie nastąpiły znaczące zmiany w strukturze własności akcji PZU.

2.2 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu rocznego za 2017 rok (tj. 15 marca 2018 roku) żaden z Członków Zarządu, Rady Nadzorczej lub Dyrektorów Grupy nie posiadał akcji PZU lub uprawnień do nich.

3. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy

3.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2018 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Paweł Surówka – Prezes Zarządu PZU;
- Roger Hodgkiss – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

Do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w składzie Zarządu PZU nie nastąpiły żadne zmiany.

3.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2018 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Katarzyna Lewandowska – Przewodnicząca Rady;
- Aneta Fałek – Wiceprzewodnicząca Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Bogusław Banaszak – Członek Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Paweł Górecki – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

8 stycznia 2018 roku Aneta Fałek złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej PZU z dniem 8 stycznia 2018 roku.

8 stycznia 2018 roku Prezes Rady Ministrów działając w imieniu Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej powołał Pana Macieja Łopińskiego na Członka Rady Nadzorczej PZU.

9 stycznia 2018 roku zmarł Bogusław Banaszak, który pełnił funkcję Członka Rady Nadzorczej PZU.

9 stycznia 2018 roku Maciej Łopiński objął funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU, a Paweł Górecki Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej PZU.

9 marca 2018 roku NWZ PZU powołało w skład Rady Nadzorczej PZU Roberta Jastrzębskiego.

Od 9 marca 2018 roku dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w skład Rady Nadzorczej PZU wchodził:

- Maciej Łopiński – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Alojzy Nowak – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Katarzyna Lewandowska – Członek Rady;
- Robert Śnitko – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

3.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Oprócz Członków Zarządu kluczowym personelem kierowniczym w Grupie PZU są także Dyrektorzy Grupy PZU, którzy co do zasady wchodzi także w skład Zarządu PZU Życie.

Od 1 stycznia 2018 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska;
- Tomasz Karusewicz;
- Bartłomiej Litwińczuk;
- Dorota Maciejka;
- Roman Pałac.

Do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego wśród Dyrektorów Grupy PZU nie nastąpiły żadne zmiany.

4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy

Szczegółowe zasady (politykę) rachunkowości oraz kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

4.1 Zmiany zasad rachunkowości, szacunków, błędy lat poprzednich

4.1.1. Zmiany w stosowanych MSSF

4.1.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2018 roku

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany w standardach.

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
MSSF 9 – Instrumenty finansowe	1 stycznia 2018	2067/2016	Wpływ zastosowania MSSF9 opisano w punkcie 4.1.2.
Zmiana do MSSF 4 – Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe łącznie z MSSF 4 Kontrakty Ubezpieczeniowe	1 stycznia 2018	1988/2017	Zgodnie ze zmianą do MSSF 4 wydaną przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 września 2016 roku zakłady ubezpieczeń mają możliwość odroczenia wdrożenia MSSF 9 do momentu wejścia w życie MSSF 4 Faza II, dotyczącego kontraktów ubezpieczeniowych, jednak nie później niż do 1 stycznia 2021 roku, jednakże Grupa PZU nie jest uprawniona do wykorzystania tego zwolnienia z uwagi na znaczący udział działalności bankowej. Komisja Unii Europejskiej zezwoliła także konglomeratom finansowym na odroczenie zastosowania MSSF9 przez ubezpieczeniowe jednostki konglomeratów pod warunkiem, że żadne instrumenty finansowe nie są przenoszone między ubezpieczeniowymi a bankowymi jednostkami konglomeratów, w sprawozdaniu zawarto informację o zakładach ubezpieczeń, które nadal stosują MSR 39 a ujawnienia informacji wymagane zgodnie z MSSF 7 przedstawia się odrębnie dla jednostek ubezpieczeniowych stosujących MSR 39 oraz pozostałych jednostek stosujących MSSF 9. Grupa PZU nie zdecydowała się na zastosowanie możliwości, o której mowa w rozporządzeniu.

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
MSSF 15 – Przychody z tytułu umów z klientami	1 stycznia 2018	1905/2016	<p>MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytycznych ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacja umów), jak i obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych. Standardu nie stosuje się do umów ubezpieczenia, umów o charakterze finansowym oraz działalności pobocznej (np. sprzedaży środków trwałych).</p> <p>Grupa PZU zastosowała MSSF 15 zgodnie z podejściem opisanym w punkcie C3 b) – retrospektywnie z łącznym efektem dla umów obowiązujących na 1 stycznia 2018 roku (dzień pierwszego zastosowania) ujętym jednorazowo na ten dzień.</p> <p>Grupa PZU dokonała analizy wpływu nowego standardu na umowy zawierane przez jednostki Grupy PZU i nie zidentyfikowała umów, dla których wdrożenie MSSF 15 miałyby istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, gdyż przychody regulowane przez MSSF 15 mają drugorzędne znaczenie dla sprawozdawczości finansowej Grupy PZU.</p>
Wyjaśnienia do MSSF 15 – przychody z tytułu umów z klientami	1 stycznia 2018	1987/2017	<p>Wyjaśnienia dostarczają wytycznych dotyczących identyfikacji obowiązków spełnienia świadczeń (ustalenie, w jakich przypadkach zawarte w umowie przyrzeczenia to „odrębne” towary lub usługi, które należy rozliczać osobno), rachunkowości licencji dotyczących własności intelektualnej (ustalenie, w jakich sytuacjach przychody z tytułu licencji dotyczącej własności intelektualnej należy rozliczać „przez pewien okres”, a w jakich sytuacjach w „ danym punkcie w czasie”) oraz rozróżnienia pomiędzy mocodawcą a agentem (doprecyzowanie, że mocodawca w ramach danego ustalenia kontroluje towar lub usługę przed ich przekazaniem do klienta). Zmiany w standardzie obejmują również dodatkowe praktyczne rozwiązania ułatwiające wdrożenie nowego standardu.</p>
Zmiana do MSSF 2 – Klasyfikacja i wycena płatności w formie akcji	1 stycznia 2018	289/2018	<p>Zmiana zawiera wskazówki ujednociające wymogi rachunkowości dla transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych, które przyjmują takie samo podejście jak w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, wyjątek w MSSF 2 oraz wyjaśnienia sytuacji, kiedy płatność w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych zmienia się w płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych z powodu zmiany warunków umownych.</p> <p>Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p>

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
Zmiana do MSR 40 – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych	1 stycznia 2018	800/2018	Zmiana wyjaśnia kiedy jednostka powinna dokonywać przeniesienia nieruchomości w budowie do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych, w przypadku zmiany charakteru użytkowania tej nieruchomości w sytuacjach innych niż specyficznie wymienione w MSR 40. Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.
Zmiany do MSSF 2014-2016	1 stycznia 2018	182/2018	Zmiany dotyczą: 1. MSSF 1 – zniesienie zwolnień dla podmiotów stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie pewnych ujawnień; 2. MSR 28 – w zakresie możliwości podejmowania przez określone jednostki indywidualnej decyzji dotyczącej wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.
Interpretacja KIMSF 22 – Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe	1 stycznia 2018	519/2018	Interpretacja wyjaśnia, jaki kurs walutowy powinien być stosowany przy ujęciu transakcji denominowanej w walucie obcej zgodnie z MSR 21 w przypadku, kiedy klient dokonuje bezzwrotnej płatności zaliczkowej za dostawę towarów lub usług. Interpretacja nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

4.1.2. MSSF 9 - Instrumenty finansowe

MSSF 9 *Instrumenty Finansowe*, opublikowany przez RMSR w lipcu 2014 roku i zatwierdzony w listopadzie 2016 roku przez Komisję Europejską, zastępuje MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa PZU zastosowała MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku, w wersji opublikowanej w lipcu 2014 roku.

MSSF 9 określa nowe wymagania w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych, utraty wartości aktywów finansowych oraz rachunkowości zabezpieczeń.

Wpływ zastosowania nowego standardu

Ze względu na krótki czas obowiązywania MSSF 9 brak jest jeszcze jednolitej praktyki rynkowej w zakresie stosowania zapisów standardu. Nowe regulacje podlegają ciągłym interpretacjom przez uczestników rynku – emitentów, regulatora, czy firmy audytorskie, a prezentowane stanowiska różnią się między sobą.

W kontekście powyższego, dokonana przez Grupę PZU analiza praktycznych aspektów zastosowania wymogów MSSF 9 dla konsolidacji należności z tytułu kredytów przejętych w transakcjach nabycia Pekao i Alior Banku, z uwzględnieniem początkowej wyceny do wartości godziwej zgodnie z MSSF 3 oraz, w szczególności, alokacji odpisów do kosztów na datę uzyskania kontroli nad Pekao i Alior Bankiem i zaprezentowany wpływ zastosowania MSSF9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU może ulec zmianom. Istotne znaczenie dla oceny łącznego wpływu zastosowania MSSF 9 na skonsolidowane kapitały własne Grupy PZU będzie miało ostateczne rozliczenie ceny nabycia Pekao.

Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39 na 31 grudnia 2017	Wpływ zmian wyceny wynikający z reklasyfikacji	Wpływ odpisów na oczekiwane straty wynikające z ryzyka kredytowego	Wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9 na 1 stycznia 2018
Należności od klientów z tytułu kredytów	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	167 497	-	(1 070)	166 427
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 597	(73)	33	1 557
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	363	(6)	8	365
Pochodne instrumenty finansowe	Pochodne instrumenty finansowe	2 351	-	-	2 351
Utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	18 985	-	(11)	18 974
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 204	66	-	2 270
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	48	1	-	49
Dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	4 874	(1)	(2)	4 871
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	43 385	2	(2)	43 385
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	260	-	-	260
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	25	(2)	-	23
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	491	-	-	491
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy	19 727	-	-	19 727
Pożyczki - dłużne papiery wartościowe	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	8 515	(2)	(19)	8 494
	Aktywa finansowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	5 108	(2)	(9)	5 097
Pożyczki - pozostałe	Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu	6 424	-	(45)	6 379
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		8 239	-	-	8 239
Pozostałe aktywa		25 735	-	5	25 740
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 577	3	217	1 797
Aktywa razem		317 405	(14)	(895)	316 496

Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Wartość bilansowa zgodnie z MSR 39 na 31 grudnia 2017	Wpływ zmian wyceny wynikający z reklasyfikacji	Wpływ odpisów na oczekiwane straty wynikające z ryzyka kredytowego	Inne zmiany	Wartość bilansowa zgodnie z MSSF 9 na 1 stycznia 2018
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		14 622	(44)	(291)	(7)	14 280
Kapitał akcyjny		86	-	-	-	86
Kapitał z aktualizacji wyceny		157	(34)	41	-	164
Pozostałe kapitały		11 760	-	-	-	11 760
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		2 619	(10)	(332)	(7)	2 270
Udziały niekontrolujące		22 979	30	(757)	(12)	22 240
Kapitał własny, razem		37 601	(14)	(1 048)	(19)	36 520
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe wg wartości godziwej przez wynik finansowy	4 955	-	-		4 955
Zobowiązania finansowe wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wg zamortyzowanego kosztu	219 552	-	-		219 552
Rezerwy		45 611	-	153		45 764
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		638	-	-		638
Pozostałe zobowiązania		9 048	-	-	19	9 067
Zobowiązania razem		279 804	-	153	19	279 976
Kapitały i zobowiązania razem		317 405	(14)	(895)	-	316 496

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych

Standard wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od:

- modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikuje się do wyceny w:

- zamortyzowanym koszcie;
- wartości godziwej przez wynik finansowy;
- wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Instrumenty klasyfikuje się na moment zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy lub w momencie rozpoznania instrumentu. Zmiany klasyfikacji możliwe są wyłącznie w bardzo rzadkich przypadkach zmiany modelu biznesowego.

Modele biznesowe

Składniki aktywów finansowych zarządzane są zgodnie z modelami biznesowymi, służącymi do przekazywania informacji do celów zarządczych. Analiza modeli, dokonana przez Grupę PZU, obejmowała m.in.:

- sposób, w jaki wyniki modelu biznesowego i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego są oceniane i przekazywane kluczowemu personelowi kierowniczemu jednostki;
- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a w szczególności sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz te, które są zarządzane i których wyniki są oceniane według wartości godziwej, zaklasyfikowano do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Test SPPI

W celu oceny, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłaty kwoty głównej i odsetek (tzw. test SPPI, ang. *solely payments of principal and interest*) dokonywany jest specjalny test. Pod pojęciem kwoty głównej rozumie się wartość godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Odsetki obejmują zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem kredytów, a także marżę zysku.

W trakcie testu SPPI analizuje się, czy składnik aktywów finansowych zawiera warunki umowne, które mogłyby zmienić terminy lub kwoty umownych przepływów pieniężnych tak, aby warunek uzyskiwania wyłącznie kwoty głównej i odsetek nie był spełniony. Dokonując oceny, Grupa PZU rozważa:

- zdarzenia warunkowe, które mogłyby zmienić kwoty i terminy przepływów pieniężnych;
- czynniki podwyższające oprocentowanie;
- warunki przedpłaty i przedłużenia płatności;
- warunki ograniczające prawo do pozyskiwania przepływów pieniężnych;
- czynniki modyfikujące wartość pieniądza w czasie – np. okresowe resetowanie stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje się składniki aktywów finansowych, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- spełniają test SPPI - warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Powyższe warunki spełniają aktywa finansowe klasyfikowane zgodnie z MSR 39 do kategorii pożyczek i należności (w tym większość należności od klientów z tytułu kredytów), oraz do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, za wyjątkiem aktywów finansowych, dla których w wyniku analizy stwierdzono, że warunki umowy mogą powodować powstanie przepływów pieniężnych, które nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zaklasyfikowano również zakupione składniki aktywów finansowych dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Tego rodzaju aktywa finansowe zostały nabyte w związku z połączeniem z wydzieloną częścią Banku BPH w 2016 roku oraz Bankiem Meritum w 2015 roku. W efekcie do kategorii wyceny według zamortyzowanego kosztu zaliczono udzielone klientom kredyty i pożyczki oraz dłużne papiery wartościowe (obligacje skarbowe) o charakterze inwestycyjnym. Zgodnie z zasadami MSR 39 stosowanymi do dnia 31 grudnia 2017 r., pozycje zaliczane były odpowiednio do kategorii pożyczek i należności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do zapadalności.

Na moment pierwszego zastosowania MSSF9 dokonano również oceny modelu biznesowego dla inwestycyjnych papierów wartościowych, które są w większości utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych, jak i sprzedaży, w wyniku której stwierdzono, że w odniesieniu do niektórych z tych papierów dotychczasową praktyką było utrzymywanie ich w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych i intencja w stosunku do nich pozostaje niezmienną. W związku z tym oceniono, iż właściwym modelem biznesowym dla tych papierów jest model, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych i przeklasyfikowano je do wyceny w zamortyzowanym koszcie. Poprzednio papiery te były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane w wartości godziwej przez kapitał.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa finansowe wyceniane są w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych;
- spełniają test SPPI - warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

W szczególności powyższe warunki są spełnione dla instrumentów dłużnych, które zgodnie z MSR 39 klasyfikowane były jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

W związku z zaklasyfikowaniem niektórych należności od klientów z tytułu kredytów oraz korporacyjnych i municypalnych papierów wartościowych do modelu biznesowego, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, kredyty te są wyceniane w wartości godziwej przez kapitał. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39.

W związku z możliwą sprzedażą niektórych aktywów z portfela papierów wartościowych dotychczas utrzymywanych do terminu zapadalności, dokonano ich przeklasyfikowania do wyceny według wartości godziwej przez kapitał, gdyż właściwym modelem biznesowym dla tych papierów jest model, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39.

Do tej kategorii aktywów finansowych klasyfikuje się również instrumenty kapitałowe, dla których dokonano nieodwołalnego wyboru wyceny w wartości godziwej z ujęciem późniejszych zmian wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do kategorii tej klasyfikowane są pozostałe instrumenty finansowe nie spełniające warunków zaklasyfikowania do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W szczególności dotyczy to następujących aktywów finansowych:

- aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- aktywa finansowe klasyfikowanych zgodnie z MSR 39 jako przeznaczonych do obrotu;
- instrumenty pochodne;
- jednostki uczestnictwa nie będące instrumentami kapitałowymi i których nie dotyczy warunek charakterystyki przepływów pieniężnych stanowiących jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, klasyfikowanych zgodnie z MSR 39 do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży;
- aktywa finansowe nie spełniające testu SPPI - dla których warunki umowne powodują, że przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek;
- aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym innym, niż którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych;
- instrumenty kapitałowe, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i były wyceniane według wartości godziwej przez kapitał a nie zostały nieodwołalnie wyznaczone do wyceny według wartości godziwej przez kapitał;
- należności od klientów z tytułu kredytów, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kwoty głównej i odsetek, ze względu na dźwignię finansową zwiększającą zmienność wynikających z umowy przepływów pieniężnych. Dotyczy to przede wszystkim kredytów studenckich, kredytów z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz niektórych ekspozycji korporacyjnych. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39.

Klasyfikacja i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zaklasyfikowane zostały instrumenty klasyfikowane do tej kategorii zgodnie z MSR 39, w szczególności:

- instrumenty pochodne;
- zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż);
- kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked);
- zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zaklasyfikowane zostały instrumenty klasyfikowane do tej kategorii zgodnie z MSR 39, w szczególności:

- depozyty pozyskane przez banki Grupy PZU;
- wyemitowane bankowe papiery wartościowe;
- otrzymane kredyty;
- zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych;
- zobowiązania podporządkowane;
- zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Utrata wartości

MSSF 9 wprowadza obowiązek rozpoznawania strat oczekiwanych - ECL (ang. *expected credit loss*), a nie tylko poniesionych, jak to ma miejsce zgodnie z MSR 39. Oznacza to znaczący wzrost ważonych prawdopodobieństwem oszacowań oczekiwanych strat kredytowych.

Nowy model utraty wartości stosuje się dla następujących aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- należności od klientów z tytułu kredytów;
- dłużnych papierów wartościowych;
- należności leasingowych;
- zobowiązań do udzielenia kredytów i pożyczek oraz udzielonych gwarancji finansowych (poprzednio utrata wartości była rozpoznawana zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe).

Dla aktywów dłużnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz w wartości godziwej przez inne całkowite dochody utrata wartości jest mierzona jako:

- ECL w całym okresie życia – oczekiwane straty kredytowe wynikające z wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w całym oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego;
- 12-miesięczne ECL – część oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, która reprezentuje oczekiwane straty kredytowe wynikające ze zdarzeń niewykonania zobowiązania w ramach instrumentu finansowego, które są możliwe w ciągu 12 miesięcy po dniu sprawozdawczym.

Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej ECL w całym okresie życia, za wyjątkiem następujących instrumentów, dla których rozpoznawany jest 12-miesięczny ECL:

- instrumenty finansowe, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia;
- dłużne papiery wartościowe charakteryzujące się niskim ryzykiem kredytowym na dzień sprawozdawczy. Jako dłużne papiery wartościowe charakteryzujące się niskim ryzykiem kredytowym przyjmuje się papiery wartościowe posiadające zewnętrzny rating na poziomie inwestycyjnym;

Zmiana podejścia do wyznaczania utraty wartości ma istotne konsekwencje w przypadku modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz ostatecznej wysokości utworzonych odpisów. Nie stosuje się już okresu identyfikacji straty i odpisu IBNR. Odpis wyznacza się w trzech kategoriach:

- koszyk 1 – koszyk z niskim ryzykiem kredytowym – rozpoznaje się 12-miesięczny ECL;
- koszyk 2 – portfel, w którym nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego – rozpoznaje się ECL w całym okresie życia;
- koszyk 3 – kredyty z utratą wartości – rozpoznaje się ECL w całym okresie życia.

Sposób kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości ma również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego – dla koszyków 1 i 2 wyznacza się na bazie ekspozycji brutto, natomiast w koszyku 3 – na bazie netto. W przypadku znacznego zwiększenia ryzyka kredytowego (koszyk 2), oczekiwane straty kredytowe rozpoznaje się wcześniej, co przekłada się na zwiększenie wysokości odpisów z tytułu utraty wartości i tym samym na wynik finansowy.

Grupa PZU ujmuje skumulowane zmiany ECL w całym okresie życia od momentu początkowego ujęcia jako odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI, ang. *purchased or originated credit-impaired*).

Wyznaczanie parametrów PD i LGD

Do oszacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe Grupa PZU wykorzystuje parametry:

- PD - (ang. *Probability of Default*) - prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahenta w określonym horyzoncie czasowym;
- LGD - (ang. *Loss Given Default*) - procentowa strata w odniesieniu do sumy ekspozycji w przypadku niewypłacalności kontrahenta.

W przypadku emitentów oraz ekspozycji, które posiadają rating zewnętrzny, PD przypisuje się na podstawie średnich rynkowych poziomów niewypłacalności (ang. *default rate*) dla danych klas ratingowych. W pierwszej kolejności określa się rating wewnętrzny podmiotu/emisji zgodnie z obowiązującą metodyką nadawania ratingów wewnętrznych. Do szacowania średniego poziomu PD wykorzystuje się tablice publikowane przez zewnętrzne agencje ratingowe.

Dla emitentów obligacji korporacyjnych i pożyczek korporacyjnych, w przypadku których nie ma ratingu zewnętrznego, stosowany jest model RiskCalc Moody's. Do oszacowania PD stosuje się parametr EDF (ang. *expected default frequency*). W przypadku szacowania PD dla całego okresu życia dla ekspozycji, których termin zapadalności przekracza 5 lat (w modelu RiskCalc krzywa Forward EDF dotyczy okresu 5 letniego) przyjmuje się założenie, że w kolejnych latach parametr PD jest stały i odpowiada wartości wyznaczonej przez model w 5 roku.

Dla emitentów obligacji korporacyjnych i pożyczek korporacyjnych parametr LGD 12-miesięczny oraz dla całego okresu życia ustalany jest w oparciu o model RiskCalc Moody's (moduł LGD). W przypadku szacowania LGD dla całego okresu życia dla instrumentów, których termin zapadalności przekracza 5 lat przyjmuje się, że w kolejnych latach parametr LGD jest stały i odpowiada wartości wyznaczonej przez moduł dla 5 roku.

Jeżeli danemu instrumentowi agencja ratingowa przyznała oddzielny rating odzysku wówczas wykorzystuje się ten parametr. Dla danego parametru RR (ang. *recovery rate*) zastosowanie znajduje formuła: $LGD = 1 - RR$.

W przypadku braku możliwości zastosowania modelu RiskCalc do szacowania poziomów LGD oraz w przypadku, gdy instrument nie ma nadanego przez zewnętrzną agencję ratingową parametru LGD, przyjmuje się średni poziom RR na podstawie danych rynkowych (odpowiednio różnicując na klasy długu korporacyjnego oraz sovereign), których dostawcami są zewnętrzne agencje ratingowe przy zastosowaniu formuły: $LGD = 1 - RR$. W przypadku konieczności szacowania LGD w całym okresie życia przyjmuje się, że wartość parametru jest stała. Przy wyborze danych w zakresie parametru LGD uwzględnia się stopień podporządkowania długu.

Zmiana ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa PZU dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Grupa PZU posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny porównuje się parametr PD dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z parametrem PD na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań.

Jeżeli instrument finansowy charakteryzuje się niskim ryzykiem kredytowym (tzn. posiada zewnętrzny rating na poziomie inwestycyjnym) zarówno na moment początkowego ujęcia, jak i na dzień sprawozdawczy, uznaje się, że nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego związanego z tym instrumentem.

Dla instrumentów finansowych Grupa PZU ocenia czy ryzyko kredytowe znacząco wzrosło poprzez porównanie parametru PD w całym pozostałym okresie życia na dzień sprawozdawczy z parametrem PD w całym pozostałym okresie życia oszacowanym w momencie początkowego ujęcia.

Grupa PZU regularnie monitoruje efektywność kryteriów przyjętych do identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego w celu potwierdzenia, że:

- kryteria pozwalają na identyfikację znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego zanim nastąpi utrata wartości danej ekspozycji;
- kryteria nie pokrywają się z 30-dniowym okresem przeterminowania;
- średni czas pomiędzy identyfikacją znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego a utratą wartości jest racjonalny;
- ekspozycje nie są generalnie przenoszone bezpośrednio z koszyka 1 (12-miesięczny ECL) do koszyka 3 (utrata wartości);
- nie występują nieuzasadnione zmienności odpisów na oczekiwane straty kredytowe wynikające z przeniesień pomiędzy 12-miesięcznym ECL a ECL w całym okresie życia.

Rachunkowość zabezpieczeń

Przy początkowym zastosowaniu MSSF 9 istnieje możliwość podjęcia decyzji w sprawie kontynuowania stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast rozdziału 6 MSSF 9. Grupa PZU podjęła decyzję o kontynuacji stosowania MSR 39 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Jednakże w zakresie ujawnień informacji dotyczących rachunkowości zabezpieczeń stosuje się standard MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnienia informacji* zmieniony przez standard MSSF 9, ponieważ możliwość wyboru polityki rachunkowości nie dotyczy zwolnienia z nowych wymogów w zakresie ujawniania informacji.

Ujawnienia informacji

Wdrożenie MSSF 9 skutkowało istotną zmianą ujawnień dotyczących instrumentów finansowych. Grupa PZU skorzystała ze zwolnienia z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości). Różnice wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych, wynikające z zastosowania MSSF 9 ujęto w pozycji „Zysk z lat ubiegłych”.

4.1.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

- Zatwierdzone rozporządzeniem Komisji Europejskiej:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację	Komentarz
MSSF 16 – Leasing	1 stycznia 2019	1986/2017	<p>MSSF 16 zastępuje MSR 17 <i>Leasing</i> oraz związane z tym standardem interpretacje. W odniesieniu do leasingobiorców nowy standard eliminuje rozróżnienie pomiędzy leasingiem finansowym oraz operacyjnym. Ujęcie obecnego leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spowoduje rozpoznanie nowego składnika aktywów (prawa do użytkowania przedmiotu leasingu) oraz nowego zobowiązania (zobowiązania do dokonania płatności z tytułu leasingu). Prawa do użytkowania przedmiotu leasingu podlegać będą umorzeniu natomiast od zobowiązań naliczane będą odsetki. Spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku, gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne.</p> <p>Ujęcie umów leasingu u leasingodawcy w większości przypadków pozostanie niezmienione w związku z utrzymanym podziałem na umowy leasingu operacyjnego oraz finansowego.</p> <p>Grupa PZU jest w trakcie oceny umów pod kątem spełniania definicji leasingu, oszacowania okresu leasingu oraz wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa PZU skorzysta ze zwolnienia dotyczącego stosowania wymogów standardu w odniesieniu do leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów niskocennych.</p>
Zmiana do MSSF 9	1 stycznia 2019	498/2018	<p>Według obecnej wersji MSSF 9 pewne opcje powodujące, że pożyczkodawca jest zmuszony zaakceptować zmniejszenie wynagrodzenia z tytułu udzielenia finansowania (w przypadku ujemnej płatności kompensacyjnej) nie spełniają testu SPPI i w związku z powyższym instrumenty zawierające takie opcje nie mogą być klasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zgodnie ze zmianą, znak (dodatni lub ujemny) kwoty przedpłaty nie będzie istotny – to znaczy, w zależności od stopy obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kalkulacja tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę, jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty.</p> <p>Zmiana nie będzie miała znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)	Komentarz
MSSF 17 – Kontrakty ubezpieczeniowe	18 maja 2017	1 stycznia 2021	<p>Celem standardu jest określenie jednolitych zasad rachunkowości dla wszystkich typów kontraktów ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem posiadanych przez ubezpieczyciela kontraktów reasekuracyjnych. Wprowadzenie jednolitych standardów zapewni porównywalność raportów finansowych pomiędzy jednostkami, państwami i rynkami kapitałowymi.</p> <p>Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie wpływu zastosowania MSSF 17 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.</p>
Interpretacja KIMSF 23 – Niepewność w kwestii uznawania przychodów podatkowych	7 czerwca 2017	1 stycznia 2019	<p>Interpretacja powinna być stosowana w przypadku niepewności w kwestii określenia przychodów podatkowych, strat podatkowych, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych oraz stawek podatkowych, zgodnie z MSR 12.</p> <p>Interpretacja nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiana do MSR 28 – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	12 października 2017	1 stycznia 2019	<p>Zgodne ze zmienionym MSR28, długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, dla których jednostka nie stosuje metody praw własności, zastosowanie ma MSSF 9, w tym również w zakresie utraty wartości.</p> <p>Zmiana nie będzie miała znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze	7 lutego 2018	1 stycznia 2019	<p>Zmiany dotyczą wprowadzenia poprawek do wytycznych związanych z rozliczaniem w przypadku zmiany planu, ograniczenia lub rozliczenia w okresie sprawozdawczym. Zmiany wymagają od podmiotów stosowania zaktualizowanych założeń aktuarialnych do określenia bieżącego kosztu usługi i odsetek netto na pozostałą część okresu sprawozdawczego po takim zdarzeniu. Zmiany wyjaśniają również, w jaki sposób wymogi dotyczące rozliczania planu zmiana, ograniczenie lub rozliczenie wpływa na wymogi dotyczące pułapu aktywów. RMSR zdecydowała, że rozliczanie "istotnych wahań rynkowych" (w euro) nie wchodzi w zakres tych poprawek. Zmiany dotyczą zmian w planie, ograniczeń lub rozliczeń które nastąpią w dniu 1 stycznia 2019 r. lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.</p>
Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 – Sprzedaż lub przeniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem	11 września 2014	Odroczony na nieokreślony czas	<p>Główną konsekwencją zmiany jest rozpoznanie całości zysku lub straty w sytuacji gdy transakcja dotyczy zorganizowanego biznesu (niezależnie od tego, czy jest on umiejscowiony w jednostce zależnej czy nie), natomiast częściowe zyski lub straty rozpoznaje się, gdy transakcja dotyczy poszczególnych aktywów, które nie tworzą zorganizowanego biznesu, nawet jeżeli znajdują się w jednostce zależnej.</p> <p>Zmiany nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)	Komentarz
Zmiany do MSSF 2015-2017	12 grudnia 2017	1 stycznia 2019	Zmiany dotyczą: <ol style="list-style-type: none"> 1. MSSF 3 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka przejmuje kontrolę nad działalnością, która jest wspólną działalnością, dokonuje ona ponownej oceny wcześniej posiadanych udziałów w tej spółce; 2. MSSF 11 – zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka otrzymuje wspólną kontrolę nad działalnością, która jest wspólną operacją, jednostka nie aktualizuje wcześniej posiadanych udziałów w tej firmie; 3. MSR 12 – zmiany precyzują, że wszelkie skutki dywidend z tytułu podatku dochodowego (tj. podział zysków) powinny być ujmowane w rachunku zysków i strat, niezależnie od tego, jak powstaje podatek; 4. MSR 23 - zmiany wyjaśniają, że jeżeli określone pożyczki pozostają nierozliczone po związaniu danego składnika aktywów z jego przeznaczeniem lub sprzedażą, to zaciągnięcie pożyczki staje się częścią funduszy, które jednostka ogólnie zaciąga, obliczając stopę kapitalizacji z ogólnych pożyczek Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU
Zmiana do założeń konceptyjnych	29 marca 2018	1 stycznia 2020	Zmienione założenia koncepcyjne zawierają kilka nowych koncepcji dotyczących wyceny, uwzględniają zaktualizowane definicje i kryteria uznawania aktywów i zobowiązań oraz wytyczne dotyczące raportowania wyników finansowych. Dodatkowo zawierają wyjaśnienia dotyczące ważnych obszarów, takich jak rola zarządzania, ostrożność i niepewności pomiaru w sprawozdaniach finansowych. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości, za wyjątkiem MSSF 17.

4.2 Objąsnienie różnic między wcześniej publikowanymi danymi finansowymi a niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Za wyjątkiem zmiany opisanej w punkcie 4.2.1, wszystkie pozostałe zmiany zostały ujęte już w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

4.2.1. Zmiana prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz skonsolidowanym rachunku zysków i strat

W celu lepszego zaprezentowania sytuacji finansowej Grupy PZU oraz wyników finansowych dokonano następujących zmian prezentacyjnych:

- w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej:
 - wydzielono do odrębnej pozycji „Należności od klientów z tytułu kredytów”;
 - wydzielono do odrębnej pozycji pochodne instrumenty finansowe i połączono z pochodnymi instrumentami zabezpieczającymi, prezentując odpowiednie rozbiecie w nocie dodatkowej;
- w skonsolidowanym rachunku zysków i strat podzielono linię „Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji” na dwie odrębne pozycje: „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji” oraz „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”.

Dane porównywalne przekształcono odpowiednio.

4.2.2. Rozliczenie nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH

W związku z zakończeniem procesu ostatecznego rozliczenia nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH dokonano retrospektywnego przekształcenia danych na 31 marca 2017 roku. Dodatkowe informacje związane z tym rozliczeniem przedstawiono w punkcie 2.4.5 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

4.2.3. Zmiana prezentacji przychodów osiągniętych przez Money Makers TFI SA

W celu ujednoczenia prezentacji przychodów osiągniętych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych w Grupie PZU przeniesiono przychody osiągnięte przez Money Makers TFI SA (jednostkę zależną Alior Banku) z pozostałych przychodów operacyjnych do przychodów z tytułu prowizji i opłat.

4.2.4. Zmiana prezentacji przychodów prowizyjnych

W celu ujednoczenia prezentacji przychodów prowizyjnych osiągniętych przez Alior Bank dokonano przeniesienia części przychodów prowizyjnych dotyczących wydzielonej działalności BPH z przychodów z tytułu prowizji i opłat do przychodów netto z inwestycji.

4.2.5. Zmiana prezentacji przychodów i kosztów odsetkowych w zakresie instrumentów pochodnych

W celu lepszego odzwierciedlenia ekonomicznego charakteru transakcji zawieranych na instrumentach pochodnych zmieniono prezentację przychodów i kosztów odsetkowych od tych instrumentów, dokonując kompensaty pomiędzy przychodami i kosztami odsetkowymi.

4.2.6. Zmiana prezentacji kosztów usług świadczonych na rzecz banków

W celu lepszego odzwierciedlenia ekonomicznego charakteru ponoszonych kosztów, część kosztów usług nabywanych przez banki została przeniesiona z kosztów z tytułu prowizji i opłat do kosztów administracyjnych.

4.2.7. Wpływ różnic na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W kolejnych tabelach zaprezentowano wpływ powyższych zmian na pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Aktywa	31 grudnia 2017 (historyczne)	Korekta	31 grudnia 2017 (przekształcone)	31 marca 2017 (historyczne)	Korekta	31 marca 2017 (przekształcone)	1 stycznia 2017 (historyczne)	Korekta	1 stycznia 2017 (przekształcone)
Inne aktywa	692	-	692	806	7 ²⁾	813	866	-	866
Należności od klientów z tytułu kredytów	nd.	169 457 ¹⁾	169 457	nd.	46 949 ¹⁾ (31) ²⁾	46 918	nd.	44 998 ¹⁾	44 998
Pochodne instrumenty finansowe	nd.	2 351 ¹⁾	2 351	nd.	963 ¹⁾	963	nd.	953 ¹⁾	953
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	281 854	(171 808) ¹⁾	110 046	105 809	(47 895) ¹⁾²⁾	57 914	105 286	(45 951) ¹⁾	59 335
Dostępne do sprzedaży	48 519	-	48 519	8 950	17 ²⁾	8 967	11 652	-	11 652
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	22 247	(2 004) ¹⁾	20 243	22 221	(902) ¹⁾	21 319	21 882	(881) ¹⁾	21 001
Pochodne instrumenty zabezpieczające	347	(347) ¹⁾	nd.	61	(61) ¹⁾	nd.	72	(72) ¹⁾	nd.
Pożyczki	189 504	(169 457) ¹⁾	20 047	55 305	(46 949) ¹⁾	8 356	54 334	(44 998) ¹⁾	9 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 577	-	1 577	671	9 ²⁾	680	633	-	633
Należności	9 096	-	9 096	6 347	(51) ²⁾	6 296	5 664	-	5 664
Aktywa, razem	317 405	-	317 405	126 733	(49)²⁾	126 684	125 296	-	125 296

¹⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.1

²⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.2

Kapitały i zobowiązania	31 grudnia 2017 <i>(historyczne)</i>	Korekta	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>	31 marca 2017 <i>(historyczne)</i>	Korekta	31 marca 2017 <i>(przekształcone)</i>	1 stycznia 2017 <i>(historyczne)</i>	Korekta	1 stycznia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Kapitały									
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	14 622	-	14 622	13 941	(12) ¹⁾	13 929	12 998	-	12 998
Niepodzielony wynik	2 619	-	2 619	2 995	(12) ¹⁾	2 983	2 043	-	2 043
Zysk z lat ubiegłych	(291)	-	(291)	2 055	(12) ¹⁾	2 043	108	-	108
Udziały niekontrolujące	22 979	-	22 979	4 216	(31) ¹⁾	4 185	4 086	-	4 086
Kapitały, razem	37 601	-	37 601	18 157	(43)¹⁾	18 114	17 084	-	17 084
Inne zobowiązania	9 045	-	9 045	5 210	(6) ¹⁾	5 204	4 991	-	4 991
Zobowiązania, razem	279 804	-	279 804	108 576	(6)¹⁾	108 570	108 212	-	108 212
Kapitały i zobowiązania, razem	317 405	-	317 405	126 733	(49)¹⁾	126 684	125 296	-	125 296

¹⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.2

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2017 (historyczne)	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	267	4 ²⁾ (20) ³⁾	251
Przychody netto z inwestycji	1 303	43 ⁴⁾ 20 ³⁾	1 366
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(213)	213 ¹⁾	nd.
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	nd.	10 ¹⁾	10
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	nd.	(223) ¹⁾	(223)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	584	(58) ⁴⁾	526
Pozostałe przychody operacyjne	283	(4) ²⁾	279
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(81)	4 ⁵⁾	(77)
Koszty odsetkowe	(187)	15 ⁴⁾	(172)
Koszty administracyjne	(861)	(4) ⁵⁾	(865)
Zysk netto	1 007	-	1 007

¹⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.1

²⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.3

³⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.4

⁴⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.5

⁵⁾ Zmiana opisana w punkcie 4.2.6

5. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 3 miesięcy od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

7. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku nie wystąpiły znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego.

8. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	3 737	3 622
W ubezpieczeniach bezpośrednich	3 724	3 615
W ubezpieczeniach pośrednich	13	7
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 094	2 146
Składki ubezpieczeń indywidualnych	372	431
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	499	491
Składki ubezpieczeń grupowych	1 223	1 224
Składki przypisane brutto, razem	5 831	5 768

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	161	154
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 454	1 374
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	976	949
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	17	18
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	722	756
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	231	219
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	23	18
Świadczenie pomocy (grupa 18)	114	105
Ochrona prawna (grupa 17)	3	3
Pozostałe (grupa 16)	23	19
Razem	3 724	3 615

8.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Działalność bankowa	653	196
Prowizje maklerskie	53	30
Działalność powiernicza	16	-
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	192	46
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	32	15
Kredyty i pożyczki	101	21
Obsługa rachunków bankowych	107	38
Przelewy	75	16
Operacje kasowe	24	9
Skupione wierzytelności	9	4
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	18	3
Pozostałe prowizje	26	14
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	136	26
Ubezpieczenia emerytalne	40	28
Pozostałe	1	1
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	830	251

8.3 Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Przychody odsetkowe, w tym:	2 724	1 132
Należności od klientów z tytułu kredytów	1 978	768
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	248	nd.
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	314	nd.
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	17	8
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	31	6
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	nd.	48
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	nd.	214
Dłużne papiery wartościowe klasyfikowane do portfela pożyczek	nd.	25
Pożyczki	41	33
Skupione wierzytelności	35	5
Pochodne instrumenty zabezpieczające	30	11
Należności	19	6
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	11	8
Przychody z dywidend, w tym:	1	1
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1	nd.
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	nd.	1
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	64	61
Różnice kursowe	130	202
Pozostałe, w tym:	(26)	(30)
Koszty działalności inwestycyjnej	(6)	(11)
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(27)	(24)
Pozostałe	7	5
Przychody netto z inwestycji, razem	2 893	1 366

8.4 Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji

Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	34	(66)
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	33	nd.
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(1)	nd.
Instrumenty kapitałowe	11	nd.
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	2	nd.
Instrumenty dłużne	(14)	nd.
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2	nd.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	nd.	(23)
Instrumenty kapitałowe	nd.	(22)
Dłużne papiery wartościowe	nd.	(1)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	nd.	(41)
Instrumenty kapitałowe	nd.	(33)
Dłużne papiery wartościowe	nd.	(8)
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	nd.	(2)
Instrumenty kapitałowe	nd.	33
Dłużne papiery wartościowe	nd.	(35)
Instrumenty pochodne	nd.	-
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	3	-
Instrumenty pochodne	40	88
Krótką sprzedaż	2	-
Pożyczki	-	1
Należności	(14)	(13)
Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji	65	10

8.5 Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Odpisy z tytułu utraty wartości	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	16	-
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	3	nd.
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	13	nd.
- instrumenty dłużne	8	nd.
- pożyczki	5	nd.
Należności od klientów z tytułu kredytów	(399)	(209)
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(404)	(209)
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	5	nd.
Należności	(38)	(14)
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem	(421)	(223)

8.6 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(98)	nd.
Instrumenty kapitałowe	(154)	nd.
Dłużne papiery wartościowe	118	nd.
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	(62)	nd.
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	nd.	411
Instrumenty kapitałowe	nd.	412
Dłużne papiery wartościowe	nd.	(1)
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	nd.	145
Instrumenty kapitałowe	nd.	172
Dłużne papiery wartościowe	nd.	(27)
Instrumenty pochodne	28	30
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	6	(41)
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	10	(17)
Nieruchomości inwestycyjne	(7)	(2)
Należności od klientów z tytułu kredytów	(2)	-
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem	(63)	526

8.7 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	164	95
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	53	56
Rozwiązanie rezerw	185 ¹⁾	6
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	6	9
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	9	9
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	-	17
Otrzymane odszkodowania	10	2
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	9	2
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	6	-
Prowizje z tytułu pełnienia czynności komisarza awaryjnego	2	2
Spisanie zobowiązań z tytułu zwrotów i nadpłat składek	4	57
Pozostałe	47	24
Pozostałe przychody operacyjne, razem	495	279

¹⁾ w tym 182 mln utworzenia przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia.

8.8 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	3 731	3 792
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 153	1 839
- odszkodowania i świadczenia	1 779	1 662
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	179	(10)
- koszty likwidacji szkód	195	187
W ubezpieczeniach na życie	1 578	1 953
- odszkodowania i świadczenia	1 592	1 628
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(48)	292
- koszty obsługi świadczeń	34	33
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(105)	(82)
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(105)	(82)
Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem	3 626	3 710

8.9 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	88	32
Prowizje z tytułu pozyskania klientów bankowych	16	7
Prowizje za udostępnianie bankomatów	22	5
Koszty nagród dla klientów bankowych	3	7
Koszty przelewów i przekazów	9	5
Usługi dodatkowe do produktów bankowych	7	5
Prowizje maklerskie	5	1
Koszty obsługi rachunków bankowych	1	-
Koszty operacji banknotowych	3	1
Koszty działalności powierniczej	4	-
Pozostałe prowizje	13	14
Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem	171	77

8.10 Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Depozyty terminowe	273	84
Depozyty bieżące	98	24
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	102	45
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1	8
Pożyczki	2	-
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	14	6
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	2	1
Pozostałe	7	4
Koszty odsetkowe, razem	499	172

8.11 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji według rodzaju	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Zużycie materiałów i energii	74	71
Usługi obce	402	254
Podatki i opłaty	26	20
Koszty pracownicze	1 171	685
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	92	50
Amortyzacja wartości niematerialnych	88	50
Inne, w tym:	783	705
- prowizje w działalności ubezpieczeniowej	595	561
- reklama	58	27
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	52	53
- pozostałe	78	64
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(41)	(56)
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem	2 595	1 779

8.12 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Podatek od instytucji finansowych	269	124
Koszty podstawowej działalności spółek nie prowadzących działalności ubezpieczeniowej, ani bankowej	178	122
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	53	56
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	33	20
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	230	22
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	17	17
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	20	20
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	9	17
Utworzenie rezerw	159 ¹⁾	7
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	80	20
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	10	25
Darowizny	24	1
Pozostałe	114	53
Pozostałe koszty operacyjne, razem	1 196	504

¹⁾ w tym 153 mln rozwiązania przez banki rezerwy na udzielone gwarancje i poręczenia.

8.13 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	640	940
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 511 199	863 512 144
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000
Średnia ważona liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek objętych konsolidacją)	(11 801)	(10 856)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	0,74	1,09

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

8.14 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Ujętego w rachunku zysków i strat	(356)	(252)
- podatek bieżący	(333)	(29)
- podatek odroczonego	(23)	(223)
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczonego)	(3)	(13)
Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	(359)	(265)

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Inne całkowite dochody brutto	79	20
Podatek dochodowy	(14)	(13)
Wycena inwestycyjnych (lokacyjnych) instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(4)	nd.
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	(9)	nd.
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	nd.	(13)
Pozostałe	(1)	-
Inne całkowite dochody netto	65	7

8.15 Wartość firmy

Wartość firmy	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone)
Pekao	1 586	1 586	-
Alior Bank	746	746	746
PIM	692	692	-
Lietuvos Draudimas AB ¹⁾	466	462	467
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221	221
AAS Balta	38	37	38
Spółki medyczne	100	90	82
Pozostałe	5	5	5
Wartość firmy, razem	3 854	3 839	1 559

¹⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału Lietuvos Draudimas w Estonii.

8.16 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wg grup rodzajowych	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Oprogramowanie, licencje i podobne	1 261	1 282	733
Znaki towarowe	608	607	268
Relacje z klientami	1 199	1 282	255
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	231	251	162
Inne wartości niematerialne	20	21	21
Wartości niematerialne, razem	3 319	3 443	1 439

8.17 Inne aktywa

Inne aktywa	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	79	157	305
Szacowane regresy i odzyski	183	192	170
Odroczone koszty informatyczne	72	63	44
Zarachowane należności z bezpośredniej likwidacji szkód	60	60	48
Zapasy	62	73	119
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu zawartych umów ubezpieczenia (poza Grupą PZU)	51	58	2
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu podatków od nieruchomości, środków transportu i gruntowego	28	-	8
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	36	-	15
Pozostałe składniki aktywów	106	89	102
Inne aktywa, razem	677	692	813

8.18 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wg grup rodzajowych	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Urządzenia techniczne i maszyny	543	555	299
Środki transportu	119	127	84
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	127	176	43
Nieruchomości	2 131	2 167	789
Inne rzeczowe aktywa trwałe	217	214	219
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	3 137	3 239	1 434

8.19 Należności od klientów z tytułu kredytów

Należności od klientów z tytułu kredytów	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	168 737	169 457	46 918
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 379	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	357	nd.	nd.
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	170 473	169 457	46 918

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe (na 31 grudnia 2017 roku i 31 marca 2017 roku odpisów z tytułu utraty wartości) na 31 marca 2018 roku wynosiła 14 059 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 8 839 mln zł, na 31 marca 2017 roku: 3 321 mln zł).

Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczący należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej aktywów. Wartość odpisu na 31 marca 2018 roku wynosi 16 mln zł.

Należności od klientów z tytułu kredytów	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Segment detaliczny	91 092	89 407	25 862
Kredyty operacyjne	263	278	292
Kredyty konsumpcyjne	25 815	26 185	14 322
Kredyty consumer finance	2 275	2 129	1 355
Kredyty na zakup papierów wartościowych	98	109	139
Kredyty w rachunku karty kredytowej	1 086	1 297	604
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	60 432	58 456	8 309
Pozostałe kredyty hipoteczne	843	832	816
Pozostałe należności	280	121	25
Segment biznesowy	79 381	80 050	21 056
Kredyty operacyjne	34 090	33 879	11 393
Kredyty samochodowe	65	80	127
Kredyty inwestycyjne	25 966	26 108	8 112
Skupione wierzytelności (faktoring)	4 872	4 576	808
Kredyty w rachunku karty kredytowej	132	179	-
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	25	24	-
Pozostałe kredyty hipoteczne	8 023	8 465	-
Leasing finansowy	5 547	5 086	-
Pozostałe należności	661	1 653	616
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	170 473	169 457	46 918

8.20 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne - aktywa	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	1 589	1 699	641
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie wartości godziwej – instrumenty nienotowane, w tym:	32	16	-
- transakcje <i>SWAP</i>	32	16	-
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane, w tym:	209	289	61
- transakcje <i>SWAP</i>	209	289	61
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	1 348	1 394	580
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	-	-	5
- kontrakty terminowe	-	-	5
Instrumenty nienotowane, w tym:	1 348	1 394	575
- transakcje FRA	2	1	-
- transakcje <i>SWAP</i>	1 335	1 381	552
- opcje call (zakup)	9	10	1
- opcje put (sprzedaż)	2	2	-
- pozostałe	-	-	22
Instrumenty pochodne związane z kursami walut, razem	345	444	250
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane, w tym:	20	42	-
- transakcje <i>SWAP</i>	20	42	-
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	325	402	250
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	7	19	3
- kontrakty terminowe	6	19	3
- opcje put (sprzedaż)	1	-	-
Instrumenty nienotowane, w tym:	318	383	247
- kontakty terminowe	127	175	46
- transakcje <i>SWAP</i>	139	164	176
- opcje call (zakup)	34	27	24
- opcje put (sprzedaż)	18	17	1
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	80	104	72
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	-	-	4
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	-	-	4
Instrumenty nienotowane, w tym:	80	104	68
- opcje <i>call</i> (zakup)	77	102	67
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	3	2	1
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	102	104	-
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	10	10	-
- kontrakty terminowe	10	10	-
Instrumenty nienotowane, w tym:	92	94	-
- kontakty terminowe	19	19	-
- transakcje <i>SWAP</i>	54	59	-
- opcje call (zakup)	18	15	-
- opcje put (sprzedaż)	1	1	-
Instrumenty pochodne - aktywa, razem	2 116	2 351	963

Instrumenty pochodne - zobowiązania	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	2 619	2 797	599
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie wartości godziwej – instrumenty nienotowane, w tym:	152	186	-
- transakcje <i>SWAP</i>	152	186	-
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane, w tym:	710	682	12
- transakcje <i>SWAP</i>	710	682	12
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	1 757	1 929	587
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	-	-	7
- kontrakty terminowe	-	-	7
Instrumenty nienotowane, w tym:	1 757	1 929	580
- transakcje <i>FRA</i>	2	-	-
- transakcje <i>SWAP</i>	1 747	1 921	553
- opcje <i>call</i> (zakup)	3	2	-
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	5	6	3
- pozostałe	-	-	24
Instrumenty pochodne związane z kursami walut, razem	313	517	114
Instrumenty wykazywane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych – instrumenty nienotowane, w tym:	4	-	-
- transakcje <i>SWAP</i>	4	-	-
Instrumenty wykazywane jako przeznaczone do obrotu, w tym:	309	517	114
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	20	1	-
- kontrakty terminowe	20	1	-
Instrumenty nienotowane, w tym:	289	516	114
- kontakty terminowe	154	221	44
- transakcje <i>SWAP</i>	84	256	45
- opcje <i>call</i> (zakup)	12	8	-
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	39	31	25
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	45	57	23
Instrumenty nienotowane, w tym:	45	57	23
- opcje <i>call</i> (zakup)	1	10	1
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	44	47	22
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – wykazywane jako przeznaczone do obrotu, razem	101	103	-
Instrumenty notowane na rynku regulowanym, w tym:	21	21	-
- kontrakty terminowe	21	21	-
Instrumenty nienotowane, w tym:	80	82	-
- kontakty terminowe	7	7	-
- transakcje <i>SWAP</i>	54	59	-
- opcje <i>call</i> (zakup)	10	8	-
- opcje <i>put</i> (sprzedaż)	9	8	-
Instrumenty pochodne - zobowiązania, razem	3 078	3 474	736

8.21 Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe

8.21.1. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Dłużne papiery wartościowe	33 292	nd.	nd.
Rządowe	24 685	nd.	nd.
Krajowe	24 578	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	23 244	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	1 334	nd.	nd.
Zagraniczne	107	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	107	nd.	nd.
Pozostałe	8 607	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	534	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	222	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	312	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	8 073	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	929	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	7 144	nd.	nd.
Pozostałe, w tym:	10 926	nd.	nd.
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	2 750	nd.	nd.
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 368	nd.	nd.
Pożyczki	3 808	nd.	nd.
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, razem	44 218	nd.	nd.

Wartość odpisu z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie na 31 marca 2018 roku wynosi 113 mln zł (w tym 71 mln dotyczy dłużnych papierów wartościowych, 41 mln zł pożyczek, a 1 mln zł lokat terminowych w instytucjach kredytowych).

8.21.2. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Zakwalifikowane na podstawie modelu biznesowego	42 296	nd.	nd.
Dłużne papiery wartościowe	42 296	nd.	nd.
Rządowe	33 189	nd.	nd.
Krajowe	31 601	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	18 673	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	12 928	nd.	nd.
Zagraniczne	1 588	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	1 588	nd.	nd.
Pozostałe	9 107	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	961	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	574	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	387	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	8 146	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	3 644	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	4 502	nd.	nd.
Desygnowane w momencie początkowego ujęcia	751	nd.	nd.
Instrumenty kapitałowe	751	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	530	nd.	nd.
Grupa Azoty SA	462	nd.	nd.
Polimex-Mostostal SA	53	nd.	nd.
Pozostałe	15	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	221	nd.	nd.
Biuro Informacji Kredytowej SA	185	nd.	nd.
PSP sp. z o.o.	19	nd.	nd.
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	11	nd.	nd.
Pozostałe	6	nd.	nd.
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	43 047	nd.	nd.

Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, dotyczący dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej aktywów. Wartość odpisu na 31 marca 2018 roku wynosi 21 mln zł.

8.21.3. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Instrumenty kapitałowe	2 041	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	1 472	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	569	nd.	nd.
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	3 893	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	80	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	3 813	nd.	nd.
Instrumenty dłużne	15 217	nd.	nd.
Rządowe	14 904	nd.	nd.
Krajowe	12 591	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	10 968	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	1 623	nd.	nd.
Zagraniczne	2 313	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	2 297	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	16	nd.	nd.
Pozostałe	313	nd.	nd.
Notowane na rynku regulowanym	179	nd.	nd.
Oprocentowanie stałe	179	nd.	nd.
Nienotowane na rynku regulowanym	134	nd.	nd.
Oprocentowanie zmienne	134	nd.	nd.
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	21 151	nd.	nd.

8.21.4. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Dłużne papiery wartościowe	nd.	21 237	19 272
Rządowe	nd.	21 006	19 051
Krajowe	nd.	20 641	18 687
Oprocentowanie stałe	nd.	19 277	18 002
Oprocentowanie zmienne	nd.	1 364	685
Zagraniczne	nd.	365	364
Oprocentowanie stałe	nd.	365	364
Pozostałe	nd.	231	221
Notowane na rynku regulowanym	nd.	102	98
Oprocentowanie stałe	nd.	102	98
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	129	123
Oprocentowanie stałe	nd.	31	-
Oprocentowanie zmienne	nd.	98	123
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	nd.	21 237	19 272

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności wynosiła 1 mln zł zarówno na 31 grudnia 2017, jak i na 31 marca 2017 roku.

8.21.5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Instrumenty kapitałowe	nd.	664	379
Notowane na rynku regulowanym	nd.	262	145
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	402	234
Dłużne papiery wartościowe	nd.	47 855	8 588
Rządowe	nd.	33 649	8 033
Krajowe	nd.	32 547	7 666
Oprocentowanie stałe	nd.	20 753	5 643
Oprocentowanie zmienne	nd.	11 794	2 023
Zagraniczne	nd.	1 102	367
Oprocentowanie stałe	nd.	1 102	367
Pozostałe	nd.	14 206	555
Notowane na rynku regulowanym	nd.	694	36
Oprocentowanie stałe	nd.	694	36
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	13 512	519
Oprocentowanie stałe	nd.	13 077 ¹⁾	11
Oprocentowanie zmienne	nd.	435	508
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	nd.	48 519	8 967

¹⁾ w tym bony pieniężne NBP w kwocie 13 066 mln zł.

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 34 mln zł (na 31 marca 2017 roku: 54 mln zł). Odpis był ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejszał wartości bilansowej aktywów.

8.21.6. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Aktywa zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	nd.	6 650	11 170
Instrumenty kapitałowe	nd.	1 947	3 191
Notowane na rynku regulowanym	nd.	1 781	3 023
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	166	168
Instrumenty dłużne	nd.	4 703	7 979
Rządowe	nd.	4 664	7 887
Krajowe	nd.	4 351	5 795
Oprocentowanie stałe	nd.	4 054	4 221
Oprocentowanie zmienne	nd.	297	1 574
Zagraniczne	nd.	313	2 092
Oprocentowanie stałe	nd.	313	2 092
Oprocentowanie zmienne	nd.	-	-
Pozostałe	nd.	39	92
Notowane na rynku regulowanym	nd.	39	92
Oprocentowanie stałe	nd.	39	92
Aktywa przeznaczone do obrotu	nd.	13 593	10 149
Instrumenty kapitałowe	nd.	4 617	4 310
Notowane na rynku regulowanym	nd.	562	700
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	4 055	3 610
Instrumenty dłużne	nd.	8 976	5 839
Rządowe	nd.	8 699	5 765
Krajowe	nd.	6 702	3 483
Oprocentowanie stałe	nd.	4 834	3 338
Oprocentowanie zmienne	nd.	1 868	145
Zagraniczne	nd.	1 997	2 282
Oprocentowanie stałe	nd.	1 964	2 282
Oprocentowanie zmienne	nd.	33	-
Pozostałe	nd.	277	74
Notowane na rynku regulowanym	nd.	175	-
Oprocentowanie stałe	nd.	175	-
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	102	74
Oprocentowanie zmienne	nd.	102	74
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	nd.	20 243	21 319

8.21.7. Pożyczki

Pożyczki	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Dłużne papiery wartościowe	nd.	13 623	2 459
Rządowe	nd.	1	2
Zagraniczne	nd.	1	2
Oprocentowanie stałe	nd.	1	2
Pozostałe	nd.	13 622	2 457
Notowane na rynku regulowanym	nd.	977	-
Oprocentowanie stałe	nd.	281	-
Oprocentowanie zmienne	nd.	696	-
Nienotowane na rynku regulowanym	nd.	12 645	2 457
Oprocentowanie stałe	nd.	1 181	-
Oprocentowanie zmienne	nd.	11 464	2 457
Pozostałe, w tym:	nd.	6 424	5 897
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	nd.	885	1 397
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	nd.	1 841	1 201
Pożyczki	nd.	3 698	3 299
Pożyczki, razem	nd.	20 047	8 356

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zaklasyfikowanych do portfela pożyczek na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 116 mln zł (na 31 marca 2017 roku: 86 mln zł).

8.21.8. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Stan na 31 marca 2018 roku

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej
Argentyna	USD	81	76	76
Azerbejdżan	USD	10	9	9
Brazylia	USD	76	70	70
Bułgaria	EUR	71	73	74
Chile	EUR/USD	36	35	35
Chorwacja	EUR/USD	97	94	94
Dominikana	USD	30	28	28
Filipiny	USD	42	38	38
Grecja	EUR	88	87	87
Hiszpania	EUR	10	10	10
Indonezja	EUR/USD	179	175	175
Jamajka	USD	14	13	13
Kazachstan	USD	26	24	24
Kolumbia	USD	107	97	97
Kostaryka	USD	11	11	11
Litwa	EUR/USD	471	480	481
Łotwa	EUR	56	58	58
Meksyk	EUR/USD	88	82	82
Niemcy	EUR	482	479	479
Oman	USD	32	29	29
Pakistan	USD	10	10	10
Panama	USD	31	28	28
Peru	PEN/USD	68	66	66
Rosja	USD	48	44	44
RPA	USD/ZAR	145	139	139
Rumunia	EUR/RON/USD	261	264	264

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej
Serbia	USD	10	9	9
Słowenia	EUR	43	45	45
Sri Lanka	USD	43	39	39
Stany Zjednoczone	USD	890	857	857
Turcja	EUR/USD	157	149	149
Ukraina	EUR/UAH/USD	60 ¹⁾	59 ¹⁾	59 ¹⁾
Urugwaj	USD	27	25	25
Węgry	EUR/HUF/USD	238	224	224
Włochy	EUR	15	14	14
Wybrzeże Kości Słoniowej	USD	10	9	9
Pozostałe	EUR/GBP/USD	63	59	59
Razem		4 126	4 008	4 010

¹⁾ W przypadku części obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą cenę, zapłaconą przez spółkę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

Stan na 31 grudnia 2017 roku

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej
Argentyna	ARS/USD	102	101	101
Azerbejdżan	USD	10	10	10
Brazylia	USD	106	105	105
Bułgaria	EUR	54	55	58
Chile	USD	21	20	20
Chorwacja	EUR/USD	101	98	99
Dominikana	USD	30	30	30
Filipiny	USD	42	41	41
Hiszpania	EUR	10	10	10
Indonezja	EUR/USD	198	199	199
Jamajka	USD	14	14	14
Kazachstan	USD	26	26	26
Kolumbia	USD	114	110	110
Kostaryka	USD	11	11	11
Litwa	EUR/USD	424	431	435
Łotwa	EUR	62	64	65
Meksyk	EUR/MXN/USD	94	88	88
Niemcy	EUR	461	449	449
Oman	USD	32	31	31
Pakistan	USD	10	10	10
Panama	USD	31	31	31
Peru	PEN/USD	83	84	84
Rosja	USD	48	46	46
RPA	USD/ZAR	134	133	133
Rumunia	EUR/RON/USD	109	106	108
Serbia	USD	10	10	10
Słowacja	EUR	22	20	20
Słowenia	EUR	45	48	48
Sri Lanka	USD	43	42	42
Stany Zjednoczone	USD	854	833	833
Turcja	EUR/USD	151	150	150
Ukraina	EUR/USD/UAH	77 ¹⁾	62 ¹⁾	62 ¹⁾
Urugwaj	USD	27	27	27
Węgry	EUR/HUF/USD	205	195	196
Włochy	EUR	19	18	18

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej
Wybrzeże Kości Słoniowej	USD	10	10	10
Pozostałe	EUR/USD/GBP	63	60	61
Razem		3 853	3 778	3 791

¹⁾ W przypadku części obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą cenę, zapłaconą przez spółkę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

Stan na 31 marca 2017 roku

Kraj	Waluta	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej
Argentyna	USD	70	77	77
Brazylia	USD	69	76	76
Bułgaria	EUR	239	252	253
Chorwacja	EUR/USD	92	94	97
Cypr	EUR	24	25	25
Czechy	CZK	565	529	529
Hiszpania	EUR	123	116	116
Indonezja	EUR/USD	40	44	44
Litwa	EUR/USD	427	447	451
Łotwa	EUR/USD	94	106	106
Meksyk	EUR/USD/MXN	72	72	72
Niemcy	EUR	712	706	706
Portugalia	EUR	15	15	15
RPA	EUR/ZAR	129	129	129
Rumunia	EUR/USD/RON	488	490	491
Słowacja	EUR	158	147	147
Słowenia	EUR	132	128	128
Sri Lanka	USD	42	45	45
Stany Zjednoczone	USD	767	767	767
Turcja	EUR/USD/TRY	350	344	344
Ukraina	EUR/USD/UAH	77 ¹⁾	61 ¹⁾	62 ¹⁾
Węgry	EUR/USD/HUF	396	395	396
pozostałe	EUR/USD/GBP	44	42	42
Razem		5 125	5 107	5 118

¹⁾ W przypadku tych obligacji co pół roku następuje spłata nominalu obligacji w stałej kwocie 100 UAH (tj. 10% wartości nominalnej jednej obligacji). Cena nabycia pokazuje rzeczywistą zapłaconą cenę i nie uwzględnia dokonywanych spłat nominalu.

8.21.9. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje, jednostki samorządu terytorialnego oraz banki centralne

Stan na 31 marca 2018 roku

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	638	641	650	9
Spółki Indeksu WIG - Chemia	9	9	9	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	1 768	1 782	1 792	8
Spółki Indeksu WIG - Paliwa	367	368	370	-
Górnictwo i wydobywanie (w tym: Spółki Indeksu WIG - Górnictwo)	160	192	178	-
Przetwórstwo przemysłowe	1 164	1 170	1 221	5
Transport i gospodarka magazynowa	1 832	1 837	1 802	7
Usługi komunalne	215	215	216	1
Banki krajowe nienotowane	20	20	22	-
Banki zagraniczne	61	62	62	-
Samorządy krajowe	5 804	5 890	5 926	15
Narodowy Bank Polski	3 633	3 633	3 633	-
Pozostałe	2 407	2 208	2 217	41
Razem	18 078	18 027	18 098	86

Stan na 31 grudnia 2017 roku

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	558	563	564	-
Spółki Indeksu WIG - Chemia	9	9	9	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	1 877	1 886	1 902	6
Spółki Indeksu WIG - Paliwa	663	666	668	2
Górnictwo i wydobywanie (w tym: Spółki Indeksu WIG - Górnictwo)	627	644	619	2
Przetwórstwo przemysłowe	1 111	1 159	1 197	4
Transport i gospodarka magazynowa	1 898	1 904	1 911	7
Usługi komunalne	615	611	611	2
Banki krajowe nienotowane	20	20	21	-
Banki zagraniczne	62	61	62	1
Samorządy krajowe	6 053	6 092	6 086	8
Narodowy Bank Polski	13 097	13 097	13 097	-
Pozostałe	1 637	1 663	1 667	70
Razem	28 227	28 375	28 414	102

Stan na 31 marca 2017 roku

Emitent	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena w wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	1 299	1 311	1 323	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	997	1 011	1 013	-
Spółki Indeksu WIG - Chemia	9	9	9	-
Spółki Indeksu WIG - Energia	315	318	319	-
Banki krajowe nienotowane	20	21	22	-
Banki zagraniczne	74	75	77	1
Samorządy krajowe	96	101	103	-
Spółki Indeksu WIG - Surowce	273	233	231	60
Pozostałe	365	320	320	17
Razem	3 448	3 399	3 417	78

8.21.10. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych zaprezentowano w punktach 16 i 18.

8.21.11. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku nie dokonano zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

8.22 Wartość godziwa

8.22.1. Opis technik wyceny

8.22.1.1. Dłużne papiery wartościowe i pożyczki

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek i pożyczek wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o *spread* kredytowy. Jest on wyliczany na dzień najnowszej emisji w stosunku do ceny emisyjnej i powoduje równoległe przesunięcie krzywej rentowności papierów rządowych o stałą wartość na całej jej długości lub jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec) przemnożona przez współczynnik ustalany na dzień emisji, uwzględniający w krzywej dyskontowej ryzyko specyficzne danego emitenta.

8.22.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku.

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wycena ta odzwierciedla udział Grupy PZU w aktywach netto tych funduszy.

8.22.1.3. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS (ang. *interest rate swap*) określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. *overnight indexed swaps*) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Wartość godziwa opcji związanych z lokatami strukturyzowanymi określana jest na podstawie wycen podawanych przez wystawców tych opcji, z uwzględnieniem weryfikacji tych wycen przeprowadzanej przez Grupę PZU, w oparciu o posiadane własne modele wyceny.

8.22.1.4. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiągnęte na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

8.22.1.5. Nieruchomości wyceniane w wartości godziwej

W zależności od charakteru danej nieruchomości, wartość godziwą określa się za pomocą metody porównawczej, dochodowej lub pozostałościowej.

Metodą porównawczą wycenia się wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (takie jak lokale mieszkalne, garaże itp.). Metoda porównawcza zakłada ustalenie wartości godziwej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Współczynniki korygujące uwzględniają przykładowo takie czynniki jak upływ czasu i trend zmian cen rynkowych, lokalizacja, ekspozycja, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, dostępność komunikacyjna i dojazd, powierzchnia, sąsiedztwo (w tym położenie względem atrakcyjnych obiektów), możliwości inwestycyjne, warunki fizyczne, forma władania itp.

Metoda dochodowa zakłada oszacowanie wartości godziwej nieruchomości na podstawie zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. W kalkulacji uwzględnia się takie zmienne jak stopa kapitalizacji, poziom czynszów, poziom kosztów eksploatacyjnych, rezerwa z tytułu pustostanów, straty z tytułu zwolnień w płatnościach czynszu i zaległości czynszowych itp. Poziom zmiennych opisanych powyżej różni się w zależności od charakteru i przeznaczenia wycenianej

nieruchomości (powierzchnia biurowa, powierzchnia handlowa, powierzchnia logistyczno-magazynowa), jej nowoczesności oraz lokalizacji (dojazd, odległość od centrum, dostępność, ekspozycja itp.), a także parametrów właściwych dla danego rynku lokalnego (m.in. stopy kapitalizacji, stawki czynszu, koszty eksploatacji).

Metodę pozostałościową stosuje się do określenia wartości rynkowej jeżeli nieruchomość ma być objęta pracami budowlanymi. Wartość godziwą nieruchomości określa się jako różnicę wartości nieruchomości po wykonaniu robót budowlanych oraz przeciętnej wartości kosztów tych robót, z uwzględnieniem zysków uzyskiwanych na rynku podobnych nieruchomości.

Nieruchomości wykazywane w wartości godziwej wyceniają licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi. Akceptacja każdej z takich wycen jest dodatkowo poprzedzona przeglądem przez pracowników jednostek Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek i niespójności. Powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z poniższymi zasadami:

- nieruchomości posiadane przez fundusze inwestycyjne zależne od PZU – wyceniane co 6 miesięcy – na dni kończące każde półrocze i rok obrotowy;
- nieruchomości inwestycyjne posiadane przez spółki Grupy PZU – najbardziej wartościowe pozycje wyceniane są w przypadku stwierdzenia przesłanek o możliwej istotnej zmianie wartości (przeważnie z częstotliwością roczną). Bez względu na wartość, każda nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana nie rzadziej niż raz na 5 lat;
- nieruchomości przeznaczone do sprzedaży – wyceniane przed rozpoczęciem ich aktywnej ekspozycji na rynku, zgodnie z wymogami MSSF 5.

8.22.1.6. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu depozytów

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej.

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz bieżący *spread* kredytowy.

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

8.22.2. Hierarchia wartości godziwej

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, klasyfikowane są do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach.
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
 - instrumenty pochodne – m. in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
 - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
 - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody porównawczej, obejmujące wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (w tym lokale mieszkalne, garaże itp.);
 - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
 - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta.
- Poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz niepłynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;
 - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody dochodowej lub metody pozostałościowej;
 - należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;
 - opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Należności od klientów z tytułu kredytów	Marża płynności oraz bieżąca marża ze sprzedaży danej grupy produktowej	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża płynności dla kredytów w złotych skorygowana o kwotowania transakcji fx swap i basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ponieważ średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.	Korelacja ujemna
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	Marża ze sprzedaży	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.	Korelacja ujemna
Opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych	Parametry modelu	Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki. Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym. Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Niepłynne obligacje i pożyczki	Spready kredytowe	<i>Spready</i> obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzycelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości dostępne do sprzedaży	Stopa kapitalizacji	Stopę kapitalizacji ustala się na podstawie analizy stóp zwrotu osiąganych w transakcjach dla podobnych nieruchomości.	Korelacja ujemna
	Koszty budowy	Wartość kosztów budowy określa się na podstawie rynkowych kosztów budowy pomniejszonych o koszty poniesione na dzień wyceny.	Korelacja dodatnia
	Miesięczna stawka czynszu za 1m ² odpowiedniego rodzaju powierzchni lub za jedno miejsce parkingowe	Stawki czynszu obserwuje się dla podobnych nieruchomości, podobnej jakości, w podobnych lokalizacjach oraz zbliżonej wielkości wynajmowanej powierzchni.	Korelacja dodatnia

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Instrumenty pochodne	Parametry modelu	Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane	Spread emisji ponad krzywą rynkową	W przypadku zastosowania do wyceny historycznego spreadu emisji ponad krzywą rynkową, emisje takie klasyfikuje się do poziomu III hierarchii wartości godziwej.	Korelacja ujemna
Instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku		Kwotowania serwisów finansowych	

8.22.2.1. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	31 marca 2018				31 grudnia 2017				31 marca 2017			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa												
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 186	8 120	4 741	43 047	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Instrumenty kapitałowe	530	-	221	751	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Dłużne papiery wartościowe	29 656	8 120	4 520	42 296	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	13 656	7 220	275	21 151	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Instrumenty kapitałowe, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	1 497	4 340	97	5 934	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Dłużne papiery wartościowe	12 159	2 880	178	15 217	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	1 736	1 736	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	1 379	1 379	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	357	357	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Pochodne instrumenty finansowe	19	2 013	84	2 116	29	2 222	100	2 351	20	875	68	963
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	nd.	nd.	nd.	nd.	30 027	17 081	1 411	48 519	8 176	219	572	8 967
Instrumenty kapitałowe	nd.	nd.	nd.	nd.	210	156	298	664	145	196	38	379
Dłużne papiery wartościowe	nd.	nd.	nd.	nd.	29 817	16 925	1 113	47 855	8 031	23	534	8 588
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	nd.	nd.	nd.	nd.	6 143	464	43	6 650	8 921	2 209	40	11 170
Instrumenty kapitałowe	nd.	nd.	nd.	nd.	1 802	127	18	1 947	3 076	100	15	3 191
Dłużne papiery wartościowe	nd.	nd.	nd.	nd.	4 341	337	25	4 703	5 845	2 109	25	7 979
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	nd.	nd.	nd.	nd.	7 363	6 133	97	13 593	4 054	5 958	137	10 149
Instrumenty kapitałowe	nd.	nd.	nd.	nd.	526	4 091	-	4 617	700	3 610	-	4 310
Dłużne papiery wartościowe	nd.	nd.	nd.	nd.	6 837	2 042	97	8 976	3 354	2 348	137	5 839
Nieruchomości inwestycyjne	-	157	2 232	2 389	-	151	2 203	2 354	-	154	1 591	1 745

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	31 marca 2018				31 grudnia 2017				31 marca 2017			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Zobowiązania												
Instrumenty pochodne	32	2 998	48	3 078	22	3 400	52	3 474	22	688	26	736
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	365	-	365	-	420	-	420	-	1 684	-	1 684
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	-	298	-	298	-	312	-	312	-	331	-	331
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	732	-	-	732	737	13	-	750	611	-	-	611

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie 1 stycznia - 31 marca 2018	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Pochodne instrumenty finansowe	Nieruchomości inwestycyjne	Instrumenty pochodne - zobowiązania wyceniane do wartości godziwej
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Dłużne			
Stan na początek okresu – klasyfikacja na moment zastosowania MSSF9	221	4 855	95	163	100	2 203	52
Nabycie	-	-	-	30	5	28	4
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	9	-
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	6	2	1	(21)	(7)	(7)
- przychody netto z inwestycji	-	6	1	-	1	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	1	1	(22)	(7)	(7)
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	-	4	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	(114)	-	(16)	-	(1)	-
Rozliczenia/wykupy	-	(27)	-	-	-	-	(1)
Reklasyfikacje do poziomu 2	-	(204)	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	221	4 520	97	178	84	2 232	48

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w roku zakończonym 31 grudnia 2017	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu		Nieruchomości inwestycyjne	Zobowiązania finansowe – Instrumenty pochodne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Dłużne	Dłużne	Instrumenty pochodne		
Stan na początek okresu	38	614	17	25	135	53	1 589	26
Nabycie / otwarcie pozycji	6	-	21	-	290	32	63	23
Reklasyfikacje z poziomu II	-	662 ¹⁾	-	-	4	-	-	-
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych i przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	830	-
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	31	2	2	3	37	(101)	19
- przychody netto z inwestycji	-	31	5	-	-	(1)	-	-
- wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	-	(3)	2	3	38	(101)	19
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej ujęta w innych całkowitych dochodach	(10)	(26)	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje do nieruchomości własnych i przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	(196)	-
Zmiana składu grupy	267	252	-	-	45	-	22	-
Różnice kursowe z przeliczenia	(3)	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(437)	(22)	(2)	(380)	(22)	(4)	(16)
Pozostałe	-	17	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	298	1 113	18	25	97	100	2 203	52

¹⁾ Do poziomu III przeklasyfikowano obligacje samorządowe, dla których istotny wpływ na wycenę wywiera parametr implikowany z danych historycznych (spread kredytowy) wykorzystywany w modelu wyceny.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie 1 stycznia - 31 marca 2017	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu		Nieruchomości inwestycyjne	Zobowiązania finansowe – Instrumenty pochodne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Dłużne	Dłużne	Instrumenty pochodne		
Stan na początek okresu	38	614	17	25	135	53	1 589	26
Nabycie / otwarcie pozycji	-	-	-	-	-	10	3	9
Reklasyfikacje z poziomu II	-	-	-	-	-	-	1	-
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji:	-	3	(2)	-	2	24	-	6
- przychody netto z inwestycji	-	4	-	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	(1)	(2)	-	2	24	-	6
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej ujęta w innych całkowitych dochodach	-	(2)	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje do nieruchomości własnych i przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	(2)	-
Sprzedaż i rozliczenia	-	(81)	-	-	-	(19)	-	(15)
Stan na koniec okresu	38	534	15	25	137	68	1 591	26

8.22.2.2. Aktywa i zobowiązania niewyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana	31 marca 2018				31 grudnia 2017				31 marca 2017			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa												
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	168 590	168 590	-	-	169 393	169 393	-	-	46 450	46 450
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	21 173	3 130	11 321	35 624	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.
Jednostki wyceniane metodą praw własności - EMC	-	19	-	19	-	20	-	20	-	41	-	41
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	nd.	nd.	nd.	nd.	17 631	305	5 582	23 518	15 555	26	5 646	21 227
Dłużne papiery wartościowe klasyfikowane do portfela pożyczek	nd.	nd.	nd.	nd.	1	8 153	5 500	13 654	2	-	2 471	2 473
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	-	738	2 012	2 750	-	553	333	886	-	-	-	-
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	2 077	2 291	4 368	-	838	1 005	1 843	-	-	-	-
Pożyczki	-	-	3 916	3 916	-	-	3 744	3 744	-	-	3 325	3 325
Zobowiązania												
Zobowiązania wobec banków	-	776	4 995	5 771	-	1 161	4 092	5 253	-	380	118	498
Zobowiązania wobec klientów	-	-	196 059	196 059	-	-	201 605	201 605	-	-	50 515	50 515
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	-	3 519	6 870	10 389	-	2 808	6 584	9 392	-	20	6 413	6 433
Zobowiązania podporządkowane	-	1 268	4 093	5 361	-	1 257	4 108	5 365	-	-	1 024	1 024

8.22.2.3. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

8.22.2.4. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikających np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub
- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu II do poziomu I przeniesiono obligację skarbową denominowaną w złotych, dla której dostępne były kwotowania na aktywnym rynku;
- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligację municypalną, dla której dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych oraz transakcję pochodną rynku kapitałowego, z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę.

W 2017 roku przeniesiono z poziomu II do poziomu I obligacje skarbowe denominowane w złotych, dla których dostępne były kwotowania na aktywnym rynku.

8.23 Należności

Należności - wartość bilansowa	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 346	2 482	2 243
- należności od ubezpieczających	2 202	2 320	2 072
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	105	134	153
- inne należności	39	28	18
Należności z tytułu reasekuracji	112	68	81
Inne należności	4 815	6 546	3 972
- należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających ¹⁾	2 874	4 658	3 021
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	746	716	121
- należności z tytułu dostaw i usług	348	295	125
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	154	100	70
- należności ze sprzedaży wierzytelności	10	68	-
- rozliczenia prewencyjne	57	58	45
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	26	29	35
- rozliczenia sporne	9	7	-
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	13	12	12
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	48	57	95
- należności z tytułu rozliczenia zakupu Podstawowej Działalności Banku BPH	-	94	94
- należności z tytułu kaucji i wadium	91	91	-
- pozostałe	439	361	354
Należności, razem	7 273	9 096	6 296

¹⁾ w pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 31 marca 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku, jak i na 31 marca 2017 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe (na 31 grudnia 2017 roku i 31 marca 2017 roku odpisów z tytułu utraty wartości) należności na 31 marca 2018 roku wynosiła 663 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 649 mln zł, na 31 marca 2017 roku: 605 mln zł).

8.24 Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Grupy przeznaczone do sprzedaży	116	113	1 116
Aktywa	119	116	1 159
Nieruchomości inwestycyjne	92	90	1 002
Aktywa finansowe	-	-	23
Należności	1	1	67
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	6	2
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	18	17	58
Inne aktywa	2	2	7
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	3	3	43
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	15
Inne zobowiązania	3	3	28
Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży	179	201	127
Rzeczowe aktywa trwałe	85	104	38
Nieruchomości inwestycyjne	94	97	89
Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży	298	317	1 286
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	3	3	43

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” i w sekcji „Grupy przeznaczone do sprzedaży” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez fundusze inwestycyjne sektora nieruchomości ze względu na osiągnięcie przewidywanego horyzontu inwestycyjnego.

8.25 Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej

8.26 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Stan na 31 marca 2018 i 31 grudnia 2017

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji razem				863 523 000				
Kapitał zakładowy razem					86 352 300			

Strukturę akcjonariatu PZU oraz informacje o transakcjach dotyczących znacznych pakietów akcji PZU przedstawiono w punkcie 2.

8.27 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	31 marca 2018			31 grudnia 2017			31 marca 2017		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	22 425	(1 200)	21 225	22 000	(1 250)	20 750	20 924	(1 003)	19 921
Rezerwa składek	8 144	(390)	7 754	7 877	(466)	7 411	7 516	(357)	7 159
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	22	(2)	20	37	(3)	34	21	-	21
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	8 467	(611)	7 856	8 301	(585)	7 716	7 760	(460)	7 300
- na szkody zgłoszone	3 175	(556)	2 619	3 187	(533)	2 654	2 974	(417)	2 557
- na szkody niezgłoszone (<i>IBNR</i>)	3 495	(45)	3 450	3 348	(41)	3 307	2 991	(24)	2 967
- na koszty likwidacji szkód	1 797	(10)	1 787	1 766	(11)	1 755	1 795	(19)	1 776
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 783	(191)	5 592	5 776	(190)	5 586	5 625	(186)	5 439
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	9	(6)	3	9	(6)	3	2	-	2
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	22 515	-	22 515	22 558	-	22 558	22 086	-	22 086
Rezerwa składek	94	-	94	94	-	94	92	-	92
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 114	-	16 114	16 060	-	16 060	15 947	-	15 947
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	569	-	569	597	-	597	549	-	549
- na szkody zgłoszone	141	-	141	153	-	153	157	-	157
- na szkody niezgłoszone (<i>IBNR</i>)	421	-	421	437	-	437	386	-	386
- na koszty obsługi świadczeń	7	-	7	7	-	7	6	-	6
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	6	-	6	5	-	5	4	-	4
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	276	-	276	287	-	287	312	-	312
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko losowy ponosi ubezpieczający	5 456	-	5 456	5 515	-	5 515	5 182	-	5 182
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	44 940	(1 200)	43 740	44 558	(1 250)	43 308	43 010	(1 003)	42 007

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, ujętego w tabeli powyżej na 31 marca 2018 roku wynosiła 11 mln zł (na 31 grudnia 2017 roku: 12 mln zł, na 31 marca 2017 roku: 12 mln zł).

8.28 Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia – 31 marca 2018	Stan na 31 grudnia 2017	Zastosowanie MSSF9	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	63	-	63	-	(19)	-	44
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	82	-	82	1	-	(3)	80
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK ¹⁾	57	-	57	-	-	-	57
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	6	-	-	-	6
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	260	153	413	153	-	(182)	384
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	9	-	-	-	9
Pozostałe	20	-	20	5	-	-	25
Inne rezerwy, razem	497	153	650	159	(19)	(185)	605

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2017	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zmiana składu grupy	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	252	61	(222)	(28)	-	-	63
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	11	16	(7)	(1)	56	7	82
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK ¹⁾	58	-	-	(1)	-	-	57
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	-	-	-	-	6
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	18	76	-	(48)	214	-	260
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	-	-	-	-	9
Pozostałe	13	26	(4)	(3)	24	(36)	20
Inne rezerwy, razem	367	179	(233)	(81)	294	(29)	497

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia – 31 marca 2017	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	252	-	(20)	-	-	232
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	11	1	-	-	2	14
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK ¹⁾	58	-	-	-	-	58
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	6	-	-	-	-	6
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE PZU do ZUS nienależnych prowizji	9	-	-	-	-	9
Pozostałe	31	6	(1)	(6)	-	30
Inne rezerwy, razem	367	7	(21)	(6)	2	349

¹⁾ Główny składnik pozycji „Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK” wyjaśniono w punkcie 23.2.

Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia

Pozycja zawiera rezerwy tworzone przez banki na potencjalne utraty korzyści ekonomicznych wynikających z ekspozycji pozabilansowych (np. udzielonych gwarancji lub ekspozycji kredytowych).

8.29 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	4 473	4 956	3 362
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	2 212	2 606	724
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych	714	682	12
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej	152	186	-
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	732	750	611
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	298	312	331
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	365	420	1 684
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	219 900	219 551	55 712
Zobowiązania wobec banków	5 760	5 323	478
Depozyty bieżące	1 620	996	2
Depozyty jednodniowe	7	372	-
Depozyty terminowe	303	311	-
Kredyty otrzymane	3 594	3 380	300
Pozostałe zobowiązania	236	264	176
Zobowiązania wobec klientów	195 838	198 163	47 601
Depozyty bieżące	116 035	122 956	26 440
Depozyty terminowe	78 926	74 453	20 699
Pozostałe zobowiązania	877	754	462
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	10 333	9 567	6 345
Zobowiązania podporządkowane	5 313	5 319	1 024
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	2 633	1 167	214
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	1	1	50
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22	11	-
Zobowiązania finansowe, razem	224 373	224 507	59 074

8.30 Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna (w mln)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji (otrzymania) / Data wykupu (spłaty)	Wartość bilansowa 31 marca 2018 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 grudnia 2017 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 marca 2017 (w mln zł)
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych PZU							
Obligacje podporządkowane PZU	2 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 czerwca 2017 29 lipca 2027	2 257	2 285	-
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Pekao							
Obligacje podporządkowane Pekao	1 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 października 2017 29 października 2027	1 268	1 257	-
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Alior Banku							
Pożyczka podporządkowana	10	EUR	EURIBOR 3M + marża	12 października 2011 12 października 2019	42	42	42
Obligacje serii F	322	PLN	WIBOR 6M + marża	26 września 2014 26 września 2024	222	225	222
Obligacje serii G	193	PLN	WIBOR 6M + marża	31 marca 2015 31 marca 2021	193	196	193
Obligacje serii I oraz I1	183	PLN	WIBOR 6M + marża	6 grudnia 2015 6 grudnia 2021	150	147	149
Obligacje serii K oraz K1	600	PLN	WIBOR 6M + marża	20 października 2017 20 października 2025	612	605	-
Obligacje Meritum Bank serii B	67	PLN	WIBOR 6M + marża	29 kwietnia 2013 29 kwietnia 2021	69	68	69
Obligacje Meritum Bank serii C	80	PLN	WIBOR 6M + marża	21 października 2014 21 października 2022	82	80	82
Obligacje serii EUR001	10	EUR	LIBOR 6M + marża	4 lutego 2016 4 lutego 2022	42	43	43
Obligacje serii P1A	150	PLN	WIBOR 6M + marża	27 kwietnia 2016 16 maja 2022	153	150	153
Obligacje serii P1B	70	PLN	WIBOR 6M + marża	29 kwietnia 2016 16 maja 2024	71	70	71
Obligacje serii P2A	150	PLN	WIBOR 6M + marża	14 grudnia 2017 29 grudnia 2025	152	151	-
Zobowiązania podporządkowane					5 313	5 319	1 024

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Alior Bank obligacji została objęta przez konsolidowane fundusze inwestycyjne.

8.31 Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	3 523	3 478	3 524
Obligacje Alior Banku serii J	251	253	-
Obligacje Pekao	773	90	-
Certyfikaty depozytowe	4 580	4 498	2 821
Listy zastawne	1 206	1 248	-
Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	10 333	9 567	6 345

	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Daty emisji	Data wykupu
Obligacje PZU Finance AB (publ.)	850 mln euro	1,375%	3 lipca 2014 16 października 2015	3 lipca 2019
Obligacje Alior Banku serii J	250 mln zł	WIBOR 6M + marża	11 sierpnia 2017	11 sierpnia 2020

Obligacje zaklasyfikowano jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania PZU Finance AB (publ.) wynikające z obligacji zostały zabezpieczone gwarancją udzieloną przez PZU, która obejmuje całość zobowiązań emitenta wynikających z emisji (w tym zobowiązanie do zapłaty wartości nominalnej obligacji oraz odsetek od obligacji) udzieloną na rzecz wszystkich obligatariuszy. Nie określono maksymalnej wartości gwarancji, obowiązującej do chwili wygaśnięcia roszczeń obligatariuszy wobec PZU Finance AB (publ.).

8.32 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Koszty do zapłacenia	1 389	1 462	1 016
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	331	336	304
Zarachowane koszty prowizji sprzedażowej w ubezpieczeniach grupowych	7	8	8
Zarachowane koszty wynagrodzeń	174	160	170
Zarachowane koszty reasekuracji	145	367	290
Zarachowane nagrody dla pracowników	391	320	69
Pozostałe	341	271	175
Przychody pobierane z góry	327	354	150
Pozostałe zobowiązania	7 658	7 229	4 038
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	2 202	1 772	1 590
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych w systemach rozliczeń międzybankowych	1 867	2 125	379
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	857	840	835
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	409	437	116
Rozrachunki publiczno-prawne	164	151	75
Zobowiązania z tytułu składek na rzecz BFG	253	80	-
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	231	140	189
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	60	126	64
Zobowiązania wobec pracowników	220	163	195
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów banków od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	114	121	79
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	219	320	90
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	413	390	64
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	113	110	57
Zobowiązania z tytułu darowizn	25	28	27
Wobec KGSP i OSP	20	5	19
Zobowiązania z tytułu nierynkowych umów najmu	12	14	27
Zobowiązania Alior Banku z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych klientom banku	16	17	21
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	16	16	16
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	11	14	9
Pozostałe	436	360	186
Inne zobowiązania, razem	9 374	9 045	5 204

9. Aktywa finansowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań	12 423	10 421	921
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 632	1 166	214
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1 030	1 348	215
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	62	44	-
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG)	72	73	-
Kredyt lombardowy i techniczny	5 673	4 697	116
Inne kredyty	593	652	221
Emisja hipotecznych listów zastawnych	1 543	1 577	-
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	47	52	-
Transakcje pochodne	771	812	155
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-	-
Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych, razem	12 423	10 421	921

10. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
Aktywa warunkowe, w tym:	10	6	25
- otrzymane gwarancje i poręczenia	10	6	25
Zobowiązania warunkowe	59 085	58 978	16 493
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	14 209	14 536	13 819
- z tytułu kredytów i pożyczek w transzach	30 084	29 766	298
- udzielone poręczenia i gwarancje	7 586	7 574	1 437
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	543	711	689
- inne roszczenia sporne	211	212	199
- pozostałe, w tym:	6 452	6 179	51
- gwarantowanie emisji papierów wartościowych	3 648	3 492	-
- faktoring	952	899	-
- limit intra – day	918	114	-
- akredytywy i promesy	844	818	-
- potencjalne zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawartych przez Grupę Kapitałową Armatura	33	30	26

11. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Składki przypisane brutto w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku wyniosły 5 831 mln zł wobec 5 768 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+1,1%). Wzrost sprzedaży dotyczył przede wszystkim:

- ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta masowego (+41 mln zł), głównie w związku ze wzrostem średniej składki;
- ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego (+32 mln zł), w związku ze wzrostem średniej składki;

- rozwoju sprzedaży w spółkach zagranicznych (+60 mln zł), w tym głównie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie krajów bałtyckich;
- rozwoju portfela grupowych produktów zdrowotnych.

Wzrosty zostały częściowo skompensowane niższą składką w segmencie ubezpieczeń indywidualnych (-62 mln zł) głównie w związku z niższymi wpłatami na rachunki w produktach unit-linked w kanale bancassurance.

Dochody z działalności lokacyjnej (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi tj. kontraktami, które nie zawierają znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego) w I kwartale 2018 roku oraz I kwartale 2017 roku wyniosły odpowiednio 2 474 mln zł oraz 1 679 mln zł. Odnotowano wzrost dochodów z lokat wygenerowanych na działalności bankowej w związku z rozpoczęciem konsolidacji Pekao oraz spadek wyniku z działalności inwestycyjnej z wyłączeniem działalności bankowej.

Dochody z działalności inwestycyjnej, z wyłączeniem działalności bankowej, spadły głównie w efekcie gorszego wyniku osiągniętego na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na pogorszenie koniunktury na GPW – spadek indeksu WIG o 8,4% w I kwartale 2018 roku wobec wzrostu o 11,9% w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Odszkodowania i świadczenia netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) osiągnęły wartość 3 626 mln zł i ukształtowały się na poziomie o 2,3% niższym w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Na spadek kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpłynęły:

- w ubezpieczeniach na życie ujemny wynik z działalności inwestycyjnej w większości portfeli produktów unit-linked wobec dodatnich, wysokich wyników osiągniętych w roku ubiegłym oraz niższych wpłat klientów na rachunki w indywidualnych produktach unit-linked w kanale bancassurance;
- w ubezpieczeniach ochronnych niższy poziom świadczeń w szczególności w wyniku spadku częstości zgonów w analizowanym okresie wobec roku poprzedniego.

Z kolei wzrost kategorii odszkodowań i świadczeń netto odnotowano w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych w segmencie klienta korporacyjnego oraz masowego w związku z doszacowaniem rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku.

Koszty akwizycji w I kwartale 2018 roku wzrosły o 57 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego głównie w wyniku wyższych bezpośrednich kosztów akwizycji w segmencie klienta masowego i korporacyjnego będących konsekwencją rosnącego portfela oraz zmiany mix-u produktowego.

Koszty administracyjne Grupy PZU w I kwartale 2018 roku ukształtowały się na poziomie 1 615 mln zł względem 865 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku, czyli były o 86,7% wyższe w relacji do poprzedniego roku. Wzrost wynikał w głównej mierze z rozpoczęcia konsolidacji Pekao w czerwcu 2017 roku. Koszty administracyjne segmentu działalności bankowej wzrosły o 769 mln zł r/r. Jednocześnie koszty administracyjne w segmentach działalności ubezpieczeniowej w Polsce ukształtowały się na poziomie niższym o 17 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Ich zmiana wynikała z niższych kosztów działalności projektowej, kosztów marketingu.

W I kwartale 2018 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło 701 mln zł wobec także ujemnego w 2017 roku na poziomie 225 mln zł. Zmiana wynikała min. z wyższego poziomu podatku od instytucji finansowych oraz wzrostu opłat na BFG. Obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) podatkiem od instytucji finansowych w I kwartale 2018 roku wyniosło 269 mln zł względem 124 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku, a opłaty na BFG wzrosły z 22 mln zł do poziomu 230 mln zł (w obu przypadkach efekt rozpoczęcia konsolidacji Pekao).

Koszty odsetkowe po I kwartale 2018 roku wyniosły 499 mln zł i były wyższe o 327 mln zł wobec analogicznego okresu roku ubiegłego. Wzrost dotyczył głównie odsetek od depozytów terminowych i bieżących na działalności bankowej oraz odsetek od wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych głównie w związku z emisją obligacji podporządkowanych przez PZU na kwotę 2 250 mln zł w czerwcu 2017 roku.

Zysk z działalności operacyjnej po I kwartale 2018 roku osiągnął wartość 1 399 mln zł i był wyższy o 140 mln zł (+11,1%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego. Zmiana ta była spowodowana w szczególności przez:

- wyższy wynik segmentu działalności bankowej w efekcie rozpoczęcia konsolidacji Pekao (+563 mln zł) oraz poprawy wyniku Alior Banku (+113 mln zł) w związku z wysokim poziomem sprzedaży produktów kredytowych wspartym korzystną koniunkturą gospodarczą;
- wzrost wyniku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych (+89 mln zł) w efekcie poprawy rentowności portfela ubezpieczeń szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych (znacznie niższy poziom roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej) oraz ubezpieczeń komunikacyjnych (w szczególności Auto Casco);
- niższą rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku (-10 mln zł) – efekt doszacowania rezerw na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne;
- niższy dochód z działalności inwestycyjnej jako efekt spadku wyniku na notowanych instrumentach kapitałowych w związku z gorszą koniunkturą na GPW, bilansowany lepszymi wynikami na portfelu polskich obligacji skarbowych;
- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (+35 mln zł), jako efekt stale rosnącego portfela ubezpieczeń oraz poprawy względem ubiegłego roku szkodowości produktów ochronnych - niższa w analizowanym okresie częstość zgonów.

Zysk netto wzrósł w stosunku do I kwartału 2017 roku o 36 mln zł (+3,6%) do poziomu 1 043 mln zł. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 640 mln zł wobec 940 mln zł w 2017 roku (spadek o 31,9%).

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na 31 marca 2018 roku wynosiły 37 630 mln zł wobec 18 114 mln zł na 31 marca 2017 roku. Wzrost skonsolidowanych kapitałów własnych dotyczył udziałów niekontrolujących, które głównie w związku z rozpoczęciem konsolidacji Pekao w I półroczu 2017 roku osiągnęły wartość 22 753 mln zł. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych przypadający jednostce dominującej (ROE²) za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 marca 2018 roku wyniósł 17,6% i był niższy o 10,3 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na 31 grudnia 2017 roku kapitały wzrosły o 29 mln zł, a ich zmiana spowodowana była przez wynik netto wypracowany w I kwartale 2018 roku oraz ujęcie w kapitałach efektów implementacji MSSF9. Kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej wzrosły o 255 mln zł względem końca poprzedniego roku – efekt wyniku netto przypisanego jednostce dominującej wypracowanego w I kwartale 2018 roku częściowo skompensowany ujęciem w kapitałach efektów implementacji MSSF9.

Suma kapitałów i zobowiązań na dzień 31 marca 2018 roku wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2017 roku o 794 mln zł do poziomu 318 199 mln zł. Wzrost dotyczył głównie salda innych zobowiązań (+329 mln zł) i rezerw techniczno – ubezpieczeniowych (+382 mln zł).

Portfel lokat³ na 31 marca 2018 roku i na 31 grudnia 2017 roku z wyłączeniem wpływu działalności bankowej wyniósł odpowiednio 49 794 mln zł oraz 46 164 mln zł. Wzrost o 3 630 mln zł dotyczył głównie instrumentów dłużnych. Należności z tytułu kredytów na 31 marca 2018 roku wyniosły 170 473 mln zł, wobec 169 457 mln zł na 31 grudnia 2017.

Wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na koniec I kwartału 2018 roku wyniosła 44 940 mln zł i stanowiła 14,1% sumy pasywów. W porównaniu do 31 grudnia 2017 roku stan rezerw wzrósł o 382 mln zł. Zmiana wynikała głównie z:

- podwyższenia rezerwy składki w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych, wynikającego z rozwoju sprzedaży ubezpieczeń;
- doszacowania rezerw, głównie w ubezpieczeniach komunikacyjnych, na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne;
- niższych rezerw w ubezpieczeniach na życie w produktach unit-linked, na skutek ujemnego wyniku z działalności inwestycyjnej;

² Wskaźnik uroczniony

³ Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe z wyłączeniem należności kredytowych, nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży) oraz ujemną wycenę instrumentów pochodnych i zobowiązania z tytułu transakcji sell-buy-back.

- wzrostu rezerw matematycznych w ubezpieczeniach kontynuowanych związanego z indeksacją sum ubezpieczenia oraz wzrostem średniego wieku ubezpieczonych.

12. Zarządzanie kapitałem własnym

3 października 2016 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2016 – 2020 („Polityka”).

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU jako podmiotu dominującego;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wypłacalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 0,35;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje w najbliższych latach;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU zakłada, że:

- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU za dany rok obrotowy, ustalana jest w oparciu o skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU przypisany jednostce dominującej, przy czym:
 - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
 - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
 - pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji w danym roku istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej;

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyk i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w zakresie dywidendy.

Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest zgodnie z formułą standardową na poziomie całej Grupy PZU.

Na podstawie art. 412 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i ujawniać roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Sprawozdanie za rok 2016, opublikowane 30 czerwca 2017 roku dostępne jest na stronie <https://www.pzu.pl/relacje-inwestorskie/informacje-finansowe>. Dla sprawozdania za rok 2017 termin publikacji przypada nie później niż 24 tygodnie od końca roku, tj. w praktyce do 18 czerwca 2018 roku. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności

ubezpieczeniowej, sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

Niezależnie od powyższego, niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

13. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

13.1 Segmenty sprawozdawcze

13.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOOZPDO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU i Link4.	Jak wyżej.
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności konsolidowane fundusze inwestycyjne).	Agregacji dokonano ze względu na podobny, nadwyżkowy charakter przychodów.
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Grupę Pekao i Grupę Alior Banku.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz identyczne środowisko regulacyjne działania.
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez Lietuvos Draudimas AB wraz z oddziałem w Estonii, AAS Balta oraz UAB PZU Lieutuva Gyvybes Draudimas.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i>).	Brak agregacji
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

13.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

13.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

13.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych;
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

13.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

13.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2017 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2017 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

13.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe (podlegające MSSF 4) bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSR 39). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

13.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstępianie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzania i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze,

w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;

- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikające z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczące zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikające ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczności takiej alokacji.

13.6 Dane ilościowe

Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	627	626
Składki przypisane brutto między segmentami	(1)	4
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	626	630
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	50	(89)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	676	541
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(39)	(79)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(59)	(1)
Składki zarobione netto	578	461
Dochody z lokat, w tym:	29	14
operacje na zewnątrz	29	14
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	20	24
Przychody	627	499
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(329)	(297)
Koszty akwizycji	(113)	(100)
Koszty administracyjne	(30)	(32)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	9	6
Pozostałe	(24)	(25)
Wynik na ubezpieczeniach	140	51

Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 711	2 653
Składki przypisane brutto między segmentami	18	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 729	2 653
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(260)	(452)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	2 469	2 201
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(3)	(1)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(21)	(22)
Składki zarobione netto	2 445	2 178
Dochody z lokat, w tym:	134	94
operacje na zewnątrz	134	94
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	35	70
Przychody	2 614	2 342
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	(1 532)	(1 292)
Koszty akwizycji	(451)	(415)
Koszty administracyjne	(130)	(142)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(3)	(1)
Pozostałe	(113)	(97)
Wynik na ubezpieczeniach	385	395
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 722	1 714
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 722	1 714
Zmiany stanu rezerw składek	(1)	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	1 721	1 714
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
Składki zarobione netto	1 721	1 714
Dochody z lokat, w tym:	122	230
operacje na zewnątrz	122	230
operacje między segmentami	-	-
Przychody	1 843	1 944
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 314)	(1 452)
Koszty akwizycji	(84)	(82)
Koszty administracyjne	(143)	(149)
Pozostałe	(12)	(6)
Wynik na ubezpieczeniach	290	255

Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	346	408
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	346	408
Zmiany stanu rezerw składek	2	2
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	348	410
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-
Składki zarobione netto	348	410
Dochody z lokat, w tym:	15	180
operacje na zewnątrz	15	180
operacje między segmentami	-	-
Przychody	363	590
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(260)	(492)
Koszty akwizycji	(33)	(34)
Koszty administracyjne	(18)	(15)
Pozostałe	(1)	-
Wynik na ubezpieczeniach	51	49

Inwestycje	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Dochody z lokat, w tym:	(56)	332
- operacje na zewnątrz	(78)	326
- operacje między segmentami	22	6
Wynik z działalności operacyjnej	(56)	332

Działalność bankowa	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Przychody z tytułu prowizji i opłat	760	199
Dochody z lokat, w tym:	2 275	680
- operacje na zewnątrz	2 275	680
- operacje między segmentami	-	-
Przychody	3 035	879
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(170)	(74)
Koszty odsetkowe	(465)	(156)
Koszty administracyjne	(1 240)	(471)
Pozostałe ¹⁾	(366)	(60)
Wynik z działalności operacyjnej	794	118

Ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Dochody z lokat, w tym:	2	1
operacje na zewnątrz	2	1
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	36	28
Przychody	38	29
Koszty administracyjne	(8)	(13)
Pozostałe	(2)	(1)
Wynik z działalności operacyjnej	28	15
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	375	315
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	375	315
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(24)	(21)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	351	294
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(20)	(16)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	9	7
Składki zarobione netto	340	285
Dochody z lokat, w tym:	3	8
operacje na zewnątrz	3	8
operacje między segmentami	-	-
Przychody	343	293
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(211)	(185)
Koszty akwizycji	(75)	(64)
Koszty administracyjne	(29)	(27)
Pozostałe	1	-
Wynik na ubezpieczeniach	29	17

Ubezpieczenia - Ukraina	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto na zewnątrz	52	52
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	52	52
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(1)	(3)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	51	49
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(18)	(21)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(1)	-
Składki zarobione netto	32	28
Dochody z lokat, w tym:	2	4
operacje na zewnątrz	2	4
operacje między segmentami	-	-
Przychody	34	32
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(13)	(10)
Koszty akwizycji	(19)	(16)
Koszty administracyjne	(5)	(6)
Pozostałe	6	6
Wynik na ubezpieczeniach	3	6

Kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Składki przypisane brutto	12	13
Zmiany stanu rezerw składek	-	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	12	13
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek	-	-
Składki zarobione netto	12	13
Dochody z lokat, w tym:	(7)	19
operacje na zewnątrz	(7)	19
operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	-	-
Przychody	5	32
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(2)	(29)
Koszty akwizycji	-	-
Koszty administracyjne	(2)	(2)
Wynik z działalności operacyjnej	1	1

Pozostałe segmenty	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
Dochody z lokat, w tym:	-	-
- operacje na zewnątrz	-	-
- operacje między segmentami	-	-
Pozostałe przychody	245	213
Przychody	245	213
Koszty	(262)	(236)
Pozostałe	6	17
Wynik z działalności operacyjnej	(11)	(6)

Uzgodnienia 1 stycznia 2018 - 31 marca 2018	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	578	29	(329)	(113)	(30)	140
Ubezpieczenia masowe	2 445	134	(1 532)	(451)	(130)	385
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 721	122	(1 314)	(84)	(143)	290
Ubezpieczenia indywidualne	348	15	(260)	(33)	(18)	51
Inwestycje	-	(56)	-	-	-	(56)
Działalność bankowa	-	2 275	-	-	(1 240)	794
Ubezpieczenia emerytalne	-	2	-	(2)	(8)	28
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	340	3	(211)	(75)	(29)	29
Ubezpieczenia - Ukraina	32	2	(13)	(19)	(5)	3
Kontrakty inwestycyjne	12	(7)	(2)	-	(2)	1
Pozostałe segmenty	-	-	-	-	-	(11)
Segmenty razem	5 476	2 519	(3 661)	(777)	(1 605)	1 654
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(12)	9	2	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	(3)	-	-	(3)
Wycena instrumentów kapitałowych	-	(14)	-	-	-	(14)
Wycena nieruchomości	-	(1)	-	-	-	(1)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	2
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(6)	(39)	36	26	(10)	(239)
Dane skonsolidowane	5 458	2 474	(3 626)	(751)	(1 615)	1 399

Uzgodnienia 1 stycznia 2017 - 31 marca 2017 (przekształcone)	Składki zarobione netto	Dochody z lokat ²⁾	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	461	14	(297)	(100)	(32)	51
Ubezpieczenia masowe	2 178	94	(1 292)	(415)	(142)	395
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 714	230	(1 452)	(82)	(149)	255
Ubezpieczenia indywidualne	410	180	(492)	(34)	(15)	49
Inwestycje	-	332	-	-	-	332
Działalność bankowa	-	680	-	-	(471)	118
Ubezpieczenia emerytalne	-	1	-	(1)	(13)	15
Ubezpieczenia - kraje bałtyckie	285	8	(185)	(64)	(27)	17
Ubezpieczenia - Ukraina	28	4	(10)	(16)	(6)	6
Kontrakty inwestycyjne	13	19	(29)	-	(2)	1
Pozostałe segmenty	-	-	-	-	-	(6)
Segmenty razem	5 089	1 562	(3 757)	(712)	(857)	1 233
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(13)	(16)	29	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	13	-	-	13
Wycena instrumentów kapitałowych	-	11	-	-	-	11
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	(17)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(4)	122	5	18	(8)	19
Dane skonsolidowane	5 072	1 679 ²⁾	(3 710)	(694)	(865)	1 259

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny 1 stycznia – 31 marca 2018 i na 31 marca 2018	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	5 404	375	52	-	5 831
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	16	-	-	(16)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	830	-	-	-	830
Dochody z lokat ¹⁾	2 469	3	2	-	2 474
Aktywa trwałe inne niż aktywa finansowe ²⁾	6 214	238	4	-	6 456
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 824	-	2	-	1 826
Aktywa	316 981	2 309	296	(1 387)	318 199

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

²⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Podział geograficzny 31 grudnia 2017	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwałe inne niż aktywa finansowe ¹⁾	6 438	240	4	-	6 682
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 575	-	2	-	1 577
Aktywa	316 335	2 190	267	(1 387)	317 405

¹⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

Podział geograficzny 1 stycznia – 31 marca 2017 i na 31 marca 2017	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	5 401	315	52	-	5 768
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	251	-	-	-	251
Dochody z lokat ¹⁾	1 667	8	4	-	1 679
Aktywa trwałe inne niż aktywa finansowe ²⁾	2 611	258	4	-	2 873
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	678	-	2	-	680
Aktywa	125 858	1 989	246	(1 409)	126 684

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody netto z inwestycji”, „Wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

²⁾ Dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych.

13.7 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

14. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej

14.1 Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	194	168	15,5%
Ubezpieczenia AC	211	205	2,9%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	405	373	8,6%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	97	142	(31,7%)
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	81	74	9,5%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe ¹⁾	43	41	5,0%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	221	257	(14,0%)
Razem segment ub. korporacyjne (ub. maj i os.)	626	630	(0,6%)

¹⁾ Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W I kwartale 2018 roku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, nastąpił nieznaczny spadek składki przypisanej brutto w stosunku do I kwartału 2017 roku o 4 mln zł (-0,6% r/r). W ramach składki odnotowano:

- wyższą składkę z ubezpieczeń komunikacyjnych (+8,6% r/r) oferowanych poprzez firmy leasingowe oraz w ubezpieczeniach flot (głównie ubezpieczenia OC) w konsekwencji wzrostu średniej składki przy jednoczesnym spadku liczby ubezpieczeń;
- rozwój portfela ubezpieczeń świadczenia pomocy i wypadku wskutek rozszerzenia współpracy TUV PZUW z partnerami strategicznymi;
- wzrost sprzedaży w grupie ubezpieczeń OC pozostałe (+9,5% r/r) w wyniku zawarcia kilku umów o wysokiej wartości jednostkowej oraz wyższej składki pochodzącej z ubezpieczenia podmiotów medycznych w TUV PZUW;
- spadek sprzedaży ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (-31,7% r/r) – w analogicznym okresie 2017 roku zawarcie długoterminowej umowy z podmiotem z branży węglowej.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	626	630	(0,6%)
Składki zarobione netto	578	461	25,4%
Dochody z lokat	29	14	107,1%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(329)	(297)	10,8%
Koszty akwizycji	(113)	(100)	13,0%
Koszty administracyjne	(30)	(32)	(6,3%)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	9	6	50,0%
Pozostałe	(4)	(1)	300,0%
Wynik na ubezpieczeniach	140	51	174,5%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	18,0%	20,4%	(2,4) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	5,2%	6,9%	(1,7) p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	56,9%	64,4%	(7,5) p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	80,1%	91,8%	(11,7) p.p.

¹⁾ wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto wzrosły o 10,8%, co przy składce zarobionej wyższej o 25,4%, oznacza poprawę wskaźnika szkodowości o 7,5 p.p. Spadek wskaźnika szkodowości odnotowano głównie w:

- ubezpieczeniach komunikacyjnych w konsekwencji znacznie wyższej dynamiki składki zarobionej netto wobec dynamiki odszkodowań i świadczeń pomimo obserwowanego wzrostu średniej wypłaty oraz doszacowania rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku;

- ubezpieczeniach od ognia i innych szkód majątkowych w wyniku znacznie niższego poziomu szkód o wysokiej wartości jednostkowej.

Powyższe zmiany zostały częściowo skompensowane wzrostem poziomu odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach różnych ryzyk finansowych.

Wzrost dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń korporacyjnych o 107,1% r/r, wynikał głównie z aprecjacji kursu EUR względem PLN o 0,9% wobec osłabienia o 4,6% w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wzrost kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych o 13 mln zł. tj.: 13,0% w porównaniu do I kwartału 2017 roku, będący głównie wynikiem wyższych bezpośrednich kosztów akwizycji, to w znacznej mierze konsekwencja rozwoju portfela oraz zmiany mix-u kanałów sprzedaży (wyższy udział w portfelu składki pochodzącej z ubezpieczeń oferowanych przez firmy leasingowe).

Koszty administracyjne spadły o 6,3%, co przy składce zarobionej wyższej o 25,4% oznacza poprawę wskaźnika kosztów administracyjnych o 1,7 p.p. Spadek wskaźnika kosztów wynikał z niższych kosztów działalności projektowej jak i działalności bieżącej poprzez stałe utrzymywanie dyscypliny kosztowej.

Po I kwartale 2018 roku segment ubezpieczeń korporacyjnych osiągnął 140 mln zł zysku na ubezpieczeniach, czyli o 174,5% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. O wzroście zysku z ubezpieczeń zadecydowała głównie poprawa rentowności portfela ubezpieczeń szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych (znacznie niższy poziom roszczeń o wysokiej wartości jednostkowej) oraz ubezpieczeń komunikacyjnych (w szczególności Auto Casco).

14.2 Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	1 156	1 123	2,9%
Ubezpieczenia AC	652	644	1,2%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	1 808	1 767	2,3%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	556	538	3,3%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	140	132	6,1%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe ¹⁾	225	216	4,2%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	921	886	3,9%
Razem segment ub. masowych (ub. maj i os.)	2 729	2 653	2,9%

¹⁾ Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W I kwartale 2018 roku w segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił przyrost składki przypisanej brutto o 76 mln zł (+2,9% r/r) w stosunku do analogicznego okresu 2017 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- zwiększenia przypisu składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych (+2,3% r/r) jako efekt wzrostu średniej składki przy jednoczesnym spadku liczby ubezpieczeń;
- przyrostu składki z ubezpieczeń od ognia i innych szkód majątkowych (+3,3% r/r), w tym w ubezpieczeniach mieszkań oraz rolnych (głównie dotowanych upraw rolnych) mimo dużej konkurencyjności rynku - efekt wcześniejszego niż w roku ubiegłym, rozpoczęcia sprzedaży w ramach kampanii wiosennej;
- wyższego przypisu składki w grupie ubezpieczeń OC pozostałych (+6,1 % r/r) oraz NNW i pozostałych (4,2% r/r), głównie ubezpieczeń choroby oraz odpowiedzialności cywilnej.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 729	2 653	2,9%
Składki zarobione netto	2 445	2 178	12,3%
Dochody z lokat	134	94	42,6%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 532)	(1 292)	18,6%
Koszty akwizycji	(451)	(415)	8,7%
Koszty administracyjne	(130)	(142)	(8,5%)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	(3)	(1)	200,0%
Pozostałe	(78)	(27)	188,9%
Wynik na ubezpieczeniach	385	395	(2,5%)
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	18,6%	19,1%	(0,5) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	5,3%	6,5%	(1,2) p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	62,7%	59,3%	3,4 p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	86,5%	84,9%	1,6 p.p.

¹⁾ wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku wzrosły o 18,6% co przy wyższej składce zarobionej netto o 12,3% przekłada się na wzrost wskaźnika szkodowości o 3,4 p.p.

Zmiana ta kształtowana była głównie przez wzrost wskaźnika szkodowości w grupie ubezpieczeń:

- OC komunikacyjnych będąca efektem doszacowania rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku (orzeczenie Sądu Najwyższego). Po wyłączeniu wpływu zmiany stanu rezerwy na poczet zadośćuczynień, utrzymanie wysokiej rentowności zarówno w grupie ubezpieczeń OC komunikacyjnego jak i Auto Casco.
- pozostałych szkód rzeczowych, w tym głównie ubezpieczeń dotowanych upraw rolnych wskutek wystąpienia ponadnormatywnej liczby zgłoszeń szkód powodowanych siłami natury, głównie ujemnych skutków przezimowań.

Powyższe negatywne zmiany zostały częściowo skompensowane przez spadek szkodowości w grupie ubezpieczeń świadczenia pomocy oraz odpowiedzialności cywilnej ogólnej.

Wzrost dochodów z lokat alokowanych do segmentu ubezpieczeń masowych o 42,6% r/r, wynikał głównie z aprecjacji kursu EUR względem PLN o 0,9% wobec osłabienia o 4,6% w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych wyniosły w I kwartale 2018 roku 451 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 36 mln zł (+8,7%) co przy wzroście składki zarobionej netto o 12,3% oznacza poprawę wskaźnika kosztów akwizycji o 0,5 p.p. Czynnikiem determinującym zmianę poziomu kosztów akwizycji był wyższy poziom bezpośrednich kosztów akwizycji jako efekt rosnącego portfela oraz zmiany mix-u produktów i kanałów sprzedaży.

Spadek kosztów administracyjnych o 12 mln zł (tj. o 8,5%) w porównaniu do 3 miesięcy 2017 roku to efekt niższych kosztów w działalności projektowej oraz działalności bieżącej dotyczącej m.in. kosztów informatycznych oraz marketingu.

O spadku zysku z ubezpieczeń w segmencie ubezpieczeń masowych o 10 mln zł (- 2,5%) w porównaniu do I kwartału 2017 roku zadecydował głównie spadek rentowności w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (wzrost rezerwy na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za ból spowodowany stanem wegetatywnym osoby bliskiej poszkodowanej w wypadku) oraz w mniejszym stopniu w ubezpieczeniach rolnych (pierwsze zgłoszenia szkód powodowanych przez przymrozki) w znacznym stopniu niwelowane poprawą wyniku w grupie ubezpieczeń Auto Casco.

14.3 Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane – ubezpieczenia na życie

Składki przypisane brutto były wyższe w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 8 mln zł (0,5%), co było przede wszystkim efektem:

- pozyskania kolejnych kontraktów w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej (nowi klienci w ubezpieczeniach ambulatoryjnych oraz sprzedaż wariantów produktu lekowego). Na koniec marca 2018 roku PZU Życie posiadał w portfelu ok. 1,5 mln aktywnych umów tego rodzaju. Wprowadzono

również do oferty nowy dodatek do ubezpieczeń kontynuowanych „PZU Uraz Ortopedyczny”. Ubezpieczony w razie urazu ortopedycznego spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, np. złamania, zwichnięcia czy skręcenia otrzyma pomoc fizjoterapeuty i ortopedy. Oprócz tego będzie mógł skorzystać z zabiegów rehabilitacyjnych w prywatnych placówkach medycznych na terenie całej Polski;

- aktywnej dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych w produktach indywidualnie kontynuowanych, w tym szczególnie wraz z ofertowaniem umowy podstawowej w oddziałach PZU oraz podwyższania sumy ubezpieczenia w trakcie trwania umów.

Jednocześnie przychody z produktów grupowych ochronnych pozostawały pod presją zwiększonych odejść z grup (zakładów pracy) osób w obniżonym ustawowo w IV kwartale 2017 roku wieku emerytalnym.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 722	1 714	0,5%
Ubezpieczenia grupowe (składka okresowa)	1 223	1 223	-
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane (składka okresowa)	499	491	1,6%
Składki zarobione netto	1 721	1 714	0,4%
Dochody z lokat	122	230	(47,0)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 314)	(1 452)	(9,5)%
Koszty akwizycji	(84)	(82)	2,4%
Koszty administracyjne	(143)	(149)	(4,0)%
Pozostałe	(12)	(6)	100,0%
Wynik na ubezpieczeniach	290	255	13,7%
Wynik na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji	286	236	21,2%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	4,9%	4,8%	0,1 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	8,3%	8,7%	(0,4) p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach z wyłączeniem efektu konwersji ¹⁾	16,6%	13,8%	2,8 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów w produktach o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych dochody z działalności lokacyjnej spadły o 108 mln zł przede wszystkim w wyniku niższych dochodów w produktach typu unit-linked w efekcie gorszej koniunktury na rynku akcji – spadek indeksu WIG o 8,4% wobec wzrostu o 11,9% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Dochody alokowane według cen transferowych ulegają niewielkim zmianom, a ich poziom zależy w dużym stopniu od poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach o charakterze ochronnym.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto zamknęły się kwotą 1 314 mln zł, co oznacza spadek r/r o 138 mln zł, tj. 9,5%. Zmiana była w szczególności rezultatem:

- spadku rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE, produkt III filaru zabezpieczenia emerytalnego) w porównaniu ze wzrostem w roku ubiegłym, a przyczyną były istotnie niższe w bieżącym roku wyniki z działalności inwestycyjnej przy stabilnym poziomie wpłat i wypłat klientów na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
- niższego w bieżącym roku poziomu świadczeń w portfolio produktów ochronnych, w tym jako efekt niższej niż przed rokiem częstości zgonów w analizowanym okresie;
- niższego niż przed rokiem wzrostu rezerw matematycznych w produktach kontynuowanych jako efekt dotychczasowych zmian zasad indeksacji oraz udziału „starych” i „nowych” kontynuacji zarówno wśród osób dochodzących, jak i pozostających w portfolio ubezpieczonych – w „nowych” kontynuacjach niższy jednostkowy koszt tworzenia rezerw matematycznych na przyszłe wypłaty świadczeń.

Powyższe efekty zostały częściowo zniesione poprzez niższe niż przed rokiem tempo konwersji polis umów wieloletnich na roczne umowy odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P. W efekcie konwersji uwolnionych zostało 4 mln zł rezerw, czyli o 15 mln zł mniej niż w analogicznym okresie 2017 roku. Dodatkowo rośnie również poziom świadczeń medycznych w produktach zdrowotnych jako konsekwencja dynamicznego wzrostu tego portfela oraz rekordowych ilości zachorowań na gripę na przełomie 2017 i 2018 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie 3 miesięcy 2018 roku wyniosły 84 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 2 mln zł (2,4%). Czynnikiem determinującym wzrost kosztu było rosnące wynagrodzenie dla pośredników ubezpieczeniowych, szczególnie za sprzedaż produktów zdrowotnych, a dodatkowo koszt korespondencji z klientami, głównie ofertowanie dodatków do indywidualnej kontynuacji.

Koszty administracyjne w trakcie I kwartału 2018 roku osiągnęły poziom 143 mln zł. Na spadek rok do roku o 6 mln zł (4,0%) wpływały przede wszystkim:

- niższe wynagrodzenie za wykonywanie czynności agencyjnych polegających na uczestniczeniu w administrowaniu umów ubezpieczeń ochronnych w kanale bancassurance – konwersja umów grupowych na indywidualne w tym kanale po wytycznych KNF;
- ograniczenie kosztów zarówno w działalności projektowej jak i działalności bieżącej poprzez stałe utrzymywanie dyscypliny kosztowej.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych po I kwartale 2018 roku wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku o 35 mln zł (13,7%) do 290 mln zł. Zysk z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji umów długoterminowych na kontrakty odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P poprawił się r/r o 50 mln zł (21,2%) - głównie na skutek stale rosnącego portfela ubezpieczeń oraz poprawy względem ubiegłego roku szkodowości produktów ochronnych, w tym jako efekt niższej w analizowanym okresie częstości zgonów.

14.4 Ubezpieczenia indywidualne – ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	% zmiana
Składka okresowa	156	154	1,3%
Składka jednorazowa	190	254	(25,2)%
Razem	346	408	(15,2)%

Spadek składek przypisanych brutto w stosunku do I kwartału 2017 roku o 62 mln zł (15,2%) do poziomu 346 mln zł był rezultatem niższych wpłat na rachunki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach unit-linked oferowanych razem z Bankiem Millennium. Jednocześnie działały pozytywne czynniki jak:

- dalszy wzrost sprzedaży w Alior Banku, wprowadzonego na początku 2017 roku, produktu unit-linked;
- stale rosnący poziom składki produktów ochronnych zarówno o charakterze kapitałowym, jak i terminowym – poziom sprzedaży przekracza wartość dożyć, wykupów, lapsów oraz zgonów istniejącego portfela.

Od marca PZU Życie umożliwia klientom przystąpienie do nowego ubezpieczenia PZU JA PLUS. Jest to pierwsze ubezpieczenie na życie dostępne online. Jest on dostępny zarówno w portalu konto.pzu.pl dla klienta zalogowanego oraz w moje.pzu.pl dla klienta niezalogowanego.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 31 marca 2018	1 stycznia – 31 marca 2017	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	346	408	(15,2)%
Składki zarobione netto	348	410	(15,1)%
Dochody z lokat	15	180	(91,7)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(260)	(492)	(47,2)%
Koszty akwizycji	(33)	(34)	(2,9)%
Koszty administracyjne	(18)	(15)	20,0%
Pozostałe	(1)	-	x
Wynik na ubezpieczeniach	51	49	4,1%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	9,5%	8,3%	1,2 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	5,2%	3,7%	1,5 p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach ¹⁾	14,7%	12,0%	2,7 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń indywidualnych uległy one obniżeniu r/r o 165 mln zł przede wszystkim ze względu na spadek wyniku w produktach o charakterze inwestycyjnym w efekcie gorszej koniunktury na rynku akcji – spadek indeksu WIG o 8,4% wobec wzrostu o 11,9% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Jednocześnie wzrósł rok do roku o 3 mln zł poziom przychodów segmentu z tytułu opłaty za zarządzanie pobieranej od aktywów zgromadzonych w produktach unit-linked (rosnący ich poziom). Dochody alokowane według cen transferowych ulegają niewielkim zmianom, a ich poziom zależy w dużym stopniu od poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach o charakterze ochronnym.

Wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto ukształtowała się na poziomie 260 mln zł, co oznacza koszt niższy o 232 mln zł w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku. Przyczynił się do tego głównie ujemny w bieżącym okresie wynik z działalności inwestycyjnej w większości portfeli produktów unit-linked wobec dodatnich, wysokich wyników w roku ubiegłym. W produkcie oferowanym w sieci Banku Millennium to dodatkowo efekt niższych wpłat na rachunki dokonanych przez klientów. Z punktu widzenia wyniku operacyjnego czynniki te nie mają istotnego znaczenia – równoważone są przez inne, odpowiednie pozycje rachunku wyników.

W trakcie I kwartału 2018 roku zanotowano stabilizację kosztów akwizycji w segmencie ubezpieczeń indywidualnych na poziomie 33 mln zł. Są one jedynie o 1 mln zł niższe niż przed rokiem. Niższe prowizje za sprzedaż produktów unit-linked w kanale bancassurance (niższy niż przed rokiem poziom sprzedaży) równoważone były rosnącymi w sieci własnej kosztami wsparcia sprzedaży oraz wynagrodzeń pośredników za sprzedaż produktów ochronnych, w drugim przypadku również w kanale bankowym.

Koszty administracyjne w czasie 3 miesięcy 2018 roku wzrosły do wysokości 18 mln zł, tj. o 3 mln zł w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wpływ na to miały strategiczne inwestycje w sieć sprzedaży wyłącznej mające na celu intensyfikację sprzedaży w tym segmencie, a dodatkowo rosnący poziom wynagrodzenia za obsługę produktów unit-linked w kanale bancassurance (rosnące aktywa tego rodzaju produktów).

Wynik operacyjny segmentu wzrósł w porównaniu z ubiegłym rokiem o 2 mln zł do poziomu 51 mln zł, a istotnym czynnikiem było rosnące wynagrodzenie z tytułu opłaty za zarządzanie w produktach unit-linked. Na poprawę marży wyniku wpłynął ponadto wzrost udziału w przychodach segmentu produktów ochronnych o znacznie wyższej generowanej marży.

14.5 Segment bankowy

W I kwartale 2018 roku w segmencie działalności bankowej zanotowano zysk z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia banków) na poziomie 794 mln zł, co oznacza wzrost o 676 mln zł w porównaniu do I kwartału 2017 roku. Z uwagi na rozpoczęcie konsolidacji jednego

z największych banków w Europie Środkowo-Wschodniej Pekao, wszystkie pozycje w rachunku zysków i strat jak i pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej w roku 2018 są znacząco wyższe względem roku poprzedniego.

Działalność bankowa (mln zł)	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017	% zmiana
Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	590	125	372,0%
Dochody z lokat	2 275	680	234,6%
Koszty odsetkowe	(465)	(156)	198,1%
Koszty administracyjne	(1 240)	(471)	163,3%
Pozostałe	(366)	(60)	510,0%
Razem	794	118	572,9%

Segment działalności bankowej składa się z grup kapitałowych: Pekao od czerwca 2017 roku (efekt rozliczenia transakcji i rozpoczęcia konsolidacji) oraz Alior Bank.

W 2018 roku Pekao kontrybuował do zysku z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcji przejęcia Pekao) w segmencie „Działalność bankowa” na poziomie 563 mln zł, a Alior Bank na poziomie 231 mln zł.

Kluczowym elementem przychodów segmentu są dochody z lokat, które wzrosły w I kwartale 2018 roku do 2 275 mln zł r/r (wzrost o 234,6% r/r). Składnikami dochodów z lokat są: przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu dywidend, wynik handlowy oraz wynik z odpisów aktualizujących. W I kwartale 2018 roku zanotowano wysoki poziom sprzedaży produktów kredytowych zarówno w Pekao jak i Alior Bank, m.in. dzięki korzystnej koniunkturze gospodarczej, jak i niskim poziomom stóp procentowych.

Banki zanotowały wzrost wyniku z tytułu odsetek (przychody z tytułu odsetek pomniejszone o koszty odsetkowe), głównie z tytułu wzrostu wolumenu kredytów dla klientów. Na koniec I kwartału 2018 roku portfel kredytów klientów w obu bankach razem wzrósł o 0,2% wobec końca roku 2017.

Rentowność banków w Grupie PZU w I kwartale 2018 roku mierzona wskaźnikiem marży odsetkowej netto wynosiła 2,8% dla Pekao oraz 4,5% w Alior Bank. Różnica w poziomie wskaźników wynika w szczególności ze struktury portfela należności kredytowych (Pekao Bank ponad 40% portfela kredytów mieszkaniowych, Alior Bank ponad 50% kredytów konsumpcyjnych i operacyjnych).

Wynik z tytułu prowizji i opłat w segmencie działalności bankowej wyniósł 590 mln zł i był wyższy o 465 mln zł r/r. Oprócz konsolidacji nowo nabytego banku Pekao, na wynik do poprawy ww. wartości przyczynił się jak w przypadku wyniku odsetkowego, wzrost sprzedaży kredytów. Koszty administracyjne segmentu wyniosły 1 240 mln zł i składały się z kosztów Pekao w wysokości 828 mln zł oraz Alior Bank – 412 mln zł. W I kwartale 2018 roku w Alior Bank zanotowano spadek kosztów osobowych co wynikało m.in. z niższych kosztów działalności bieżącej oraz projektowej.

Ponadto, do wyniku z działalności operacyjnej kontrybuują pozostałe przychody i koszty operacyjne, których głównym składnikiem są opłaty na BFG (230 mln zł) oraz podatek od innych instytucji finansowych (188 mln zł).

W rezultacie powyższych wskaźnik Koszty/Dochody ukształtował się dla obu banków na poziomie 44%. Wskaźnik ten wynosi odpowiednio 45% dla Pekao oraz 41% dla Alior Bank.⁴

14.6 Inwestycje

Wynik netto na działalności inwestycyjnej i koszty odsetkowe

W okresie I kwartału 2018 roku wynik netto na działalności inwestycyjnej⁵ z uwzględnieniem kosztów odsetkowych wyniósł 1 975 mln zł wobec 1 507 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku (wzrost o 31,1%). Wyższy wynik to przede wszystkim efekt rozpoczęcia konsolidacji banku Pekao od czerwca 2018 roku.

⁴ wskaźnik Koszty/Dochody – iloraz kosztów administracyjnych i sumy dochodów operacyjnych z wyłączeniem: opłaty BFG, podatku od innych instytucji finansowych i zmiany wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Wyłączając wpływ działalności bankowej wynik netto na działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem kosztów odsetkowych w I kwartale 2018 roku wyniósł 150 mln zł i był niższy niż w ubiegłym roku o 810 mln zł. Następujące czynniki miały wpływ na osiągnięte dochody:

- niższy wynik na notowanych instrumentach kapitałowych w szczególności ze względu na gorszą koniunkturę na GPW – spadek indeksu WIG o 8,4% w I kwartale 2018 roku wobec wzrostu o 11,9% w analogicznym okresie roku ubiegłego;
- słabsze o 300 mln zł r/r wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów na pokrycie produktów inwestycyjnych, które jednak pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU;
- ujemny wpływ różnic kursowych od własnych dłużnych papierów wartościowych w związku z osłabieniem kursu PLN względem EUR wobec umocnienia w porównywalnym okresie skompensowany częściowo lepszym wynikiem inwestycji denominowanych w EUR;
- lepszy wynik na odsetkowych instrumentach finansowych przede wszystkim w efekcie:
 - wzrostu wyceny polskich obligacji skarbowych (spadek rentowności);
 - dodatnich różnic kursowych na portfelach walutowych (utrzymywanych głównie na potrzeby zabezpieczenia zobowiązań finansowych z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych).

Dochody z działalności operacyjnej segmentu inwestycje (wyłącznie operacje na zewnątrz) były niższe o 404 mln zł niż w analogicznym okresie 2017 roku przede wszystkim ze względu na gorszą koniunkturę na GPW.

Na koniec marca 2018 roku wartość portfela lokat⁶ Grupy PZU z wyłączeniem wpływu działalności bankowej wynosiła 49 794 mln zł wobec 46 164 mln zł na koniec 2017 roku.

Grupa prowadzi działalność inwestycyjną zgodnie z wymogami ustawowymi przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, płynności i rentowności. Dłużne skarbowe papiery wartościowe stanowiły ponad 60% portfela lokat z wyłączeniem wpływu działalności bankowej zarówno na 30 marca 2018 roku jak i na 31 grudnia 2017 roku.

W roku 2018 działalność lokacyjna Grupy PZU koncentrowała się na kontynuacji realizacji założeń strategicznych, w szczególności optymalizacji rentowności działalności lokacyjnej poprzez większą dywersyfikację portfela lokat. Wyższy poziom skarbowych instrumentów rynku dłużnego związany jest z korzystną sytuacją na polskim rynku długu.

Istotny udział transakcji reverse repo i lokat terminowych w instytucjach kredytowych spowodowany był m.in. przez zawieranie transakcji na rynku międzybankowym w celu zwiększenia efektywności prowadzonej działalności lokacyjnej i dostosowania portfeli lokat do ich benchmarków

Wzrost poziomu portfela lokat był związany ze zwiększonym napływem środków ze składki w związku z rozwojem biznesu jak również ze spadkiem salda środków prezentowanych w należnościach.

⁵ Wynik netto na działalności inwestycyjnej obejmuje przychody netto z inwestycji, wynik netto z realizacji instrumentów finansowych i inwestycji, zmianę wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych oraz zmianę netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej.

⁶ Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe (łącznie z produktami inwestycyjnymi, z wyłączeniem należności od klientów z tytułu kredytów), nieruchomości inwestycyjne (włącznie z częścią prezentowaną w kategorii aktywa przeznaczone do sprzedaży), ujemną wycenę instrumentów pochodnych oraz zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Struktura portfela lokat

Portfel lokat	31 marca 2018	31 grudnia 2017
Instrumenty kapitałowe, w tym:	6 319	6 865
Instrumenty kapitałowe - notowane	1 958	2 483
Instrumenty kapitałowe - nienotowane	4 361	4 381
Instrumenty dłużne, w tym:	41 112	36 688
Instrumenty rynku dłużnego - skarbowe	32 250	29 996
Instrumenty rynku dłużnego - nieskarbowe	1 659	1 673
Transakcje reverse repo i lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	3 395	1 322
Pożyczki	3 808	3 698
Nieruchomości inwestycyjne	2 554	2 521
Instrumenty pochodne (wartość netto)	106	90
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	(297)	-
Razem portfel lokat	49 794	46 164

14.7 Ubezpieczenia emerytalne

Ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017	% zmiana
Dochody z lokat	2	1	100,0%
Pozostałe przychody	36	28	28,6%
Przychody	38	29	31,0%
Koszty administracyjne	(8)	(13)	(38,5)%
Pozostałe	(2)	(1)	100,0%
Wynik z działalności operacyjnej	28	15	86,7%

Przychody z tytułu działalności podstawowej w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za I kwartał 2018 roku i za I kwartał 2017 roku wyniosły odpowiednio 38 mln zł i 29 mln zł. Zmiana o 9 mln zł (+31,0%) wynikała głównie ze zwrotu środków z Funduszu Gwarancyjnego (6 mln PLN) oraz wyższych przychodów z tytułu zarządzania funduszem OFE PZU „Złota Jesień”.

Koszty administracyjne PTE PZU spadły o 5 mln zł r/r (-38,5%). Główny wpływ na odchylenie miała dopłata do Funduszu Gwarancyjnego w 2017 roku z uwagi na dynamiczny wzrost wartości aktywów netto OFE PZU „Złota Jesień”

Na koniec I kwartału 2018 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 165,7 mld zł i spadła o 1,1% w stosunku do końca marca 2017 roku. Aktywa OFE PZU spadły w tym okresie o 1,8%, do poziomu 21,3 mld zł. W okresie od stycznia do marca 2018 roku ZUS przekazał do OFE PZU 80,5 mln zł składek brutto wraz z odsetkami. W tzw. „suwaku” OFE PZU przekazało do ZUS 361,9 mln zł. Stopa zwrotu OFE PZU w okresie 3 miesięcy 2018 roku wyniosła -7,3%.

14.8 Kraje bałtyckie

Dane z rachunku zysków i strat - segment Kraje bałtyckie	1 stycznia-31 marca 2018	1 stycznia-31 marca 2017	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	375	315	19,0%
Składki zarobione netto	340	285	19,3%
Dochody z lokat	3	8	(62,5%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(211)	(185)	14,1%
Koszty akwizycji	(75)	(64)	17,2%
Koszty administracyjne	(29)	(27)	7,4%
Pozostałe	1	-	0,0%
Wynik na ubezpieczeniach	29	17	70,6%
kurs walutowy EUR w PLN	4,1784	4,2891	(2,6%)
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	22,1%	22,5%	(0,4 p.p.)
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	8,5%	9,5%	(1,0 p.p.)

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe świadczone są poprzez: Lietuvos Draudimas AB – lidera rynku litewskiego, AAS Balta na Łotwie oraz oddział Lietuvos Draudimas AB w Estonii. Sprzedaż ubezpieczeń na życie odbywa się przez spółkę UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas na Litwie.

Udział w litewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec marca 2018 roku 28,3%, w ubezpieczeniach na życie 6,1%. Na koniec 2017 roku udział w rynku łotewskim ukształtował się na poziomie 27,7%, natomiast udział w estońskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych na poziomie 15,6%.

Z tytułu działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU wygenerowała w I kwartale 2018 roku wynik na ubezpieczeniach w wysokości 29 mln zł wobec 17 mln zł w podobnym okresie roku poprzedniego.

Rezultat ten ukształtował się pod wpływem następujących czynników:

- wzrostu składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 375 mln zł i przyrosła w stosunku do I kwartału ubiegłego roku o 60 mln zł. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe odnotowały wzrost w wysokości 59 mln zł – w szczególności w ubezpieczeniach komunikacyjnych na skutek znacznego wzrostu sprzedaży ubezpieczeń nowym klientom. W przypadku ubezpieczeń na życie składka wzrosła o 1 mln zł (tj. 7,1%). Dynamika składki przypisanej brutto w segmencie kraje bałtyckie ukształtowała się na poziomie 19,0%;
- spadku dochodów z lokat. W I kwartale 2018 roku wynik wyniósł 3 mln zł i był niższy o 5 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu minionego roku;
- zwiększenia wartości odszkodowań i świadczeń netto. Osiągnęły one poziom 211 mln zł i były wyższe o 14,1% w porównaniu do I kwartału ubiegłego roku. Wskaźnik szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych ukształtował się na poziomie 62,5% co oznacza spadek o 1,1 p.p. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku – wpłynęły na to dobre warunki pogodowe i tym samym spadek częstości szkód masowych. W ubezpieczeniach na życie wartość świadczeń ukształtowała się na poziomie 8 mln zł i była niższa o 4 mln zł w stosunku do I kwartału 2017 roku, w szczególności na skutek mniejszego przyrostu rezerw na ryzyko klienta;
- wyższych kosztów akwizycji. Wydatki segmentu na ten cel wyniosły 75 mln zł i były o 17,2% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Natomiast współczynnik kosztów akwizycji liczony do składki zarobionej netto spadł o 0,4 p.p. w stosunku do I kwartału zeszłego roku na skutek wzrostu udziału w portfelu ubezpieczeń komunikacyjnych charakteryzujących się niższymi obciążeniami;
- wyższych kosztów administracyjnych. Wyniosły one 29 mln zł i wzrosły o 7,4% w stosunku do porównywalnego okresu minionego roku. Jednocześnie odnotowano obniżenie wskaźnika kosztów administracyjnych, który wyniósł 8,5% co oznacza spadek o 0,9 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.

14.9 Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina	1 stycznia- 31 marca 2018	1 stycznia- 31 marca 2017	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	52	52	0,0%
Składki zarobione netto	32	28	14,3%
Dochody z lokat	2	4	(50,0%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(13)	(10)	30,0%
Koszty akwizycji	(19)	(16)	18,8%
Koszty administracyjne	(5)	(6)	(16,7%)
Pozostałe	6	6	0,0%
Wynik na ubezpieczeniach	3	6	(50,0%)
kurs walutowy UAH w PLN	0,1257	0,1484	(15,3%)
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	59,4%	57,1%	2,3 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	15,6%	21,4%	(5,8 p.p.)

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

W ramach działalności na Ukrainie, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie poprzez spółki: PZU Ukraine i PZU Ukraine Life.

Udział w ukraińskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec 2017 roku 3,2%, natomiast w ubezpieczeniach na życie 10,3%, co pozwoliło uplasować się spółkom odpowiednio na 5-tej oraz 4-tej pozycji według kwartalnika Insurance TOP⁷.

Segment Ukraina zakończył I kwartał 2018 roku zyskiem z działalności operacyjnej na poziomie 3 mln zł wobec 6 mln zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Zmiana wyniku segmentu miała miejsce na skutek:

- braku dynamiki składki przypisanej brutto. Wyniosła ona, podobnie jak w I kwartale ubiegłego roku, 52 mln zł. W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych składka spadła o 2 mln zł, natomiast ubezpieczenia na życie odnotowały wzrost o 2 mln zł. W walucie funkcjonalnej składka przypisana brutto r/r wzrosła o 18,6% (tj. 64,6 mln hrywien);
- niższych dochodów z lokat. Wyniosły one 2 mln zł i były niższe o 50,0% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku;
- przyrostu kosztów odszkodowań i świadczeń. Wyniosły one 13 mln zł i były wyższe o 30,0% w stosunku do I kwartału 2017 roku;
- wyższych kosztów akwizycji. Ukształtowały się one na poziomie 19 mln zł wobec 16 mln zł w I kwartale 2017 roku. Największy wzrost (tj. o 2 mln zł) odnotowano w przypadku ubezpieczeń na życie z uwagi na większy udział nowej sprzedaży w portfelu;
- spadku kosztów administracyjnych. Ukształtowały się one na poziomie 5 mln zł. Dla porównania – w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosły one 6 mln zł. Wskaźnik kosztów administracyjnych segmentu spadł o 5,8 p.p. i osiągnął wartość 15,6%.

14.10 Kontrakty inwestycyjne

W sprawozdaniu skonsolidowanym kontrakty inwestycyjne ujmowane są zgodnie z wymogami MSSF9.

Wyniki segmentu kontrakty inwestycyjne prezentowane są według PSR, co oznacza, iż ujęto m.in. składki przypisane brutto, wypłacone świadczenia oraz zmianę rezerw techniczno – ubezpieczeniowych. Powyższe kategorie są eliminowane na poziomie skonsolidowanym.

⁷ Insurance TOP #1 2018

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych wg rodzaju płatności	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017	% zmiana
Składka okresowa	12	13	(7,7)%
Składka jednorazowa	-	-	x
Razem	12	13	(7,7)%

Składki przypisane brutto pozyskane z kontraktów inwestycyjnych w trakcie I kwartału 2018 roku spadły o 1 mln zł (-7,7%) w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku, do poziomu 12 mln zł. Zmiany w zakresie składki przypisanej brutto wynikały przede wszystkim z modyfikacji pod koniec 2017 roku konstrukcji produktu IKZE, które pozwoliły na klasyfikację nowozawieranych umów jako kontrakty ubezpieczeniowe i przeniesienia ich do segmentu ubezpieczeń indywidualnych.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	12	13	(7,7)%
Ubezpieczenia grupowe	1	1	-
Ubezpieczenia indywidualne	11	12	(8,3)%
Składki zarobione netto	12	13	(7,7)%
Dochody z lokat	(7)	19	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(2)	(29)	(93,1)%
Koszty akwizycji	-	-	x
Koszty administracyjne	(2)	(2)	-
Pozostałe	-	-	x
Wynik z działalności operacyjnej	1	1	-
marża wyniku z działalności operacyjnej ¹⁾	8,3%	7,7%	0,6 p.p.

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych pogorszyły się w stosunku do ubiegłego roku o 26 mln zł głównie w efekcie gorszej stopy zwrotu IKZE oraz funduszy w produkcie unit-linked w kanale bancassurance.

Koszt odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto uległ zmniejszeniu r/r o 27 mln zł do poziomu 2 mln zł na skutek ujemnego w bieżącym okresie wyniku z działalności lokacyjnej w produktach unit-linked w tym segmencie wobec wysokiego, dodatniego rezultatu w roku poprzednim.

W segmencie tym nie prowadzona jest obecnie aktywna akwizycja umów, stąd brak tego rodzaju kosztów.

Koszty administracyjne wyniosły 2 mln zł i pozostały na niezmiennym poziomie rok do roku.

Wynik operacyjny segmentu wyniósł 1 mln zł w porównaniu do identycznego wyniku w okresie 3 miesięcy 2017 roku.

15. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

Efekt konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P traktowany jako zdarzenie o charakterze niepowtarzalnym był niższy w I kwartale 2018 roku o 15 mln zł w porównaniu do porównywalnego okresu roku ubiegłego. Dodatkowo w I kwartale 2018 rozpoznano jednorazowy efekt doszacowania rezerw głównie w ubezpieczeniach komunikacyjnych na poczet roszczeń o zadośćuczynienie za stany wegetatywne w wysokości 148 mln zł.

16. Otoczenie makroekonomiczne

Podstawowe trendy w gospodarce

Zgodnie ze skorygowanym szacunkiem GUS, PKB w cenach stałych w IV kwartale 2017 roku zwiększył się o 4,9% r/r wobec 5,2% r/r kwartał wcześniej. Wzrost gospodarczy w tym okresie w całości wynikał z dynamiki popytu krajowego.

Największy wpływ na realny wzrost PKB miała konsumpcja gospodarstw domowych (2,5 p.p.) oraz inwestycje (1,4 p.p.). Kontrybucja eksportu netto do wzrostu PKB była w IV kwartale zerowa.

Dane z I kwartału 2018 roku wskazują na utrzymanie tempa wzrostu gospodarczego bliskiego 5,0% r/r w ujęciu realnym. W tym okresie realna dynamika produkcji sprzedanej przemysłu zwolniła do 5,6% r/r, ale produkcja budowlano-montażowa była w I kwartale bieżącego roku realnie o 26,1% wyższa niż przed rokiem, głównie dzięki realizacji inwestycji infrastrukturalnych. Jednocześnie sprzedaż detaliczna w cenach stałych wzrosła o 8,1% r/r (w porównaniu z 7,5% r/r w IV kwartale ubiegłego roku). Biorąc pod uwagę dobrą sytuację na rynku pracy, solidny wzrost realnych dochodów i wysoki poziom wskaźników koniunktury konsumenckiej można zatem oczekiwać, że roczna dynamika konsumpcji gospodarstw domowych nie powinna być niższa niż obserwowana w IV kwartale ubiegłego roku (5,0% r/r).

Niższe w stosunku do poprzedniego kwartału tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu oraz zarysowujące się ostatnio spadki wskaźników koniunktury są odzwierciedleniem podobnych procesów w Niemczech i strefie euro w tym okresie. Wskaźniki koniunktury pozostają jednak na stosunkowo wysokim poziomie sygnalizując ponadprzeciętną dynamikę PKB. Dynamiczny wzrost produkcji w budownictwie wspiera przy tym wzrost gospodarczy.

Rynek pracy i konsumpcja

W I kwartale 2018 roku utrzymywał się wysoki popyt na pracę a przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw rosło nadal w szybkim tempie. Zwiększyło się ono o 3,7% w porównaniu z I kwartałem 2017 roku. Przedsiębiorstwa ciągle mają problemy z zapelnieniem wakatów.

Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się w marcu bieżącego roku do 6,6% i była o 1,4 p.p. niższa niż rok wcześniej. Systematycznie obniża się także stopa bezrobocia według BAEL (4,5% w IV kwartale 2017 roku).

Po wyraźnym, systematycznym wzroście w 2017 roku, dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach nieco się w I kwartale obniżyła - do 7,1% r/r wobec 7,6% r/r w IV kwartale. W ujęciu realnym wzrost przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach w skali roku był jednak w tym okresie nieznacznie większy niż w poprzednim kwartale (5,6% r/r wobec 5,5% r/r). Solidny wzrost realnych dochodów w warunkach bardzo dobrej sytuacji na rynku pracy sprzyjał optymizmowi konsumentów – co potwierdza utrzymywanie się wskaźników koniunktury konsumenckiej na bardzo wysokim poziomie. W efekcie, przeciętne miesięczne tempo wzrostu sprzedaży detalicznej w I kwartale było najwyższe od sześciu lat.

Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja

W I kwartale 2018 roku inflacja mierzona rocznym wskaźnikiem CPI wyniosła średnio 1,5% r/r i okazała się niższa niż w IV kwartale 2017 roku (2,2% r/r). Za obniżenie wskaźnika CPI odpowiadał przede wszystkim znacznie mniejszy niż przed rokiem wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych, głębszy niż przed rokiem spadek cen paliw oraz spadek cen nośników energii wobec ich wzrostu przed rokiem. Obniżył się jednak nieznacznie również wskaźnik inflacji bazowej netto (po wyłączeniu cen żywności i energii) - do 0,8% r/r z 0,9% r/r w IV kwartale ubiegłego roku. Kształtowanie się inflacji netto nie potwierdziło zatem narastania presji inflacyjnej. Nie widać tego było także na poziomie producentów. Roczny wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu był w I kwartale wyraźnie niższy niż w kwartale poprzednim a badanie PMI w przemyśle przetwórczym sygnalizowało złagodzenie – nadal jednak stosunkowo wysokiej - presji kosztowej. Inflacja (CPI) w kolejnych dwóch kwartałach powinna jednak rosnąć.

Stopy procentowe Narodowego Banku Polski pozostawały w I kwartale oraz w kwietniu 2018 roku niezmienione. Referencyjna stopa procentowa od marca 2015 roku wynosi 1,5%. Według Rady Polityki Pieniężnej, obecny poziom stóp procentowych sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu i pozwala zachować równowagę makroekonomiczną.

Finanse publiczne

Główny Urząd Statystyczny poinformował, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2017 roku wyniósł 33,0 mld zł, co stanowiło 1,7% PKB, natomiast dług tego sektora wyniósł 1 003,4 mld zł, czyli 50,6 % PKB. Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2018-2021 zakłada spadek deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w horyzoncie 2021 roku odpowiednio do 0,7% PKB oraz 46% PKB. W osiągnięciu tego celu mają pomóc dalsze działania uszczelniające system podatkowy, które mają ograniczyć lukę podatkową w latach 2018-2021 o około 22,5 mld zł.

Nadwyżka budżetu państwa po marcu bieżącego roku wyniosła 3,1 mld zł. Przyczyniły się do niej szczególnie wysokie dochody z podatku PIT związane z dobrą sytuacją na rynku pracy oraz wysokimi wpłatami podatku od osób prowadzących działalność gospodarczą. Sytuację budżetu państwa poprawiają również niższe niż przed rokiem wydatki.

Potrzeby pożyczkowe na 2018 rok były w marcu bieżącego roku sfinansowane w około 50%.

Sytuacja na rynkach finansowych

W I kwartale 2018 obserwowaliśmy wzrost rentowności 10-letnich obligacji skarbowych USA i Niemiec. W USA wzrosły one z poziomu około 2,41% do około 2,74%, a w Niemczech zakończyły kwartał na poziomie 0,49%, czyli nieco powyżej poziomu z końca 2017 roku (0,42%). Jednak w obu przypadkach najwyższy poziom osiągnęły do połowy lutego. W USA rentowność 10-letnich obligacji sięgnęła wtedy 2,95%, do czego przyczyniły się dobre dane o aktywności gospodarczej, rozluźnienie polityki fiskalnej oraz wzmocnienie oczekiwań na podniesienie stóp procentowych przez Fed. Po tym okresie ich poziom ustabilizował się, a następnie zaczął lekko spadać. Wynikało to przede wszystkim z obaw o eskalację konfliktu handlowego na linii USA – Chiny i możliwe spowolnienie wzrostu gospodarczego. W Niemczech wzrost rentowności 10-letnich obligacji skarbowych trwał do początku lutego, kiedy osiągnęły one poziom 0,80% na skutek dobrych danych o aktywności gospodarczej, zwiększającego prawdopodobieństwo wycofania przez EBC „luzowania ilościowego” i stopniowego zacieśniania polityki pieniężnej. Rentowność obligacji niemieckich zaczęła się jednak następnie obniżać w miarę napływu informacji o spowolnieniu wzrostu PKB w I kwartale oraz wzrostu globalnej niepewności w związku z potencjalnymi konfliktami handlowymi i geopolitycznymi.

Podążając za rynkami bazowymi, rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych pod koniec stycznia przejściowo dochodziła nawet do 3,60%, do czego mogły przyczynić się również dobre dane z polskiej gospodarki. W lutym i marcu ta tendencja się jednak odwróciła a rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych spadła w końcu I kwartału do 3,17% - poniżej poziomu z końca 2017 roku (3,30%). Złożyło się na to kilka czynników. Po pierwsze, zmniejszyła się oczekiwana skala podwyżek stóp procentowych w obliczu znacznie niższych od oczekiwań odczytów inflacji oraz konsekwentnie łagodnej retoryki RPP. Ryzyko kredytowe dla Polski przy tym się obniżało wobec ciągle bardzo dobrej sytuacji fiskalnej oraz złagodzenia napięć na linii Polska – Komisja Europejska. Różnica pomiędzy rentownościami polskich i niemieckich 10-letnich papierów skarbowych spadła do 267 punktów bazowych na koniec I kwartału 2018 roku (z 288 punktów na koniec 2017 roku). Rentowność polskich skarbowych papierów wartościowych o rocznym terminie zapadalności obniżyła się w I kwartale o około 30 punktów bazowych do poziomu 1,34%.

Kurs euro wyrażony w walucie USA wzrósł z 1,20 na koniec 2017 roku do 1,23 na koniec marca 2018 roku. W I kwartale 2018 roku polska waluta osłabiła się względem euro (EURPLN) o 0,9%, jednocześnie umacniając się do amerykańskiego dolara (USDPLN) o 1,9%. Złoty osłabił się również o 0,6% do franka szwajcarskiego (CHFPLN).

Pierwszy kwartał 2018 roku na rynkach akcji charakteryzował się wysoką zmiennością. W styczniu obserwowaliśmy silny wzrost indeksów giełdowych, kiedy rynki dyskutowały pozytywny wpływ reformy podatkowej w USA na przyszłe zyski amerykańskich spółek. Kolejne dwa miesiące rynki globalne zamknęły już jednak na minusie. Decydowały o tym obawy o szybsze od oczekiwanego tempo zacieśniania polityki pieniężnej w USA, jak również ryzyko wzrostu protekcjonizmu w handlu światowym. Amerykański indeks S&P 500 spadł w I kwartale o 1,23% natomiast niemiecki DAX o 6,4%.

Słabo na tle zagranicznych konkurentów wypadły krajowe indeksy WIG i WIG20, które straciły odpowiednio 8,4% oraz 10,2% w I kwartale 2018 roku. Przyczynił się do tego wzrost niepewności na rynkach globalnych oraz spadek oczekiwań na podwyżki stóp procentowych – co wpłynęło na wyceny banków, nadreprezentowanych we wspomnianych indeksach.

17. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

18. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Obok zdarzeń o charakterze losowym (takich jak: powodzie, huragany, susza), do głównych czynników, które wpływać mogą na sytuację Grupy PZU w kolejnych kwartałach 2018 roku należy zaliczyć:

- trudności z zapełnieniem wakatów oraz presja płacowa z uwagi na obecnie niski poziom bezrobocia;
- możliwe spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce a w konsekwencji:
 - ograniczenie wydatków gospodarstw domowych oraz sektora przedsiębiorstw, w tym na zakup polis komunikacyjnych (na skutek niższej sprzedaży nowych samochodów), niższa sprzedaż kredytów i związanych z nimi ubezpieczeń kredytobiorców oraz zmniejszenie popytu na inne ubezpieczenia majątkowe;
 - gorsza sytuacja finansowa firm skutkująca wzrostem ryzyka kredytowego (w szczególności w segmencie bankowym) i zwiększeniem szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych;
 - gorsza koniunktura na rynkach kapitałowych skutkująca: spadkiem wartości portfela lokat, aktywów w zarządzaniu (TFI, OFE) oraz obniżeniem atrakcyjności produktów, w szczególności z UFK;
 - wzrost rentowności obligacji co wpływa na spadek wyceny instrumentów kuponowych;
- orzecznictwo Sądów Najwyższych w zakresie wysokości wypłat zadośćuczynień pieniężnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych dla osób najbliższych za krzywdę wynikającą z naruszenia jej dobra osobistego (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- wzrost cen części zamiennych wpływających na koszty likwidacji szkód na skutek spadków wartości złotego polskiego wobec euro (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- możliwy wzrost kosztów likwidacji szkód w związku z wprowadzeniem dalszych wytycznych KNF dotyczących likwidacji szkód, w szczególności szkód osobowych (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- decyzje administracyjne UOKiK oraz naciski społeczne dotyczące wysokości cen ubezpieczeń komunikacyjnych, zmuszające zakłady ubezpieczeń do zmian w polityce cenowej (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, dzietności i zachorowalności (wpływ na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- dalsze zmiany w strukturze ubezpieczonych po zmianie ustawowego wieku emerytalnego (wpływ na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- stała presja na cenę w ubezpieczeniach grupowych. Obserwowana jest wojna cenowa oraz o właścicielstwo klienta i jego danych skutkująca obniżaniem marż dla ubezpieczyciela i jakości oferowanego produktu dla klientów oraz tworzeniem barier wejścia i wyjścia dla klientów u pośredników niezależnych (wpływ na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- zmiany trendów i zachowań klientów w kierunku indywidualizacji oferty i elektronicznego, szybkiego oraz bezpapierowego sposobu zawierania jak i obsługi ubezpieczeń, co wymusza na zakładach ubezpieczeń konieczność szybkiego dostosowywania się do oczekiwań;
- pojawienie się nowych konkurentów i rozwiązań, m.in. operatorów dużych baz klientów lub tzw. insurtech;
- kontynuacja zmian na rynku ubezpieczeń inwestycyjnych oraz ubezpieczeń na życie i dożycie wynikających z dostosowania od 1 stycznia 2018 roku do Rozporządzenia PRIIP (Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/653 z 8 marca 2017 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014

w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych);

- wejście w życie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń od 1 października 2018 r. tzw. dyrektywy IDD (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z 20 stycznia 2016 roku w sprawie dystrybucji ubezpieczeń);
- dostosowanie się zakładów ubezpieczeń do unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, tj. RODO (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE);
- reforma systemu emerytalnego i wyniki ustawowego przeglądu systemu emerytalnego oraz ryzyko prawne z tym związane, w szczególności zakładany transfer 75% środków z OFE do nowoutworzonych IKE/IKZE oraz 25% środków z OFE do Funduszu Rezerwy Demograficznej (wpływ na segment emerytalny);
- przygotowanie się powszechnych towarzystw emerytalnych do zmian organizacyjno-prawnych wynikających z przekształcenia otwartych funduszy emerytalnych w fundusze inwestycyjne, a samych towarzystw w towarzystwa funduszy inwestycyjnych (wpływ na segment emerytalny).

19. Emisję, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku PZU, ani jego jednostki zależne nie dokonywały istotnych emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

20. Niespłatenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

21. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – których łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

22. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

15 maja 2018 roku Zarząd PZU postanowił wystąpić do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PZU z wnioskiem w sprawie podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku w kwocie 2 434 mln zł w następujący sposób:

- 2 159 mln zł, tj. 2,50 zł na akcję przeznaczyć na wypłatę dywidendy;
- 7 mln zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych;
- 19 mln zł przeznaczyć na pokrycie strat z lat ubiegłych, wynikających z ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH przez Alior Bank SA;
- 249 mln zł przeznaczyć na kapitał zapasowy.

23. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy czterech spółek: PZU, PZU Życie, Pekao i Alior Banku. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość byłaby istotna, za wyjątkiem kwestii opisanych poniżej.

Na 31 marca 2018 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 200 430 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 7 409 mln zł. W kwocie tej 4 659 mln zł dotyczy zobowiązań, a 2 750 mln zł wierzytelności spółek z Grupy PZU.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę przekazania niniejszego raportu okresowego, jednak jej wartość może ulec zmianie w przyszłości.

23.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 281 mln zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 261 mln zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 mln zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy

2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchynieniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 31 marca 2018 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchynienia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

23.1.1. Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

W pismach z 17 grudnia 2014 roku Wspólna Reprezentacja SA wezwała PZU do zapłaty kwoty 56 mln zł oraz kwoty 1 mln zł tytułem roszczeń odszkodowawczych nabytych od akcjonariuszy wynikających z pozbawienia prawa do udziału w zysku PZU. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

Ponadto akcjonariusze, byli akcjonariusze lub ich następcy prawni przesłali do PZU wezwania do zapłaty oparte o okoliczności faktyczne jak przedstawione powyżej. Niektórzy z wzywających nie wskazywali konkretnych kwot, lecz liczbę akcji bądź ograniczali się tylko do żądania zapłaty. PZU udzielał odpowiedzi na piśmie stwierdzając, że roszczenia nie istnieją i nie zostaną uwzględnione.

23.2 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU

Prezes UOKiK decyzją z 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 57 mln zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się z ustaleniami stanu faktycznego i argumentacją prawną zawartą w decyzji, ponieważ przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

18 stycznia 2012 roku PZU złożył odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z zakładami ubezpieczeń innymi niż PZU;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogły prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

27 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrokiem z 6 grudnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji Prezesa UOKiK, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. 31 lipca 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję Prezesa UOKiK z 30 grudnia 2011 roku. Wyrok jest nieprawomocny, a 4 października 2017 roku Prezes UOKiK wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. 2 listopada 2017 roku PZU złożył odpowiedź na apelację Prezesa UOKiK.

PZU posiadał rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na 31 marca 2018 roku, na 31 grudnia 2017 roku, jak i na 31 marca 2017 roku wynosiła 57 mln zł.

23.3 Postępowanie Prezesa UOKiK wobec PZU Życie

1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które mogło stanowić naruszenie art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50 mln zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadzając się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji, złożył odwołanie do SOKiK, w którym sformułował 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

Po wieloletnich postępowaniach, 30 września 2015 roku PZU Życie zapłacił nałożoną karę w wysokości 50 mln zł oraz koszty procesu, którymi został obciążony. 18 marca 2016 roku PZU Życie wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną. Na rozprawie 26 września 2017 roku Sąd Najwyższy postanowił zwrócić się o rozstrzygnięcie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu.

Z uwagi na zapłatę kary przez PZU Życie w 2015 roku nie istniała konieczność utrzymywania dodatkowej rezerwy z tego tytułu.

23.4 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

8 października 2015 roku Sąd Upadłościowy ogłosił postanowienie, w którym zatwierdził układ zawarty z wierzycielami PBG, a 20 lipca 2016 roku wydał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Postanowienie jest prawomocne. W wyniku realizacji układu i dokonanej redukcji wierzytelności do poziomu 20,93% należności zgłoszonej, PZU otrzymał 206 139 obligacji PBG o wartości nominalnej 21 mln zł oraz 24 241 560 akcji PBG o wartości nominalnej 24 mln zł. Wartość bilansowa akcji PBG na 31 grudnia 2017 roku wynosiła 4 mln zł (na 31 grudnia 2016 roku: zero). Obligacje - zarówno na 31 grudnia 2017 roku, jak i 31 grudnia 2016 roku były ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej, a ich wartość została oceniona na zero.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU SA w kwocie 16 mln zł. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

24. Pozostałe informacje

24.1 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

Rating emitenta

PZU i PZU Życie od 2004 podlegają regularnej ocenie przez agencję ratingową S&P Global Ratings (S&P). Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej oraz sytuacji finansowej kraju. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. *outlook*), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Bieżąca ocena ratingowa

Grupa PZU charakteryzuje się wysokim poziomem bezpieczeństwa prowadzonej działalności. Potwierdzają to zarówno wysokie współczynniki adekwatności kapitałowej jak i ocena S&P Global Ratings na poziomie A-.

27 października 2017 roku agencja S&P podwyższyła perspektywę ratingową PZU z negatywnej do stabilnej. Jednocześnie rating siły finansowej PZU pozostał na poziomie A-. Jest to jedna z najwyższych możliwych ocen dla polskiej spółki. Od 2014 roku rating PZU pozostaje o jeden stopień powyżej ratingu Polski dla zadłużenia w walucie obcej.

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane PZU i PZU Życie przez S&P wraz z ratingami przyznanymi poprzednio.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016
Rating wiarygodności kredytowej	A- /stabilna/	27 października 2017	A- /negatywna/	31 października 2016

Rating Polski

13 kwietnia 2018 roku agencja S&P podwyższyła perspektywę ratingu Polski ze stabilnej na pozytywną, potwierdzając równocześnie dotychczasowe ratingi na poziomie BBB+/A-2 odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walutach obcych oraz A-/A-2 dla odpowiednio długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie krajowej.

24.2 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

24.2.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązаныmi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

24.2.2. Pozostałe transakcje z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi	1 stycznia – 31 marca 2018 roku i na 31 marca 2018 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2017 roku i na 31 grudnia 2017 roku		1 stycznia – 31 marca 2017 roku i na 31 marca 2017 roku	
	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązаныne ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązаныne ²⁾	Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	Pozostałe pomioty powiązаныne ²⁾
Składka przypisana brutto						
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	2	-	4	-	1
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	100 ³⁾	-	-
Koszty	-	-	-	2	-	-
Należności	-	1	-	-	-	1
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Członkowie Zarządu PZU oraz Dyrektorzy Grupy PZU, dane wg oświadczeń.

²⁾ Niekonsolidowane spółki w likwidacji oraz jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

³⁾ Przychody od Pekao TFI, PIM, Xelion za okres, gdy były jednostkami stowarzyszonyimi.

24.3 Kontrole UKNF w PZU i PZU Życie

W okresie od 7 sierpnia do 6 października 2017 roku odbyła się kolejna kontrola KNF dotycząca działalności i stanu majątkowego PZU w zakresie likwidacji szkód. 13 grudnia 2017 roku PZU złożył wyjaśnienia do protokołu z kontroli z 30 listopada 2017 roku, KNF nie uwzględnił wyjaśnień PZU. 13 marca 2018 roku KNF wydał zalecenie dokonywania wypłaty odszkodowania w procesie zawierania ugody z uwzględnieniem wzajemnych ustępstw. Termin realizacji zalecenia ustalono na 31 maja 2018 roku. Zdaniem Zarządu PZU wyniki kontroli nie będą miały wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

W dniach 5 kwietnia – 4 maja 2018 roku PZU i PZU Życie odbyła się wizyta nadzorcza KNF w zakresie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym związanym z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych, w szczególności zapobiegania nadużyciom.

24.4 Sytuacja na Ukrainie

W I kwartale 2018 roku Ukraina odnotowała nieznaczne oznaki stabilizacji sytuacji gospodarczej. Według stanu na 31 marca 2018 roku, wzrost realnego PKB wyniósł 2,3% w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku. Inflacja wyniosła 3,5% wobec 3,9% w I kwartale 2017 roku. Odnotowano wzrost obrotów handlu detalicznego (o 7,6% w porównaniu do I kwartału 2017 roku), a produkcji przemysłowej o 2,4% więcej, niż w analogicznym okresie 2017 roku. Według stanu na I kwartał 2018 roku, eksport towarów z Ukrainy wyniósł 11,4 mld USD, co stanowi o 10% więcej niż w analogicznym kwartale poprzedniego roku. Import wyniósł 12,6 mld USD, a zatem o 14% więcej niż w I kwartale 2017 roku. Narodowy Bank Ukrainy odnotował wzrost rezerw walutowych o 5,9% w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku. W styczniu 2018 roku minimalne wynagrodzenie podwyższono o 16,3% z 3 200 UAH do 3 723 UAH.

Do czynników, które spowalniały wzrost gospodarczy i negatywnie wpływały na stabilizację kraju należy zaliczyć:

- czynniki wewnętrzne: - takie jak zbyt wolne przeprowadzanie reform (prywatyzacyjnej, obrotu gruntami, ustawy o sędziach antykorupcyjnym), niską aktywność kredytową banków komercyjnych, deficyt zasobów energetycznych, wzmocnienie konkurencji na rynkach wewnętrznych w wyniku wzrostu importu z krajów UE i coraz większe problemy z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników na rynku pracy;
- czynniki zewnętrzne – takie jak zagrożenie bezpieczeństwa narodowego (możliwe nasilenie konfliktu wojskowego na wschodzie kraju), deficyt zewnętrznego finansowania i ograniczenie dostępu do międzynarodowych rynków kapitałowych, ograniczenie planów inwestycyjnych przez inwestorów zagranicznych lub odłożenie ich na przyszłe okresy z powodu niepewności makro- i mikroekonomicznej.

Powyższe czynniki skutkowały umiarkowanym poziomem zaufania do sektora finansowo – ubezpieczeniowego ze strony osób fizycznych i prawnych.

Zarząd PZU, we współpracy z zarządami PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie, prowadzi stały monitoring ryzyk zewnętrznych oraz zmian zachodzących w regulacjach prawnych Ukrainy. Przygotowano scenariusze reagowania na zmiany rynkowe oraz mechanizmy kontrolne.

PZU zamierza kontynuować i rozwijać działalność ubezpieczeniową na lokalnym rynku. Zarząd PZU zakłada, że dalsza działalność PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie będzie kontynuowana zgodnie z przyjętymi założeniami. Niestabilność gospodarcza Ukrainy, związana z konfliktem wojennym, istotnym zagrożeniem atakami cybernetycznymi oraz wyborami prezydenckimi jak również parlamentarnymi w 2019 roku, mogą w przyszłości wpływać negatywnie na sytuację na rynku ubezpieczeniowym i wyniki finansowe PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie w stopniu, który w chwili obecnej nie może być przedmiotem wiarygodnego modelowania. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla bieżącą ocenę Zarządu PZU w tym zakresie.

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)

1. Śródroczny bilans

AKTYWA	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	334 099	345 437	362 263
- wartość firmy	-	-	-
II. Lokaty	37 237 561	36 575 984	32 522 579
1. Nieruchomości	365 369	369 702	386 319
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	16 371 314	16 793 206	9 910 669
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	16 028 865	15 980 453	9 522 391
3. Inne lokaty finansowe	20 500 878	19 413 076	22 225 591
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-
IV. Należności	2 698 639	2 315 241	2 827 623
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 720 868	1 822 002	1 730 180
1.1. Od jednostek podporządkowanych	2 169	11 297	486
1.2. Od pozostałych jednostek	1 718 699	1 810 705	1 729 694
2. Należności z tytułu reasekuracji	234 308	152 966	141 161
2.1. Od jednostek podporządkowanych	136 162	104 137	70 324
2.2. Od pozostałych jednostek	98 146	48 829	70 837
3. Inne należności	743 463	340 273	956 282
3.1. Należności od budżetu	26 206	29 518	92 280
3.2. Pozostałe należności	717 256	310 755	864 002
a) od jednostek podporządkowanych	39 373	18 910	14 908
b) od pozostałych jednostek	677 884	291 845	849 094
V. Inne składniki aktywów	1 108 816	1 100 090	706 913
1. Rzeczowe składniki aktywów	110 446	117 938	113 374
2. Środki pieniężne	998 370	982 152	593 539
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	2 539 050	2 051 608	2 687 518
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	1 464 975	1 285 837	1 390 141
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 074 075	765 771	1 297 377
VII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	-	-	-
VIII. Akcje własne	-	-	-
Aktywa, razem	43 918 165	42 388 360	39 106 896

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2017 roku zaprezentowano w punkcie 10.

Śródroczny bilans (kontynuacja)

PASYWA	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone)¹⁾
I. Kapitał własny	13 890 516	13 583 288	12 982 897
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy	5 258 695	5 258 449	4 889 194
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	5 873 192	5 824 295	6 076 645
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 414 193	(19 682)	1 573 269
6. Zysk (strata) netto	258 084	2 433 874	357 437
7. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	2 257 423	2 284 674	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	22 078 880	21 235 301	20 777 811
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(1 103 772)	(1 158 963)	(941 025)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(99 401)	(107 710)	(101 801)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(100 688)	(108 923)	(102 581)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	1 287	1 213	780
VI. Pozostałe rezerwy	599 220	476 206	592 492
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	52 545	42 336	54 235
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	460 452	337 606	464 253
3. Inne rezerwy	86 224	96 264	74 004
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	5 437 887	5 146 129	4 865 384
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	377 093	415 429	396 819
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	2 151	3 999	1 007
1.2. Wobec pozostałych jednostek	374 942	411 430	395 812
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	212 401	121 981	186 843
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	22 616	9 713	10 118
2.2. Wobec pozostałych jednostek	189 785	112 268	176 725
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	3 605 046	3 558 260	3 605 913
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	108 592	-	-
5. Inne zobowiązania	994 392	933 872	562 508
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	36 379	110 011	21 318
5.2. Pozostałe zobowiązania	958 014	823 861	541 190
a) wobec jednostek podporządkowanych	18 152	13 086	36 676
b) wobec pozostałych jednostek	939 862	810 775	504 514
6. Fundusze specjalne	140 362	116 587	113 301
IX. Rozliczenia międzyokresowe	857 412	929 435	931 137
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	816 484	882 458	895 097
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40 928	46 977	36 040
Pasywa, razem	43 918 165	42 388 360	39 106 896

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2017 roku zaprezentowano w punkcie 10.

Śródroczny bilans (kontynuacja)

	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
Wartość księgowa	13 890 516	13 583 288	12 982 897
Liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,09	15,73	15,03
Rozwodniona liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,09	15,73	15,03

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych na 31 marca 2017 roku zaprezentowano w punkcie 10.

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

Pozycje pozabilansowe	31 marca 2018	31 grudnia 2017	31 marca 2017
1. Należności warunkowe, w tym:	3 607 136	4 615 722	6 839 240
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	8 071	2 225	3 243
1.2. Pozostałe ¹⁾	3 599 064	4 613 497	6 835 997
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	4 479 348	4 544 743	4 687 444
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	3 618 007	3 574 120	3 627 404
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	115 923	116 361	115 590
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-
Pozycje pozabilansowe, razem	8 202 407	9 276 826	11 642 274

¹⁾ Pozycja obejmuje: zabezpieczenia otrzymane w formie hipoteki na majątku dłużnika, weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, pozostałe weksle, inne należności warunkowe itp.

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017
I. Składki (1-2-3+4)	2 903 926	2 554 662
1. Składki przypisane brutto	3 769 269	3 696 131
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	40 354	78 826
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	752 947	1 043 352
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(72 042)	(19 291)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	63 193	64 200
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	54 906	93 841
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 780 976	1 541 197
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 698 955	1 583 436
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 771 567	1 624 361
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	72 611	40 925
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	82 021	(42 239)
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	98 124	(3 280)
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	16 103	38 959
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	446	(168)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	717 069	659 652
1. Koszty akwizycji, w tym:	577 875	502 458
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(179 138)	(181 515)
2. Koszty administracyjne	145 151	163 145
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	5 957	5 951
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	128 270	115 330
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	395 264	396 692

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	395 264	396 692
II. Przychody z lokat	198 759	181 637
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 664	1 488
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	1 811	(1 038)
2.1. Z udziałów lub akcji	-	-
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	1 793	(1 038)
2.3. Z pozostałych lokat	18	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	107 575	30 516
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	2 487	2 829
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	89 144	46 280
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	2 581	(6 258)
3.4. Z pozostałych lokat	13 363	(12 335)
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	795	1 216
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	86 914	149 455
III. Niezrealizowane zyski z lokat	120 921	173 350
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	76 756	163 489
1. Koszty utrzymania nieruchomości	788	1 243
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	9 376	4 455
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	2 703	178
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	63 889	157 613
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	123 374	132 843
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	63 193	64 200
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	59 765	238 627
IX. Pozostałe koszty operacyjne	179 821	170 490
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	331 565	459 284
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	5 481	(7 214)
XIV. Zysk (strata) brutto	337 046	452 070
XV. Podatek dochodowy	78 962	94 633
a) część bieżąca	(42 695)	(61 716)
b) część odroczone	121 657	156 349
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVII. Zysk (strata) netto	258 084	357 437
	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone)¹⁾
Zysk (strata) netto (zannualizowany) ²⁾	1 046 674	1 449 604
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) ²⁾	1,21	1,68
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł) ²⁾	1,21	1,68

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 roku zaprezentowano w punkcie 10.

²⁾ Wyliczenie uwzględniające liczbę dni kalendarzowych w okresie.

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 grudnia 2017	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	13 583 288	12 117 464	12 117 464
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	13 583 288	12 117 464	12 117 464
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	5 258 449	4 889 182	4 889 182
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	246	369 267	12
a) zwiększenia (z tytułu):	246	369 267	12
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	-	369 019	-
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	246	248	12
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	5 258 695	5 258 449	4 889 194
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	5 824 295	5 568 661	5 568 661
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	48 896	255 634	507 984
a) zwiększenia (z tytułu):	203 339	528 732	558 446
- wycena lokat finansowych	199 882	527 168	558 446
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	3 457	1 268	-
- zwiększenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	-	296	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	154 443	273 098	50 462
- wycena lokat finansowych	154 197	233 471	50 450
- zmniejszenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	-	39 379	-
- zbycia środków trwałych	246	248	12
- pozostałe zmniejszenia, w tym utworzenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości nieruchomości	-	-	-
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	5 873 192	5 824 295	6 076 645

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 grudnia 2017	1 stycznia - 31 marca 2017 (przekształcone) ¹⁾
4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	2 414 192	1 592 951	1 592 951
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	2 414 192	1 592 951	1 592 951
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
c) wynik ostatecznego rozliczenia nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH SA przez Alior Bank	-	(19 682)	(19 682)
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 414 192	1 573 269	1 573 269
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	1 592 951	-
- przeniesienia na kapitał zapasowy	-	369 019	-
- wypłata dywidendy	-	1 208 932	-
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	-	15 000	-
5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	2 414 192	(19 682)	1 573 269
5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	2 414 192	(19 682)	1 573 269
6. Wynik netto	258 084	2 433 874	357 437
a) zysk netto	258 084	2 433 874	357 437
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	13 890 516	13 583 288	12 982 897

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 roku zaprezentowano w punkcie 10.

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 grudnia 2017	1 stycznia - 31 marca 2017
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	3 815 925	13 806 271	3 515 743
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	3 539 648	12 650 607	3 237 374
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	3 505 608	12 499 547	3 204 859
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	26 029	131 408	27 663
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	8 010	19 652	4 852
2. Wpływy z reasekuracji biernej	74 582	371 289	76 850
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	59 019	297 057	69 252
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	15 563	64 678	6 923
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	-	9 554	675
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	201 694	784 375	201 519
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	76 837	293 550	88 227
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	248	1 719	474
3.3. Pozostałe wpływy	124 609	489 106	112 818
II. Wydatki	3 142 692	12 207 631	2 968 050
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	2 553 576	9 957 458	2 347 100
1.1. Zwroty składek brutto	64 840	247 992	49 825
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 538 958	6 004 742	1 379 209
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	409 763	1 541 322	395 799
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	342 405	1 435 181	338 084
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	61 980	260 307	63 338
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	102 379	322 502	84 860
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	33 252	145 412	35 985
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	149 703	453 876	113 888
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	149 590	453 627	113 868
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	114	249	20
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	439 413	1 796 297	507 062
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	156 517	558 658	144 428
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	30 072	79 582	26 050
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	252 825	1 158 057	336 584
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	673 232	1 598 640	547 693

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2018	1 stycznia - 31 grudnia 2017	1 stycznia - 31 marca 2017
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	37 791 368	232 583 546	63 485 194
1. Zbycie nieruchomości	2 820	22 394	1 350
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	-	-
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	-	283 084	2 111
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	63 040	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	2 769 324	59 985 741	16 006 623
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	11 297 435	55 122 177	10 117 281
7. Realizacja pozostałych lokat	23 672 757	114 704 701	37 326 159
8. Wpływy z nieruchomości	2 021	8 037	1 976
9. Odsetki otrzymane	40 457	452 645	23 784
10. Dywidendy otrzymane	-	1 925 058	3
11. Pozostałe wpływy z lokat	6 554	16 669	5 907
II. Wydatki	38 407 801	235 261 441	64 535 793
1. Nabycie nieruchomości	737	-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	45	7 092 219	-
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	10 062	87 379	19 356
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	11 768	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	4 002 815	58 459 268	17 694 832
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	10 752 227	54 876 563	9 353 282
7. Nabycie pozostałych lokat	23 619 319	114 684 065	37 452 465
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	17 534	46 464	14 173
9. Pozostałe wydatki na lokaty	5 062	3 715	1 685
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(616 433)	(2 677 895)	(1 050 599)

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 31 marca 2017	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 marca 2016
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	19 436 266	61 166 959	13 551 761
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	19 436 266	61 166 959	13 551 761
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	19 483 700	60 186 196	13 552 044
1. Dywidendy	-	1 208 932	-
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	19 436 300	58 926 473	13 552 044
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	47 400	50 791	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(47 434)	980 763	(283)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/- B.III+/-C.III)	9 365	(98 492)	(503 189)
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	16 218	(165 879)	(554 492)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	6 853	(67 387)	(51 303)
F. Środki pieniężne na początek okresu	982 152	1 148 031	1 148 031
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	998 370	982 152	593 539
- o ograniczonej możliwości dysponowania	69 184	45 756	42 081

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2017 rok.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 3 miesięcy zakończonym 31 marca 2018 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

10. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowaną kwartalną informacją finansową a danymi zaprezentowanym w śródrocznym raporcie okresowym

W związku z zakończeniem procesu ostatecznego rozliczenia nabycia Podstawowej Działalności Banku BPH przez Alior Bank dokonano retrospektywnego przekształcenia danych na 31 marca 2017 roku i za okres 1 stycznia – 31 marca 2017 roku. Wpływ zmiany zaprezentowano poniżej.

Śródroczny bilans	31 marca 2017 <i>(historyczne)</i>	Korekta	31 marca 2017 <i>(przekształcone)</i>
Aktywa II.2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	9 982 847	(72 178)	9 910 669
Pasywa I. 3 Kapitał z aktualizacji wyceny	6 143 439	(66 794)	6 076 645
Pasywa I. 5 Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 592 951	(19 682)	1 573 269
Pasywa I. 6 Zysk (strata) netto	343 139	14 298	357 437

Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat	1 stycznia - 31 marca 2017 <i>(historyczne)</i>	Korekta	1 stycznia - 31 marca 2017 <i>(przekształcone)</i>
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(21 512)	14 298	(7 214)

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Paweł Surówka	Prezes Zarządu PZU (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU (podpis)
Roger Hodgkiss	Członek Zarządu PZU (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU (podpis)
Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:		
Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)

Warszawa, 16 maja 2018 roku